

ٺاڻي ٺي ٺاڻي، ڏٺيا دمُ نه هيڪڙو،
 لٽي ٻوڙهه لُٽن سڀين، جوڙيندءَ، ڄاڻي!
 ڪوڏريءَ ڪاڻي، آه سِر سِڪهين.

ڦريا ٻسي ٽڦيٽ، ڪرڻ ڪير نه چڪڙو،
 ڏٺيا ڪارڻا ڏيڻ، وڃاڻي وٺا لٺا.

وٺا مَر مَري، هڻج رهيو نه هيڪڙو،
 وُٽن ٺٽو وڌي، ڪوڏرن ڪاٺين جو.

ٺاڻي ٺي ٺاڻي، ڏٺيا دمُ نه هيڪڙو،
 لٽي ٻوڙهه لُٽن سڀين، جوڙيندءَ، ڄاڻي!
 ڪوڏريءَ ڪاڻي، آه سِر سِڪهين.

ڦريا ٻسي ٽڦيٽ، ڪرڻ ڪير نه چڪڙو،
 ڏٺيا ڪارڻا ڏيڻ، وڃاڻي وٺا لٺا.

وٺا مَر مَري، هڻج رهيو نه هيڪڙو،
 وُٽن ٺٽو وڌي، ڪوڏرن ڪاٺين جو.

مُون منجهي ميٽ، ڪوٽ ڪرندڙس ڪَڙين؟
سَر لڌو سارو ڏيٽ، مُون پريان جو نه آهي.

وَر انداهي رانڙي، ڄاڻوڻي ڄاڻدا،
اوري مهارا، مٿا مَڙسان ڪڍ پڙوا

جا هُڙ اَڏڙ جي، سا هُڙ ڏي ساهه ڪي،
سا هُڙ چُڙي نه ساهه جي، سا هُڙ سا هُڙ ڏي،
ساهه مڙ، سَمِيع! نه سا هُڙ چُڙي ساهه جي.

”مُون“ مَٿين ۾ سَڄي، مُون کي ”مُون“ هُڳاءِ،
مَٿين جي ساڄاءِ، مَٿين منجهها مُون لِي.

نر جنين جي ناس، نِن پُٺا آهي ٿِيڙي،
ناد ڪُڙوڻي اڏ ڪُڙ ڪم، اي پُڙوڙج واس،
هَت ڪاڻي ڪُڙ واس، ٻُڃَڻ پَر پَرين جي.

اَڏڙ رهي نه ڪَٽ، سَهيڙان جي ٺاڙي،
ڇاڪر سَهي نه سَٽ، ڇو بهرائَ مَرَج ڪي.

مُون منجهي ميٽ، ڪوٽ ڪرندڙس ڪَڙين؟
سَر لڙ سارو ڏيٽ، مُون پريان جو نه آهي.

وَر انداهي رانڙي، چانڊوڙي چالدا،
اوري مهارا، مٿا مَڙسان ڪو پٿرا

جا هڙ اَڏڙ جي، ساهڙ ڏي ساه ڪي،
سا هڙ چڙي نه ساه ڪي، سا هڙ ساهڙ ري،
ساهڙ مڙ، سَمِيع! نه سا هڙ چڙي ساه ڪي.

”مُون“ مِهين ۾ سَهجي، مُون ڪي ”مُون“ هُڪاءِ،
مِهين جي ساڃاءِ، مِهين منجهها مُون لِي.

نر جنين جي تاب، تَن پُڻ آهي ٿوڃي،
نَڌ ڪُڙولي اڌ ڪُڙم، اي پُڙوڇ تاب،
هَت ڪاڻي ڪُڙ تاب، ٻُڃُ پُڙ پُڙن جي.

اَڏڙ رهي نه ڪُھت، سُهيران جي ٻاڙي،
چاڱر سهي نه سَت، جُه پهران مَرَج ڪي.

هاڻڪ، هوتي، لعل

مٽي هاڻي ئي ماڻرو، اچي ڪو اٿڻ،
 مٺاڙين هٿن سمن، اکين ڪمن پسن،
 في التحيه نيل ڪي، سجا سجاڻن،
 سڌي سردارن، بصيرت ڀينا ڪري.

اڪرو سڱ ٺڪتين، نه ويساند ٺڪين،
 جيڪا اچي ساههين، لابين سا سئين،
 موڙي ڪڍه مٿين؟ جنءِ سچيون رايون سوهين!

باڻي مٽي جهڙا، مڙڪ اڄ مرن،
 ساها اوڏو سڀرين، اچي ٿان نه لهن،
 دم نه سجاڻن، ڏاهون ڪن مٿن جنءِ.

پڙهو ٿا پڙهن، ڪڙهن ڪن قلوب مر،
 پاڻا ڌوهه چڙهن، جنءِ ورق ورائن وٺرا.

عالم آئون ساڻ، اڙو ٿو ڀر ڪري،
 پاڻ نه آهي ڄاڻ، ماڻهي منڊ پڪيڙو.

هاڻڪ، هوتي، لعل

مُني هاڻي ئي ماڻرو، اچي ڪيو اڏڻ،
 مٺاڙين هٿن سمن، اکين ڪين ٻڌڻ،
 في الضيقت ليل ڪي، سڄا سڄاڻن،
 سڌي سردارن، بصيرت ٻيٽا ڪري.

اڪرو سڱ ٺڪڻن، نه وباند ٺڪڻن،
 جيڪا اچي ساههين، لاپين سا سڻين،
 مڙي ڪڍهه مڻين؟ جنءِ سڄيڏن رائيون سوهين!

باڻي مٽي جهڙا، مڙڪ اڄ مرن،
 ساها اوڏو سڀرين، اڇي ٿان نه ٺهن،
 دم نه سڄاڻن، ڏاهون ڪن مٿن جنءِ.

پڙهيو ٿا پڙهن، ڪڙهن ڪين ڦلڻ ٻر،
 پاڻا ڏوهه ڇڙهن، جنءِ ڌڙ ڌڙاڻي وٽرا.

عالم آئون سان، اڙو ٿو ٻيو ڪري،
 پاڻ نه آهي ڄاڻ، مالدي منڊ پڪيڙو.

وڪر سو وهاءِ، جو پئي پُرائون نه ٿي،
 وڇڙندي ولانءِ، ڏرو پئي نه ٿاءِ،
 سا ڪا هڙ هلاءِ، آڳ ڇا جي اوهين.

دل جو دٻر هڪڙو، گهٽان ٿان نه ڪڇن،
 دل پي ڏجي هڪ ڪي، توڙي سو سڪن،
 سي چولا ڇڏن، جي ڌڙ ڌڙ لالين دوستي.

اڪيون سيئي ڌار، جن سان پسين پري ڪي،
 بي ڏاه ڪير ٺهاري، گهٽون ڀسارا سڀرين.

اُمَل آڇ مَران ڪي، جي نه پُروڙن مٽ،
 جيت ٽڙجي ڇڏي، ماڻڪ ٽيهر مٽ،
 جئين سون سڀن ست، تن هڻي ري ڏي ڪو.

نرڪ ڪر نرڪ ڪي، وڃڻ ڪما وڃ،
 آهي اي اهو، سڀي سڻايج ٿون.

جي ٻاهر مڙن، نه ڪر اوڏا سڀرين،
 پهان پري ڇڏن، واڌاڻن وصال ڇيئون.

وڪر سو وهاءِ، جو پئي پُرائون نه ٿي،
 وڇڙندي ولانءِ، ڏرو پئي نه ٿاءِ،
 سا ڪا هڙ هلاءِ، آڳ ڇا جي اوهين.

دل جو دٻر هڪڙو، گهٽان ٿان نه ڪڇن،
 دل پي ڏجي هڪ ڪي، توڙي سو سڪن،
 سي چولا ڇڏن، جي ڌڙ ڌڙ لالين دوستي.

اڪيون سيئي ڌار، جن سان پسين پري ڪي،
 بي ڏاه ڪير ٺهاري، گهٽون ڀسارا سڀرين.

اُمَل آڇ مَر ان ڪي، جي نه پُروڙن مَت،
 جيت ٽڙجي ڇڏي، ماڻڪ ٽيهر مَت،
 جئين سون سڀن ست، تن هڻي ري ڏي ڪو.

نرڪ ڪر نرڪ ڪي، وڃڻ ڪما وڃ،
 آهي اي اهو، سڀي سڻايج ٿون.

جي ٻاهر مڙن، نه ڪر اوڏا سڀرين،
 پهان پري ڇڏن، واڌاڻن وصال ڇيئون.

وڏي وڳو هيرن، چڱي نه رين ڪڏ،
ڪوٺج ڪريدي ڪڏ، ويهي واهي رائي.

وڳو وائي، ڪال ٿي ڪوٺاري!
سڙ ساري پئي ڪهڙون، پير ۽ پاڻي،
پسین نه ٿاهي، جا ماري سڌي من.

جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا

وسارڇ نه ويٺا، جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.
لوليون سڻ لوڪ جا، وهاڻي لڏون ويٺا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

اصل آسارن جا، ستي وٺڙا سڀا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

هيڏيون جي مان وسهه، ٺنڊ م هير ۽ ٺيڻ،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

رائڙاڻن جاڳن جي، سي آئون ڪنڌڙي سڀا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

وڏي وڙ هيرن، چڙي نه رين ڪڏ،
ڪوڻج ڪريدي ڪڏ، ويڙي وهاڻي رانڙي.

وڙ واري، ڪال ٿهجي ڪواڙي!
سَر ۾ ساريئي ڪهڙون، پير ۽ پاڻي،
پسين نه ٿاهي، جا ماري سڌي من ۾.

جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا

وسارڇ نه ويٺا، جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.
لوليون سَهَن لوڪ جا، وهاڻي لڳون ويٺا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

اصل آسارن جا، سَتي وڙا سڀا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

هيڏيون جي مان وسهه، ٻنڊ ۾ هير ۽ لڳا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

رانڙاڻن جاڳن جي، سي آئون ڪنڌڙي سڀا،
جوڀن ۾ ٿي ڏيهڙا.

مَنُ نَ آهِيَرِ يَانِي اَجرو، قَلْبَ مِ ڪارو،
 پَهرا زِيْبَ زَبَانِ سِينِ، دِلَ مِ هِچارو،
 اَنَ پَرِ ويچارو، ويجهو ناهِ وصالِ سِينِ.

انسان اڳيان آرسی

پارَ سڏائي سَڪو، جايَ زباني،
 آهي آسائي، ڪمَ پئي پئي ڪَلِ ٿوي.

آدِينِ اخلاصُ، مَنائي مالو ڪنو،
 هاڻي ڪاڻي هر ڪو، ماڙهو سَندو ماسُ،
 دلبرِا هِنَ دُنيا مِ، وڃي رهندو واسُ،
 اِهي سڀ اڻوڪَ لباسُ، ڪو ڪڍل هُندو هيڪڙو.

ٻڌندي اُڏوَنَ ڪي، ڪي هاڻڪَ هَتِ وجهنِ،
 ٻوڙِڪَ، لطيفُ چي، ڪيڏي ڪي ڪننِ،
 توڙي ڪيڏي ڪننِ، نانءُ ساڻن وڃن سِرَ مِ.

مَنُ نَ آهِيَرِ يَانِي اَجَرُو، قَلْبَ مِ ڪَارُو،
 بَهرا زَبَبَ زَانِ سِينِ، دِلَ مِ هِجَارُو،
 اَنَ بَرِ وِجَارُو، وِجَهو ناهِ وِصالِ سِينِ.

انسان اڳيان آرسی

پارَ سَڌائي سَڪو، جايَ زَباڻي،
 آهي آسائي، ڪمَ پئي ٿي ڪُلَ ٿوي.

آدِينِ اخلاصُ، مَنائي مالو ڪنو،
 هاڻي ڪاڻي هَرَڪو، ماڙُ هوءَ سَندو ماسُ،
 دَلِبرِا هِنَ دُليا مِ، وِڃي رَهَندو واسُ،
 بي سَپَ اوڪَ لباسُ، ڪو ڪِڍل هُندو هيڪَڙو.

بَلندي اُڏُڻَ کي، ڪي هانِڪَ هَتِ وِجهن،
 بَدولَڪَ، لَطِيئَ ڇي، ڪيڏي کي ڪَن،
 توڻي ڪيڏي ڪَن، نانفَ ساڻن وِڃن سِرَ مِ.

”وڏي سُو، ٿِي سَرُهو، مَرِڪِين آءِ، مَرِڳاءِ،
جاڳڪا! لو مَٽاءِ، مُلڪَ مِڙو ٿِي گهوڙيان.“

ڪڇهي ڪيترن ڪيترن، واڇو وڙلا ٿِي،
هڻي ڪنڌ حُضُورَ ۾، نه پارسِ پيراني،
ڏسِده ڏهاج ڪي، طاهر ٿيو ذاتي،
ڪڍي نه ڪاڻي، وڏو ڪُرت ڪهاڙ ۾.

ڳل چو ڳر ناز ۾، پُٽِڻا ٿِيون پُٽِين،
سَهِين سَورِڻ جهڙيون، اُڀيون اوسارِين،
چوٽا چارڻا هُٽَ ۾، سِرُ سينگار ٿو ڏِين،
ٺارڻون ٺاڏَ ڪُرين: ”راڄا رابِ رَمَڪِيرو.“

اِنَ پَر نه اِيهان

اِنَ پَر نه اِيهان، جنءِ ڪَلَمِي ڳو ڪوٺائين،
دَعا ٿِيهي دِل ۾، شَرِڪَ ۽ شِيطَان،
مَ ۾ مَسلمان، اُنڌر آڏَر آهين.

”وڊ سو، ٻي سوهو، مڙ ڪين آءُ، مڙ ڳاءُ،
جاڳڪا لو مٽاءُ، ملڪي مڙ وٺي گهر ڀان.“

ڪڇهي ڪيرب ڪيٽرو، واڇو ولا ٻي،
هٽي ٽنڊ حُضُورَ ۾، نه ڀارس ٻيراڻي،
ڏسندو ڏهاج ڪي، طاهر ٿيو ذاتي،
ڪڍي نه ڪاڻي، وڏو ڪرڻ ڪهاڙ ۾.

ڳل چو ڳر ناز ۾، پٽي ٿيون پٽين،
سَهڻ سڙب جهڙ ٿون، اڀون اوسارين،
چوٽا چارڪا هٿ ۾، سر سينگار ٿو ڏين،
لار ٿون لاڏ ڪرين: ”راجا راب رڳيو.“

اِن پر نه اِيحان

اِن پر نه اِيحان، جن ڪلمي ڳو ڪوٺائين،
دغا ٿيڻي ڍل ۾، شرڪ ۽ شيطان،
مَ ۾ مَسلمان، اُنڌر اُنڌر آهين.

”ٻائي ٻڌ ڪٿا، مون تان مڙو نه مڱئو،
 لاري طببن ۾، گهوڙا گهر گهٽان،
 هائي ڪارڻا هڪڙي، ان ڪا نند هٿان؟
 جاتي تو مٿا، ته سر جو آهيان سيڪڙو.“

”پر دها بند ڪري، سڻي آس شان،
 مڱان ڪهڙي مٺ سين؟ سورو نادان!
 سو ڪو ڏي ٻارين ڏان، جو طمع کي ٽوڪ ڪري.“

”هئا ڌر ڏيئي ان کي، آس ٺهجي ڌر،
 سهارا سورب ڏرا ڪا مڙجي ڪر،
 ٻلا! پيري پري، ٻاهر ٻاند بهار جو.“

”مڱ نه جهلڻان، مڙهر، نه مون بند پري،
 ٻڻي آس ٻاڙي، ٻڙجي تو پري،
 سا سڙجي، سورب ڏرا ويٺس ڪن وري،
 پرتا پير پري، تو لاءِ آيو آهيان.“

”ٻائي ٻڌ ڪٿا، مون تان مڙو نه مڱئو،
 لاري طبلن ۾، گهوڙا گهر گهٽان،
 هائي ڪارڻا هڪڙي، ان ڪا نند هٿان؟
 جاتي تو مٿا، ته سر جو آهيان سيڪڙو.“

”پر دها بند ڪري، سڻي آس شان،
 مڱان ڪهڙي مٺ سين؟ سورو نادان!
 سو ڪو ڏياري ڏان، جو طمع کي ٽوڪ ڪري.“

”هئا ڌر ڏيئي ان کي، آس ٺهجي ڌر،
 سهارا سونڊ وڙا ڪا مڙجي ڪر،
 ٻلا! پيري پري، پالوڙ ٻاند بهار جو.“

”مڱ نه جهلڻ، مڙهر، نه مون بند پري،
 ٻڌي آس ٻاڙي، ٻڄهي تو ٻري،
 سا سمجهي، سونڊ وڙا ويٺس ڪن وري،
 پرتا پير پري، تو لاءِ آيو آهيان.“

آڻي! ڏوڪي ساڻ، اچي نه جهيڙيان،
لاي ڏهه گهڙان، مون سين ڪي ٿوڙا.

لاڳو ٿا ٿون، اچن سڙه اٿن،
ڪارڻ ٿن پرين، وٺي وٺ ٿا ٿان.

گوهن سر وائينون، وائين سر ڳنڍ،
ڪڙي ڪڙي ڪنڊ، ماءُ! سامندي آيا.

ڪاري ڪڙاڻو، مٽي مٽي موٽا،
سودو ڪن نه سون ٿو، وڏا وهائو،
مري جي ميران جا، ٿن جا طامعو،
سامندي ساڻو، لڌڪا لڌي آيا.

جنين ڪارڻ مون، ٿڙ ٿوڙا ٿوڙا،
پنير اميدون، سڀئي سڄا آيا.

آڻي! ڏوڪي ساڻ، اچي نه جهيڙبان،
لاي ڏهه گهڙان، مون سين ڪي ٿو ڏڙا.

لاڄو ٿا ٿون، اچن سڙه اٿن،
ڪارڻ ٿي پرين، وٺي وات ٿيهاربان.

گوهن سر وائينون، وائين سر ڳنڍ،
ڪڙي ڪڙي ڪنڊ، ماءُ! سامندي آيا.

ڪاري ڪڙاڻو، مٽي مٽي موٽا،
سودو ڪن نه سون ڄو، وڏا وهائو،
مري جي ميران جا، ٿي جا طامعو،
سامندي ساڻو، لڌڪا لڙي آيا.

جنين ڪارڻ مون، ٿڙ ٻوڙا ٻوڙا،
پنير اميدون، سڀئي سڄڻ آيا.

لُڪا لُڪا ڪَڻ، لاءِ لُڪا جي اوھڙا،
سُٽي سون لُڪا جو، سَڪُ نہ سَامُڊِي،
پُرهَ پُڳَ ڇوڙا، ڪاري ڪيڙاڻ،
وڏي ٻاٻَ پڙن، جي ڪَٽِي ڪارِ ٻارَ ڏي.

لُنگرَ ۽ نازِ پُون، پُڳَ ڪَٽِي پَٽِ لُٺا،
بَٽَرِ ٻارِ پُون، سَڄا سَامُڊِي دي.

ساموڻ ٻڪرَ سَڪَ، آھي مُندَرِ ٿاڏُون،
اَنگن چاڙھي اُٿَ، وٺو وِٺجَ وارو اوھڙي!

سِڻِي جو پَن ڏِيهَ، جڏھ سَڄا سَٿرِ ھلڪا!
وُٺان، رھن نہ سَڊِي، اَٺل! ڪَڙيان ڪِي؟
مُڪي چاڙھي ڇِي، وِٺو وِٺجَ وارو اوھڙي!

اُڙھي ٻر اھڙي، جڏھ جي وِٺا،
سانڌاري سَولَ ڇِي، زھڙي ٺٽا!
وڃي لُٺ ٺٽا، جِٻِ اِهاٽَ ناھ ڪا.

نن جَنِين جي ٿانگَ، سي سَڄا سَٿرِ ھلڪا،
لُٺِ لُٺِ، لُٺِ ڇِي، ڪڏھ اِھڙي ڪانگ!
ڪھ سَنائي سانگَ، پُون پُڙِ پُڙِي ڪتا.

لُڪا لُڪا ڪَڻ، لاءِ لُڪا جي اوهڙي،
مُڙي سوڻ لُڪا جو، سَڪ نه سَامُڊِي،
پُرهَ پُڳهَ چوڙي، ڪاري ڪڙاڻي،
وڏي ڀاڳ-پڙي، جي ڪَڀيا ڪارُ ٺارَ ڏي.

لُڪڙو ۽ ٺاڙيون، پُڳهَ ڪَڀي پَڻڊ ٿي،
بَڏَر ٻارَڙيون، سَڄا سَامُڊِي دي.

ساموڻ ٻڪو سَڪ، آهي مُڏَر ٺاڙيون،
اڻڪي چاڙهي اُڪ، وٺو وِڻجوارو اوهڙي!

سيئي جوڀن ڏيهه، جڏه سَڄا سَڙ هڪا!
وِڻان، رهن نه سَڄين، آبل! ڪَڙيان ڪي؟
مُڪي چاڙهي ڇي، وٺو وِڻجوارو اوهڙي!

اڙهي بر اوهڙي، جڏه جي وِڻ،
سالڌاري سَمولڊ جي، زهروڙي ٿي!
وڃي ٿي ٿي، جِيبِ ٺاهي ٺاه ڪا.

ٽن جَڻين جي لانگ، سي سَڄا سَڙ هڪا،
لِڻج لَڻج، لَڻيٺ ڇي، ڪڏه اڀڏمر؟ ڪانگ!
ڪه سَنائي سالگ، پرين پُڙڏي ڪنا.

هيٺ جرُ، مَئي مَڙو، پَسي پَرين سَندارِ،
ڪڙين ڪاڇ سَدارِ، اُڳا سَڌو ڪون رَهِسو.

مِيءَ هَٽ ۾ مَڪَڙِي، ڄامَ هَٽ ۾ ڄارُ،
سَڄو ڏيهَ شِڪارُ، ڪَڇُهرَ ۾ ڪالَ هَڏو.

ساهون ڏيکيو سڱ

وڃيئي وِسرِي شالِ! جو اُو سودو سَڪَڻو،
اڃا آئين ڪالِ، پُٺِ لَو سَڱرَ سَڀهن!

وڻجاري جي ماءُ! وڻجارو نه پلئين؟
اڀر ٻارهن ماءُ! پُٺِ لَو سَڱرَ سَڀهي!

اڄ پُٺِ وائون ڪن، وڻجارا وڃن جيون،
اَلِي پَهرَ اَلِي، سَعيو ڪه سَڱرَ جو.

اَلِي ٿر مُندَ، هِين اڏ ڪو نه لَهي،
وڻين لَڄو بند، پَهرَ مَڪِين پَڙاڻو.

هيٺ جرُ، مَئي مَڙو، پَسي پَرين سَندارِ،
ڪڙين ڪاڇ سَدارِ، اُڳا سَڌو ڪون رَهِسو.

مِيءَ هَٽ ۾ مَڪَڙِي، ڄامَ هَٽ ۾ ڄارُ،
سَڄو ڏيهَ شِڪارُ، ڪَڇُهرَ ۾ ڪالَ هَڏو.

ساهون ڏيکيو سڱ

وڃيئي وِسرِي شالِ! جو اُو سودو سَڪَڻو،
اڃا آئين ڪالِ، پُٺِ لَو سَڱرَ سَڀهن!

وڻجاري جي ماءُ! وڻجارو نه پلئين؟
اڀر ٻارهن ماءُ! پُٺِ لَو سَڱرَ سَڀهي!

اڄ پُٺِ وائون ڪن، وڻجارا وڃن جيون،
اَلِي پَهرَ اَلِي، سَعيو ڪه سَڱرَ جو.

اَلِي ٿر مُندَ، هِين اڏ ڪو نه لَهي،
وڻين لَڄو بند، پَهرَ مَڪِين پَڙاڻو.

مُجھائي جي مَن ۾، نہ کُيرُتَ، نہ ٿاءُ،
 نِيئَن سِين نازُ ڪَري، راجهائين راءِ،
 سَمُون سَڄَن مَلاءُ، هيرِ پائين حُرُفَتَ سِين.

ڪو جو ڪامُ مِي، آهي اُکُڙين ۾،
 تَن ٽماچي چامُ ۾، ٿا پُون پاڻو اِي،
 عِشَقُ اِي ڪَري، جنءِ چارو چامُ ڪُلي ڪَٽو.

تَڏين، پيران، آرڪُٽين، مُنہ نہ مُهاڻي،
 جنءِ سَڪو وِچ سُرُندڙي، رَنءِ راتِن ۾ راتِي،
 اَصَلُ هُئي اَن کي، اَهلَ چاماڻي،
 سَوي سَچاڻي، پِڙو پڏسِ پاڻ ۾.

پِڙو ڪِڇڙ ۾ ڪِڇن پِڙو، چِٻڙي سُنءِ سَنڊِ پاسِ،
 مَڏُ مِهاڻِيُون، مَڪُڙا، مِڙِي صافُ نِٿاسِ،
 مَورِ ڪَلُ مَناسِ، اڍو ٽماچي نِي هُئي.

لِئا ٽماچي چامُ سِين، مُهاڻا مَحرُومَ،
 اَبدي زُڏِي ڪُنڊِري، مَئي ماڙِي ڏُورَ،
 جي ڪِڇڙ ۾، جي رُومَ، سِي سَڀِ اِلَعامِي لَئا.

مُجھائي جي مَن ۾، نہ ڳيرُت، نہ ٿاءُ،
 نِيئَن سِيں نازُ ڪري، راجهائين راءِ،
 سَمون سَهڻ ملاءُ، هيرِ هائين حُرُفَت سِين.

ڪو جو ڪامِ مَي، آهي اُکُڙين ۾،
 تَن ٽماچي ڄامَ جو، ٿاڀون ٻاڀو ٿي،
 عِشَقُ اِي ڪَري، جنءِ ڄارو ڄامَ ڪُلي ڪَرو.

هَين، پيران، آرڪُٽين، مُنہ نہ مُهاڻي،
 جنءِ سَڪو وِچ سُرُندڙي، رَنءِ رانَ ۾ رانِي،
 اَصَلِ هُئي اَن کي، اَهلَ ڄامائي،
 سَوي سَچائي، پِڙو پڏسِ پاڻ ۾.

پُڙو ڪِڇڙو ۾ ڪِڇن پڻو، چَڙهي سُنءِ سَندياسِ،
 مَڏ، مِياڻِيُون، مَڪُڙا، مِڙِي صافِ لَئاسِ،
 مَورِ ڇَلِ مَناسِ، اڍو ٽماچي ٿي هُئي.

لَنا ٽماچي ڄامَ سِين، مُهاڻا مَحرُومَ،
 اَبدِي زَڏِي ڪُنڊِري، مَئي ماڙِي ڏُورَ،
 هي ڪِڇڙو، هي رُومَ، سي سَڀِ اِلاهي لَنا.

هورن هاڙو لنگهڙو

هورن هاڙو لنگهڙو، لي جي جريدي، جوءِ!
هوند جنهن سين هوءَ، هوءَ نه هوندو ڪن سين.

هورن هاڙو لنگهڙو، مٺي! مڙسٽ ڇڏ،
'لا' سين اِلي لڏ، 'ڪين' رسالي ڪيڇ ڪي.

هورن هاڙو لنگهڙو، ڳروئون پاسي ڳرو،
ڪيڇ نئين ڪي ڪوٽ، 'ڪين' جنهن جي ڪڇ ڀر.

هورن هاڙو لنگهڙو، ڳروئون ليون ڳمن،
هاڃي نه هڃن، ڌارا سڪ، سڀڌ ڇي.

سهون ۽ گندري

ئون سئون، آئون گندري، مون ۾ غيبن جوءِ،
بسي راتن روءِ، مٿان ماڳر مٽين!

ئون نماڇي، نڙ ڏي، آئون مهاڻي مي،
مون ڏهاڳ م ڏي، آئون جا لالي سڀي ٺهڻي.

هورن هاڙو لنگهڙو

هورن هاڙو لنگهڙو، لي جي جريدي، جوءِ!
هوند جنين سين هوءَ، هوءَ نه هوندو ڪن سين.

هورن هاڙو لنگهڙو، مٺي! مٺو ست چنڊ،
'لا' سين اتي کڏ، 'ڪين' رسالي ڪيڇ ڪي.

هورن هاڙو لنگهڙو، ڳرڙيون پائي ڳرڻ،
ڪيڇ نين ڪي ڪوٽ، 'ڪين' جنين جي ڪڇ ۾.

هورن هاڙو لنگهڙو، ڳرڙيون ليون ڳمن،
هاڃي نه هجن، ڌارا سڪ، سڀڌ جي.

سهون ۽ گندري

ئون سون، آئون گندري، مون ۾ عيبن جوءِ،
بسي راتن روءِ، مٿان ماڳر مٽين!

ئون نماڳي، تڙ ڏي، آئون مهاڳي مي،
مون ڏهاڳ ۾ ڏي، آئون جا لالي سڀي ٺهڻي.

هُوَ چُولِي، تُون مَر چُو، وانا قَرائِي،
اِيہ اِجرائِي جو گُري، خطا سو کائي،
بالد ہ بالِي، وَلو گِيبي وارو گِين گِين۔

کِين کِين اِجرائِي، گِيبي مَدجھا گِين،
جِي هُو سَنائي سِيگت، نہ رَہ چِي جو کو لِي۔

اَلَا چُندن مَر چُو، چُندن چيو وِسارِ،
اَلِي بَہر اَدب سِين، بَر اِهاڻِي يارِ،
باہو مَہ مَوکِن ہ، غُربَت ساڳ گُدارِ،
مُتِي مَدجھ وِھارِ، نہ قاصِي کاليارو نہ لِيِين۔

چِن تَرہ مَر چَن، باہ اميري اِن سِين،
جِي هُو اَوڳا کِيئي، اُسِيہِن! تُون چُڻائي رُڻ،
بالد چَہڻو تُون رُڻ، هِن سَهارِي سَگ۔

گِين مالِندا مَن ہ، خُودي ۽ خُدا،
اِن تَرارِين حاءِ، کاءِ دَک ميارِ ہ۔

هُوَ چُولِي، تُون مَر چُو، وانا قَرائِي،
اِيہ اِجرائِي جو گُري، خطا سو کائي،
بالد ہ بالِي، وَلو کِبي وارو کِمن کِمن۔

کِمن کِمن اِجرائِي، کِبي مَنجھا کِمن،
جِي هُو سَنائي سِيگت، نہ رَہ چِي جو کو لِي۔

اَلَا چُندن مَر چُو، چُندن چِو وِسا،
اَلِي بَہر اَدب سِمن، بَر اِهاڻِي پار،
باہو مَہ مَوکَن ہ، غُربَت ساکُ گُدار،
مُتِي مَنجھ وِھا، نہ قاصِي کاليارو نہ لِيمن۔

چِن تَرہ مَر چَن، باہ اَميرِي اِن سِمن،
جِي هُو اَوڳا کِبي، اُسِيمن! تُون چُڻائي رُڻ،
بالد چَہڻو تُون رُڻ، هِن سَهارِي سَگ۔

کِمن مالِندا مَن ہ، حُودي ۽ حُدا،
اِن تَرارِين حا، کاه کَک ميارِ ہ۔

سہڻي سَهاڻڻيون، سڀي رڳي هَس،
 بَڻَڪا ڪارڻا پري هي، وڏا ڪٽائون وَس،
 دول ٽين هي کَس، هيٺاهون هلن هي.

سڀي سَهاڻڻيون، سڀي مَڙا،
 سَڪا پالو پاڻ کي، اندو مون ڳر راءِ،
 بيلو ٽن ڌراءِ، هي ٻي پاڻ لڄائون.

قَد اڏي ٿو ڪين، پُهو ٻڌن ۽ پُهو ۽ سين؟
 جن ۽ سمنون ساڻهن، سڻي | لڻن ٺهوارون لڻن،
 مَلي | لي مڃڪين، هُٽ هُٽ وڃاڻيو.

ليلا | لڻا ٿيڻ

چئي چيسر ڄام سين، ليلا | لڪاءِ مَر ٿون،
 اي ڪالڏ ڪهڙو لڻي، لڻ ڪا مون لڻ ٿون،
 وڏن ڏيئون مون، ان ڌر مَلي ڏاڏيئون.

ليلا | ٿڃ مَر ٿرو، اِي اٿڻ - ڌو،
 اِي ڏاڏو ٺهرو، پاڻ سوڌو پري ٿان.

سهيڙي سهاڻيون، سڀي ڀڄي هس،
 بسڪا ڪارڻ ڀڄي جي، وڏا ڪٽائون وس،
 ڊوڙ ٿين جي هس، هيٺاهيون هلن جي.

سڀيئي سهاڻيڙن، سڀيئي ماءُ ڄڙاءُ،
سڀڪي ٻالو ٻاڻڪي، اهدو مون ڳوڙاءُ،
بيدو کن ڌڙاءُ، جي ٻي ٻاڻ لڄاڻيڙن.

قَدْ أَهْزَىٰ آوْنَ كَيْفَ، يُهْزِئُونَ بِهٖ هُوَ سَيْنَ؟
جَنَ سَمُونِ سَاهِيْنَ، سَتِي اِلَيْهِنْ كُورُونِ لَيْنِ،
مَلِي اِلَيَّ مَسْجُكَيْنِ، هَمَمَ هَوَمَ وَجَالِيُو.

لَمَّا! لَمَّا تَمَّج

جَعِي جَمِيرَ جَامَسِينَ، لَيْلًا لَكَاءَ مَرْتُون،
اِي كَالْدُ كِهَجَر لَه لِي، لَه كَا مُون لَه تُون،
وَلَدَتُون لِ لِيُون مُون، اِنْ دَر مَتِي دَاد لِيُون.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي هِيَ سُبُلَ الْكُفْرِ الَّتِي سَلَكُوا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وڌيري هياس، سڙو مون گهر سرڪيس،
 هڪ جهنگ هار جي، ڪڙي ڪالڊ لياس،
 ڊولي ڊيلياس، آهر ڏنڊ لڙهاڳ، جو.

مٿي مٿي جي هئا، ٽن چئن ٿورڙ چمڪ،
 هار ڪٽندڙس هوڏ ڀر، ليهه لڏڻ لڪ،
 ڪڙارو جو ڪرڪ، مٿا مٿا هون لڏو.

هار هٿان هون چڏيو

آءُ، ڀرين! گهر ٻيهي، ميان چيسرا
 هار هئا مون چڏيو.

ڀڄڻ ليل، هر ڪن جيل، آڙا اڇو ٻيهي،
 هار هئا مون چڏيو.

دوس ليائون داسو، ويساهي ڌر وڙهي،
 هار هئا مون چڏيو.

اوڳا، عيس، مٿاڻيون، ڊولا ڊڪ سڀئي،
 هار هئا مون چڏيو.

وڌیری ھیاس، سڙو مون گھر سڙیسن،
 هڪ جهنگ ھارُ جی، ڪڙي ڪالڊ لپاس،
 ڊولي ڊیلباس، آئو ڏنءُ ڏهاڳ، جو.

مٿي مٿي جی هئا، ٽن چئن ڦر ڦر چمڪ،
 ھارُ ڪٽندڙس هوڏ ڀر، لپهه ڏندڙ لڪ،
 ڪڙارو ڇو ڪرڪ، مٿا مٿا ڏون ٿو.

ھار هٿان ھون ڇڏيو

آءُ، ڀرين! گھر ٻيھي، ميان چنيسرا
 ھارُ هٿا مون ڇڏيو.

ڀڄن لپلا، ھو ڪن ڇيلا، آڦرا اڇو ٻيھي،
 ھارُ هٿا مون ڇڏيو.

دوس لپائون ڏاڙو، ويساھي ڌو وڙهي،
 ھارُ هٿا مون ڇڏيو.

اوڳڻا، عيسه، مٽائون، ڊولا ڏک سڀئي،
 ھارُ هٿا مون ڇڏيو.

ڪهڙن ڪريبان، ڪاڏي وڃان؟

ڪنءِ ڪريبان؟ ڪاڏي وڃان؟ مون کي سر ڏو سڏهه نه ٿي.

راڻو راج رسي وٺو، ڪر ٿي ڪُل مٽي،

ڪنءِ ڪريبان؟ ڪاڏي وڃان؟

اچو آڻڻ وارن، مٽيا ڏيهر ٿي،

ڪنءِ ڪريبان؟ ڪاڏي وڃان؟

پٿر وار وڃاڻيان، ويڙهي وائي ڪي،

ڪنءِ ڪريبان؟ ڪاڏي وڃان؟

ڪاراڻان ڪير وٺون، چاربان چالڪي ڪي،

ڪنءِ ڪريبان؟ ڪاڏي وڃان؟

اڏون! عَمْدُ اللَّطِيفِ ڇي، اهدم هوم هتي،

ڪنءِ ڪريبان؟ ڪاڏي وڃان؟

هار، دل آزار

ڇنڇر ڇڙ لڱ، پڙ لڱو لوڱ پٿو،

نه سين ڇڀو سنگ، وڃو هار هٿ ڇهن.

ڪهڙن ڪرپان، ڪاڏي وڃان؟

ڪن ڪرپان؟ ڪاڏي وڃان؟ مون کي سر ڏو سڏو نه ٿي.

راڻو راب رسي وٺو، ڪر ٿي ڪل مٽي،

ڪن ڪرپان؟ ڪاڏي وڃان؟

اچو آڻڻ وارن، مٽيا ڏيهر ٿي،

ڪن ڪرپان؟ ڪاڏي وڃان؟

پٿر وار وڃاڻيان، ويڙهي وائي ڪي،

ڪن ڪرپان؟ ڪاڏي وڃان؟

ڪاربان ڪير وٺون، چاربان چاڪي ڪي،

ڪن ڪرپان؟ ڪاڏي وڃان؟

اڏون! عَمْدُ اللَّطِيفِ ڇي، اهدم هوڻ هتي،

ڪن ڪرپان؟ ڪاڏي وڃان؟

هار، دل آزار

ڇنڇر ڇڙ لڳ، پرنڪر لوڪ ٻڙو،

نه سين ڇڻو سنگ، وڃو هار هڪ ڇهن.

سوڊين جا سينگار

جهڙا ڪل ڪلاب جا، لهڙا مڙن وس،
 چوٽا نيل چنبيلنا، ها ها! هرا غميش،
 پيسو سٺا، سيد جي، ليهه اچي ليش،
 لال جي لپس، آليا اکر نه اجهي.

جهڙا پائين پڻ، لهڙا ڀون سائون مڙن سائون،
 عطر ۽ عير سين، لارا ڪيائون پڻ،
 مڙهنا گهڙون مشڪ سين، چوٽا ساڳا چنڊن،
 سون ڀي سون سين، سندا ڪاميا ڪن،
 ڪيائين، لال لطيف جي، وڏا وس وڏن،
 منجهه مڙڪيس من: ”سوڊي سين سگ لڳو.“

سون وڏيڏون سوڊاڏون، ڀي والڏون ڪن،
 اکر اوطاقن ۾، گڏوڏون ڪن،
 اولهائون عير جا، مڙي طاق ٽڙن،
 پائين پلڏون پڏاڏون، پيسو سٺا سڙن،
 لڳا لاهري، لطيف جي، پڪا لاءِ پڙن،
 اجهي نه اچي، ڪاڪ ڪڪور ٿا ڪاڙي.

سوڊين جا سينگار

جهڙا ڪل ڪلاب جا، لهڙا مڙن وس،
 چوٽا نيل چنبيلنا، ها ها! هرا غميش،
 پيسو سٺا، سيد جي، ليهه اچي ليش،
 لال جي لپس، آليا اکر نه اجهي.

جهڙا پائين پڻ، لهڙا ڀون سائون مڙن سائون،
 عطر ۽ عير سين، ٿاڙا ڪيائون پڻ،
 مڙهنا گهڙون مشڪ سين، چوٽا ساڙا چنڊن،
 سون ڍڳي سون سين، سندا ڪاميا ڪن،
 ڪيائين، لال لطيف جي، وڏا وس وڏن،
 منجهه مڙڪيس من: ”سوڊي سين سگ لڳو.“

سون وڏيڏون سوڊاڙون، ڍڳي والڊيون ڪن،
 اکر اوطاقن ۾، ڪڍڍيون ڪن،
 اولهائون عير جا، مڙي طاق ٿڙن،
 پائين پلڙن پڊيون، پيسو سٺا سڙن،
 لڳا لاهڙي، لطيف جي، پڪا لاءِ پڙن،
 اجهي ٿا اچن، ڪاڪ ڪڪور ٿا ڪاڙي.

سوڊين جا سيلنگار

جهڙا ڪُل ڪلامَ جا، جهڙا مٿين ويس،
 چوڻا ليل جهيٺا، ها ها! هرا هميش،
 بسو سدا، سيد چي، ليه آچن ليش،
 لائن جي لبس، آڻا اکر نه اجهي.

جهڙا پالن ٿن، جهڙا ٻڙن سائون مٿين سائون،
 عطر ۽ عير سين، ٿاڙا ڪيائون ٿن،
 مڙهڻا گهڻون مُشڪ سين، چوڻا ساڻ جهڏن،
 سون ربي سون سين، سدا ڪامڻا ڪن،
 ڪيائين، لال لطيف چي، وڏا ويس ورن،
 منجه مڙڪيس من: ”سوڊي سين سگ لئو.“

سون وڙهون سوڊ ٻڙن، ربي رانديون ڪن،
 اکر اوڻائين بر، ڪٽور ٻڙن ڪن،
 اوليائون عير جا، مٿي طاق ٿڙن،
 هالن بيلون ٻڙن، بسو سول سڙن،
 لئا لاهوري، لطيف چي، بسا لاه پوتن،
 اجهي لا آچن، ڪاڪ ڪڪور ٿا ڪاٻڙي.

سوڊين جا سيلنگار

جهڙا ڪُل ڪلامَ جا، جهڙا مٿين ويس،
 چوڻا ليل جهيٺا، ها ها! هرا هميش،
 بسو سدا، سيد چي، ليه آچن ليش،
 لائن جي لبس، آڻا اکر نه آهي.

جهڙا پالن ٿن، جهڙا ٻڙن سائون مٿين سائون،
 عطر ۽ عير سين، نارا ڪيائون ٿن،
 مڙهڻا گهڻون مُشڪ سين، چوڻا ساڻ جهڏن،
 سون ربي سون سين، سدا ڪامڻا ڪن،
 ڪيائين، لال لطيف چي، وڏا ويس ورن،
 منجه مڙڪيس من: ”سوڊي سين سگ لئو.“

سون وڙهون سوڊ ٻڙن، ربي رانديون ڪن،
 اکر اوڻائين بر، ڪٽور ٻڙن ڪن،
 اوليائون عير جا، مٿي طاق ٽڙن،
 هالن بيلون ٻڙ ٻڙن، بسو سول سڙن،
 لئا لاهوري، لطيف چي، بسا لاه پوتن،
 لهي لا آچن، ڪاڪ ڪڪور ٿا ڪاهڙي.

هڪي ٻاٻي چنڊ، اي جا ڪري الله،
 ٻاٻه وجهي ڪن، ٻاٻه اڪاري ارڙاه،
 به واحد کي واه، جو ستر سبيئي ڪري.

حاکم ماڻو حسن

جڙي ڇاٻائي، ماري وڌو ماري،
 لڙه لڙي ڪڍين، اُٿو آهي،
 وڃو هي ڪاهي، نه ٻڌون ٻڌو ٻه ڇوڏن.

هلو، هلو ڪاڪ ٽڙين، جتي ٻه اهل،
 نه ڪا جهل نه اهل، سکر ٻي ٻري کي.

هلو، هلو ڪاڪ ٽڙين، چوڻو چيو چوڻ،
 ڪوڙين رنگ رڃين، ٻاڏي ٻڪ سمن.

مومل کي مڃاڙ جا، اکين ۾ الماس،
 نه ڪا عام نه خاص، هي وٺا، سي وٺنا.

هڪي ٻاٻي چنڊ، اي جا ڪري الله،
 ٻاٻه وجهي ڪن، ٻاٻه اڪاري ارڙاه،
 به واحد کي واه، جو ستر سبيئي ڪري.

حاکم ماڻو حسن

جڙي ڇاٻائي، ماري وڌو ماري،
 لڙه لڙي ڪڍين، اُٿو آهي،
 وڃو هي ڪاهي، نه ٻڌون ٻڌو ليه ڇوڏن.

هلو، هلو ڪاڪ ٽڙين، جتي ليه اهل،
 نه ڪا جهل نه اهل، سڪر ٻي ٻري کي.

هلو، هلو ڪاڪ ٽڙين، چوڙو چنڊ چوڙهن،
 ڪوڙين رنگ رڃن، ٻاڏڙي ٻڪ سمن.

مومل کي مڃاڙ جا، اکين ۾ الماس،
 نه ڪا عام نه خاص، هي وٺا، سي وڌتا.

ابنہا، عَبْدُ اللّٰطِيفِ چي، آسَ آميدَ نہ لاهيان،
ڪا مون سارَ لهيجا.

قضا جو قلم

تولي ولاؤون ڪرين، تولي هلين وڪ،
لکئي منجهن لک، ذرو ضايع نہ لي.

لکيو جو لراڙ، سو انگ ڪياري نہ لي،
ٻاڙو ويٺي ٻاڙ، جيڪي لائن لکيو لوح ۾.

چتي حيتراون، لکيون لوح قلم ۾،
نئي لپتروون، ڪوڙيون ٽهارڻ آيون.

مولي مون پرين، ٻڌي وڌو ٻار ۾،
اها انءَ جون: مڃڻ ٻالڏ بسائين.

آئون ڪي نہ ڄاڻان اتي؟ نہ جر ٿوڙي جوکو لي،
قضا جا ڪرڻ جي، ڪا ڪندو ڪي به ڪي؟
هڪ لکئي، اي لي، آلي اولس اول ۾.

ابنہا، عَبْدُ اللّٰطِيفُ چي، آسَ آميدَ نہ لاهيان،
ڪا مون سارَ لهيجا.

قضا جو قلم

تولي ولاڙون ڪرين، تولي هلين وڪ،
لکئي منجهن لک، ڏرو صانع نہ لي.

لکيو جو لراڙ، سو انگ ڪياري نہ لي،
ٻاڙو ويٺي ٻاڙ، جيڪي لائن لکيو لوح ۾.

جتي حيتراڻن، لکيون لوح قلم ۾،
تي لپتراڻن، ڪوڙاڻن ڪهارڻ آڻيون.

مولي مون پرين، ٻڌي وڌو ٻار ۾،
اها انءَ چوڻ: مڃڻ ٻالڏ بسائين.

آئون ڪي نہ ڄاڻان اڙي؟ نہ جر ٿوڙي جوکو لي،
قضا جا ڪرڻ جي، ڪا ڪندو ڪٿي ڪي؟
هڪ لکئي، اي لي، آلي اڙيس اول ۾.

سُونِ سالڳيارو، ڪڏه تان ڪون ڪئون،
آيل اوارو، ٻاروڏو اڙوڏو ڏهي.

سور نه ساڻاهين، ڏين اڏما اوچتا،
مون کي مون پوتن جا، اميا آهين،
تڏون هي لاهين، سڀئي لير سامها.

سولين سُهڃ مڊهائ، لي ڪوڏ وراهيا ڪيڙا،
نڌه موهي ماء، لي ٻهڻا آڻيا پٺ جا.

جڻيس هُن حال جي، جي طاهر ڪرمان ڌري،
لڳي ماٺ پڙوئن کي، ڏنگر پون ڌري،
وڃن وڻا آري، اواز اڀري ڪين ڪين.

هاڻي حال هلي وٺا، ڪه ڪي سور سٺان؟
ڪٿو لڄ، لطيف جي، لڪن منجه لڄان،
هاڻي ڪير اڃان اوهان تان نه وس پيو.

ڪوهر ڏيئي ڏٺو، هن وڻا ڏي ٻالين ڏٺو سين،
ڏک ڏيئي ڏٺو، هن ڏيئي سي ڏکڻا ٿئا.

سُورَن سائڳيارو، ڪڏه تان ڪون ڪئون،
آيل اوارو، ٻاڙوڏو اوڙو ڏهي.

سور نه سائڱين، ڏين اڏما اوچتا،
مُون ڪي مون پوتن جا، اميا آهين،
تڏون هي لاهين، سڀئي لير سامها.

سَولِين سُهڃ مڊهائ، لي ڪوڏ وراهيا ڪپڙا،
نڌه موهي ماء، لي ٻهڻا آڻيا پٺ جا.

جڻيس هُن حال جي، جي طاهر ڪرمان ڌري،
لڳي ماٺ پڙوئن ڪي، ڏنگر پون ڌري،
وڃن وڻا آري، اوڙا اڀري ڪين ڪين.

هاڻي حال هلي وٺا، ڪه ڪي سور سٿان؟
ڪٿو لڄ، لطيف جي، لڪن مڊهه لڄان،
هاڻي ڪير اڃان اوهان تان نه وس پيو.

ڪوهر ڏيڏي ڏٺو، هن وڻا وڌي هائين وڌ سين،
ڏک ڏيڏي ڏٺو، هن ڏيڏي سي ڏکڻا لٽا.

ڏاڏهن، ڏنهن، ڏانگرن، ڏينهن ڏاڏي،
سي سڀ پائين ڪي، هيڪانڊ ڪارڻ هون ڪي.

سسئيءَ جا سور

وڌيل لي واهن ڪري، ڪنل ڪوڪاري،
هن پڻ پيو سارو، هي هڪڙو هن لاءِ هاري.

ڀوڄا ڏي پير، ڏي ڪڪر مٽي ڀول جا،
مون پاليندو وڃي، ڪوچي ڪندو پڙهي.

دسي سڀ ڪڇن، ڀر دسي ڪهڙا ڀرين؟
کڏن، لاڏوئا ڪن، پيو دسي وڃن،
پڄاڻا ڀرين، ڪڇي اسي پهر کان.

ڏي ڏاڏن ڏاڏان، مٽ مٽي جا نه ٿا،
مڏي ڏنهن من، ڪنڊو ڪڪار ٿا،
صوڻ لي سار ٿا، نه آت نه اوطا ٿا.

ڏاڏهن، ڏنهن، ڏانگرن، ڏينهن ڏاڏي،
سي سڀ پائين ڪي، هيڪانڊ ڪارڻ هون ڪي.

سسئيءَ جا سور

وڌيل لي واهن ڪري، ڪنل ڪوڪاري،
هن پڻ پيو سارو، هي هڪڙو هڏن لاءِ هاري.

پوڄا ڏيڻ پير، ڏيکڻ مٿي ڏول جا،
مون پاليندو وڃي، ڪوچي ڪندو پڙهي.

دسي سڀ ڪڇن، ٻڌسي ڪهڙا ٻڌن؟
کڏن، لاڏوئا ڪن، پوڄي دس وڃن،
پڄا پڙهن، ڪڇي اس پهر کان.

ڏيڻاڻن ڏاڏان، مٿ مٿي جا نه ٿا،
مڏي ڏنهن من، ڪنڊو ڪڪار ٿا،
صوڻ لي سار ٿا، نه آت نه اوطا ٿا.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽُٻڻي، جِيبِ ما آڙِ مَهاڻين،
سڄڻ ٿا، سَٿڏ چي، اِيءِ مَرون مَهاڻين،
ئون، آڙِ پاڻي آهي، مَنهَ مَعْدُورِ پَن چي.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽُٻڻي، جِيبِ واڻن ٿي واري،
اڏا لڪ، لُطيف چي، تَر سڄڻ ٻاري،
جا مَنڙن ماري، سا، فادر آ ڪيچِ رَساڻين.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽُٻڻي، جِيبِ رڻا، ٿو رانوَ
تَر ٿي مَر ٿي، ڏلڳر ۾ ڏالوَ،
جڏه ڄامُ ٻڏو ڄالوَ، ٺڏه ٿي وَسَ وَٽڪار ۾.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽُٻڻي، جِيبِ پَر ٻڌَ پَراڻ،
ڏاهن ڏاهبَ وَسَري، ٿا حَربَ ٿي حيران،
سَٿي لَڪهڻو، سَٿڏ چي، مَحَبَتِ سِينِ مَبدان،
جه ڇو آڙِ پاڻي اڏوان، ٻه چي ڪالِهَ پاڪَ ٻيهر ۾.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽهڻي، جيب ماڙ مڙهين،
سڄن ٿا، سڏڻ جي، اڀ مرون مهالين،
ئون، آريائي اڙهين، منہ معذورين جي.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽهڻي، جيب وائين لي واري،
آڏا لڪ، لطيف جي، ٿر سڄن واري،
جا مڙين واري، سا، فادر ا ڪيچ رسالين.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽهڻي، جيب رڻا، ٿر وائين،
ٿر لي م رن ڪي، ڏلڳر ڏانڻ،
جڏه ڄام ٻهڙ ڄانڻ، ٺڏه لي ڦس ڦڙڪار ڀر.

ڪِرڙا ڏلڳر، ڪڙ ٽهڻي، جيب ٻرڻڻ ٻران،
ڏاهن ڏاهڻ وري، ٿا ڪرڻ لي ڪيران،
سڏي لڳهڻو، سڏڻ جي، مڄت سين مڄان،
ڄا ڄو آريائي اڙان، ٻه جي ڪاله ٻاڪ ٻهڙ ڀر.

اڳي مٽي اوڀرا، جڏه ڏيٽءَ اٿس،
ڏاڻيءَ نه ڏاڳهن کي، اوڀي ا ساق اڳس؟
نه هٽ نه ٽوڙي هٽ، سُر ٻراها، سٽي!

اڳي مٽي اوڀرا، جڏه ڏيٽءَ ٿوڙا،
وڙڪي نه وارن سين، ٽن ڪورن جا ڪوڏا؟
نه لڪن جا لوڏا، هٽ نه سٽءَ، سٽي!

آڏ ٽراڇا، آهڙا

آڏ ٽراڇا، آهڙا، ڏلگر کي ڏاڪا،
ڙلي ڙر وات ٿئا، ٻر چڙهي ٻاڪا،
ڦٽا پير ٿيڙ جا، چڙ هندي چڙ هاڪا،
هين جي آندڙ جا ڪا، وٽا ٻڄائي ٻاهجي.

آڏ ٽراڇا، آهڙا، ڏاڪا ڏلگر کي،
عور جي ڙر وندڙ جا، مارندا مڙڪي،
هاڙو هيٺي کي، لنگهائڻ، لطيف ڇي.

اڳي مٽي اوڀرا، جڏه ڏينءُ آت،
ڏاڻي نه ڏاڳهن کي، اوڳي ا سائڻ اڳت؟
نه هٽ نه ٽوڙي هٽ، سُر ٻراها، سٽي ا

اڳي مٽي اوڀرا، جڏه ڏينءُ لوڏا،
ولڳي نه وارن سين، ٽن ڪورن جا ڪوڏا؟
نه لڪن جا لوڏا، هٽ نه سٽ، سٽي ا

آڏ ٻراڻا، آهڙا

آڏ ٻراڻا، آهڙا، ڏلڳر کي ڏاڪا،
ڙلي ڙر وات ٿئا، ڀر ڇوڙهي پاڪا،
ڦٽا پير ٿيڻ جا، ڇوڙ هٽي ڇوڙ هاڪا،
هين جي آندڙ جا ڪا، وٽا ٻڃائي پاهي.

آڏ ٻراڻا، آهڙا، ڏاڪا ڏلڳر کي،
ڇوڙ ڙر وٽڙ جا، مارندا مڙڪي،
هاڙو هٽي کي، لنگهائڻ، لطيف ڇي.

اڳيا مٽي اوڀرا، جڏه ڏيٽءَ اٽ،
 ڏاڻيءَ نه ڏاڳهن ڪي، اوڙي! ساڻا اڳت؟
 نه هٽ نه اڻوڃي هٽ، سور ٻرايا، سٽي!

اڳيا مٽي اوڀرا، جڏه ڏيٽءَ لوڏا،
 وڻڪيءَ نه وارن سين، ٽن ڪوڙن جا ڪوڏا؟
 نه اڪن جا لوڏا، هٽ نه سٽءِ، سٽي!

آڏتراڃا، آهڙا

آڏتراڃا، آهڙا، ڏنگر ڪي ڏاڪا،
 ڦڙي ڦڙ وٽ ٿا، ٻر چڙهي ٻاڪا،
 ڦٽا ٻير ڦٽير جا، چڙهندي چڙهاڪا،
 هٿن جي آڏر جا ڪا، وٽا ٻڃائي ٻاهڙي.

آڏتراڃا، آهڙا، ڏاڪا ڏنگر ڪي،
 عر جي ڦڙ وٽر جا، ماراڏا مولڪي،
 هارو هيٺي ڪي، لنگهائڻ، لطيف ڇي.

اڳيا مٽي اوڀرا، جڏه ڏيٽءَ اٽ،
 ڏاڙيءَ نه ڏاڳهن ڪي، اوڙي! سان اڳت؟
 نه هٽ نه اڻوڇي هٽ، سوز ٻرايا، سٽي!

اڳيا مٽي اوڀرا، جڏه ڏيٽءَ لوڏا،
 وٺي نه وارن سين، ٽن ڪورن جا ڪوڏا؟
 نه اڪن جا لوڏا، هٽ نه سٽءِ، سٽي!

آڏتراجا، آهڙا

آڏتراجا، آهڙا، ڏنگر ڪي ڏاڪا،
 ڦٽي ڦٽ وٽ ٿا، ٻر چڙهي پاڪا،
 ڦٽا ٻر ڦٽير جا، چڙهندي چڙهاڪا،
 هون جي آڏر جا ڪا، وٽا ٻڃائي ٻاهجي.

آڏتراجا، آهڙا، ڏاڪا ڏنگر ڪي،
 عر جي ڦر ڦلڏر جا، ماراڏا مڙڪي،
 هارو هيٺي ڪي، لنگهائڻ، لطيف ڇي.

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، عَورِ تان وٺي،
وٺي ڏيهَ وِجالِيا، سَڙِيُون! سَبيئي،
پيري ۾ پيئي، اُڪيون آري ڏي کڻي ا

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، جوهن وٺو ڄاڙ،
اڏا آرائين ڪي، چاڙهه ڪا ۽ ڄاڙ،
مون مٺي کان نہ لي، وَڌِيڪَ مَدِيهَ وِلاڙ،
عير سڀ آواڙ، وٺرا ڀي واکا ڪِڙيان ا

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، پويون ڀيرو ٻَڌا،
يگان ڀي سَڪراف ۾، روپو ٻُڄان ڏاڦ،
شال ۾ وڃي ٻَڌا، ڏارا ٻَڌا ڀري جي ا

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، هي ٻُڌ ڏيهَ وٺو،
ڀوڙي ٺاهين سڀن، مون ڪي اِڻا ڀَڙو،
مٺي مَوت ڀَڙو، ”ٻي، ٻي“ ڪندي ٻَڌو ۾.

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، ٿون ٺو ٺهين، سڄا
آئون هي ڏنءَ سَڏيا، ٺهي ڀريان ڪي ڏج،
وڃي ڪڇ ڇنڇ، نہ ”واڃاري وان مٽي ا“

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، عَورِ تان وٺي،
وِڳي ڏيهَ وِڃاڻيا، سَڙيُون! سَبيئي،
پيري ۾ پيئي، اُڪيون آري ڏي کڻي!

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، جوهن وٺو ڄاڙ،
اڏا آرائين ڪي، چاڙهه ڪا ۽ ڄاڙ،
مون مٺي کان نہ ليئي، وَڌِيڪَ مَدِيهِه وِلاڙ،
عير سڀ اُڙاڙ، وِهر اِي واکا ڪِڙيان!

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، پويون ٿيو ٻُڌا،
يگان لي سَڪراف ۾، روپو ٻُڄان راءِ،
شال ۾ وِڃير ساڻ، ڏارا ٻُڄا ڀري جي!

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، هي ٻُڄا ڏيهَ وٺو،
ٻهڙي ٿاڻن سڀن، مون ڪي اِيءَ ڪو،
مٺي مَوت ڪو، ”ٻي، ٻي“ ڪندي ٻُڌو.

آئون نہ کُڏي ڀري ڪي، ٿون ٿو ٿين، سڄا
آئون هي ڏنءَ سڏيا، ٿيئي ڀريان ڪي ڏج،
وڃي ڪڇ ڇڻج، نہ ”واڃاري وان مٽي!“

وڃڙيل جا ورلاپ

عروش نه ڏٺائون، ڏوه نه ڏيان جيڏين،
مون چنه رٺائون، معي ڪنو هڙا.

مون لالو مڙمان، هميشه هوندا ڀرين،
ڪهي ڪمپي هئا، ڪهل ڪيائون ڪان،
ڏيئي وٺا ڏاه ڪي، سرون جا سامان،
چورو رات جوان، جيڏيون حصا ڪري وٺا.

آف وڃي، اولار وڃي، واري لٽڙم ڏي،
چوٽون وڃي واء لٽو، جه لٽا پٽوء ٻي،
پٽون وڃي سج لٽو، جه آهي ڪي اوڀر،
ٽٽون وڃي جهڙ لٽو، جه سڙان نه ڪٿا سڀر،
ستون وڃي جهڙ لٽو، جو ڪڙو نه ڏي وڃي وار،
واهيري جي وار، چٽون ڪرمان جهڙين!

روا روا ڪندي رت، مڃا 'روا' وسارين!
پاڻي هار م ٻڌرو، رومڃهائين رت،
صبر وڌو رت، سگها مڙي سڀرين.

وڇڙيل جا ورلاپ

عومت نه ڏلائون، ڏوه نه ڏيان جيڏين،
مون چنه رٿائون، مٽي ڪنو هٿا.

مون لائو ڀرمان، هميشه هوندا ڀرين،
ڪهي ڪمپي هئا، ڪهل ڪيائون ڪان،
ڏيئي وٺا ڏاه ڪي، سورن جا سامان،
چورو راب جوڻ، جيڏون حسا ڪري وٺا.

آف وڀري، اولاد وڀري، واري لٽڙ ڏيڻ،
چولون وڀري واء لٽو، جه لٽا ٻهڙو ٻيڙ،
ٻيڙون وڀري سج لٽو، جه آهي ڪي اڻڀر،
ٻيڙون وڀري جهڙ لٽو، جه سڙان نه ڪٿا سڀ،
ستون وڀري جهڙ لٽو، جو ڪڙو نه وڙي وڀر،
واهيري جي وڀر، ڇٽون ڪرمان جهڙين!

ووه ووه! ڪندي رٿ، مڃا 'ووه' واريين!
ٻائي هار م ٻڌو، رومڃهائين رٿ،
صبر وڌو سٺ، سگها مڙي سڀرين.

اَلا اَيَّ مَر هوءَ، چنءَ آڻَ مَوانَ بَندَ را
 عَسو زَلَجِرَنَ بر، رانوَ دِ اَهانَ رو،
 پَيرانَ وُجانَ لو، بوءَ مَرُ بَچَيرَ دِ اَهَرَا!

وَطَنَ رءَ ويِي، جي هِمِ كِيارَ تَرِ دِ اَهَرَا،
 اوءَ مارُو دِ نَدِ مَرُ مَ، ذَا ذَا اَ تَ اَ تَ ويِي،
 بَگَنَ بر بيِي، شَلَ مَڪَلَنَ جي مَرُ دِ تان.

واجهائي وِطَنَ کي، ساري ساءَ دِ اَهانَ،
 هِي سَرُ ساڙِيءَ سَامُودَن، مُوَجَرِ لَچَ، مِيانَ!
 مَنا مِياڻِي مارُ تَن، وِجِي کُرَ لِيانَ!
 مِياڻِي جِهانَ، جي وِجِي مَرُءَ مَلِيرَ ڏِي.

واجهائي وِطَنَ کي، ساري، دِ اَهانَ ساءَ،
 اَسَءَ مُوَجَرِ بَندَ بر، قَيدَ مَرُ مَڪَرِ اَجهاءَ،
 بَرُو دِ اَجهائي بَرِي رِي، ذَارَ مَرُ دِ اَجهاءَ،
 لَڏِي وِسانَ اَجهاءَ کَرَنَ جي، مِني مِني مَناهَ،
 جي برون لِيي بَناهَ، دِ اَجهاءَ مَرُءَ مَلِيرَ ڏِي.

اَلا اَيَّ مَر هوءَ، چنءَ اَن مَران بُندُ هُا
عُورُ زُجُورَن هُ، رانوَ دُ اِيان روءَ،
بُورَن وُجان لوءَ، بوءَ مَرُ بُجُورَ دُ اِيوَرَا!

وَطَن روءَ ويِي، جي هُيَڻ ڪُهارَن دُ اِيوَرَا،
اوءَ مارُو دُ نَدِيرُ مَن هُ، ڏاڏاڻا دُ ويِي،
بَنگَن مَر ويِي، شَل مَڪَلَن جي مَرُ ڏَنان.

واڃيائي وَطَن ڪي، ساري ساءُ ڏيان،
هِي سِرُ ساڙِيءَ سَاهُون، مَوجَر لَڄ، مِيان!
مُتاهِيائي مارُون، وڃي اُڀُريان!
مِياڻي جهان، جي وڃي مَرُءَ مَلِيرَ ڏي.

واڃيائي وَطَن ڪي، ساري، ڏيان ساءُ،
بُئسَ مَهِرَ بَندُ هُ، قَيدَ مَرُ ڪُورَ اِڃاءُ،
بَرُ ڏِيهِيائي اُڀُري رِي، ڏارَ مَرُ ڏَرِ اِڃاءُ،
لَڏِي وُسا اِڃاءُ کُورَن جي، مِني مَني مَناهُ،
جي اُڀُرون لَبي ساءُ، ڏَرِ اِڃاءُ مَرُءَ مَلِيرَ ڏي.

سُولَ وَجَاهِي، سَوْمَرَا لِنِدَيسِ كِنَءِ قَبُولُ؟
 ڪوئيءَ شُهڳو، نه سُولَ، پُوڇي مِهَ بَهَنَوارِ سن.

کِنَ مَهَ مَڇارا مارُڻن، مَلِيَرُ جِينِ ماڳ،
 لَاقِصَ آوازي گهٽان، سَندو کِينِ سَياڳ،
 اُڳا مَرَن اُهاڳ، حُسنَ لي هِنَءَ لَئو

وطن لاءِ واجهه

بِهِي سَڪا پيرَن ڪهه! ڪوئيءَ نِياپو مارُڻن؟
 اُس اڪيڊي آهيان، نه آئي، نه ڏي،
 سَندي جا ساڙي، ڪهه ڪُڏري لائيان.

سِڏهي سُئي سِير، مون ماروءَ سين ساڌ،
 ويئي ساريان، سَوْمَرَا ڏولاڙا ۽ ٿاڌ،
 هيون مِهڇو هُئ، هُئ، هُئ مِٽي ۽ ماڻ،
 پَڪَن مَڇو، پُساڌ، قَالِبَ آهي ڪوٽ ڀر.

ڇڪسِ اَلا مِيءَ، مَنهَان پوءِ مَلِيَرُ ڀر؟
 ڪالَ سَڇولي ڏي، مِهڇي اُڪُڙان اڪيرِ پو.

سُولَ وَجَاهِ، سَوْمَرَا لِنَدِيسِ ڪِنءَ قَبُولُ؟
ڪوڙيَ شَهِيْدَ، اِ سُولَ، پُوڇِي مِهَ بَهَنَوَارُ سَن.

کِن مَهَ مَوچارَا مارُگَن، مَلِيوُ جِينِ ماڳُ،
لَاقِصَ آوازي گَهڻان، سَنَدُو کِينِ سِيَاڳُ،
اَگُا مَوَن اَپاڳُ، حُسنَ تِي هِنءَ لَتُوا

وطن لاءِ واجهه

بِهِي سَڪَ! بِيرون ڪه! ڪوڙيَ نِيابو مارُگِن؟
اَس اڪِيدي آهيان، تِه اَنڱا، تِه ذِيءَ،
سَندي جا ساڙِيءَ، ڪه ڪُڙوري لالِيان.

سِيڙهي سُڄي سِيرو، مَوَن مارُوءَ سِينِ ساهَ،
وِلي ساريان، سَوْمَرَا! ڏرلاڙا ۽ ڳاهَ،
هيون مِهجو هِيءَ لَتُو، هِيءَ مِيءِ ۽ ماهَ،
بَڪَن مَنجِهه بَساهَ، قَالِبُ آهي ڪوٽَ ۾.

چُڪسِ اَلا مِيءَ، مَنهان پوءِ مَلِيوُ ۾؟
ڪالَ سَڄولي ذِيءَ، مِهجي اَکُڙان اڪِيرو.

سُولَ وَجَانِ، سَوْمَرَا لِنْدِيسِ ڪِنَ قَبُولُ؟
ڪوڙيَ سُهڳُ، اَ سُولُ، پُوڄِي مَ يَهُوَارُ سِين.

کِن مَ موچارا مارُئِن، مَلِيوُ جَمِينِ ماڳُ،
نَاقصَ آوازي گهٽان، سَندو کَين سَياڳُ،
اَگُ مَرَن اُپاڳُ، حُسنَ نِي هِنَ لُتو!

وطن لاءِ واجهه

بَهِي سَڪَ! پَرَن ڪِيَه! ڪوڙِيَه نِياپو مارُئِن؟
اَت اڪَئِيَه آهيان، نَ اَگُ، نَ ڏِيَه،
سَئِي جا ساڙِيَه، ڪَ ڪُڙِي لائِيان.

سَئِي سَئِي سَئِي، مَرَن مارُو سِين ساهَ،
وِڻِي سارِبان، سَوْمَرَا! ڪولاڙا ۽ ڳاهَ،
هِيون مِهجو هَب لُتو، هَب مِڙِي ۽ ماهَ،
بَڪِي مَئِيَه پُساهَ، قَالِبَ آهي ڪوٽَ ۾.

جُڪ انا مِيَه، مُنھان پوءِ مَلِيوُ ۾؟
ڪَ سَڄِي نِيَه، مِهجي اَڪُڙان اڪِيرِ وارو.

سُولَ وَجَائِرِ، سَوْمَرَا لِنَدِيسِ ڪِنَءَ قَبُولُ؟
ڪوئي سُهڳو، ا. سُولُ، پُڄي مَ يَهُوارُ سين.

کِن مَءَ موچارا مارُئِن، مَلِيروَ جِينِ ماڳُ،
لَا قِصَ آوازي گهڻان، سَندو کِينِ سِهاڳُ،
اَڳُ مَوَن اُپاڳُ، حُسنَ نِي هِنَءَ لَتُوا!

وطن لاءِ واجهه

بَهِي سَڪَ! پَرَن ڪِيءَ! ڪو ئِيءَ نِياپو مارُئِن؟
اَب اڪَندي آهيان، نَ آڻُ، نَ ذِيءَ،
سَدي جا ساڙِيءَ، ڪَ ڪُڙوري پائِيان.

سِنهي سِي سِي سِي، مَوَن مارُوءَ سين سا،
وِيني سارِبان، سَوْمَرَا! گولاڙا ۽ ڳاڻ،
جِيون مِهجو هِيءَ لَتُوا، هِيءَ مِيءَ ۽ ما،
بَڪي مَنهه پُٺاءَ، قَالِبُ آهي ڪوٽ ۾.

جُڪ انا مِيءَ، مَنهان پوءِ مَلِيروَ ۾؟
ڪَ سَچو نِي ذِيءَ، مِهجي اَکُڙان اڪِيرارو.

جڏهن ڪراڻي ڪڇ ڄا، وڏو ساهيڙو ٿي اٿس
اٺي اکين ۾ آهيان، منهن ۾ ڀڄي،
پڪي سين نه پاڙيان، هنڌ هتي جا هي،
اهل آهائين ڪي، مري شال ملهائين!

ڪراڻي ڪروڙ ڄا، ڇوڙا ڪوڙا ڄڻ،
سو مڙ ۾ مارو ٿو ٿيڻ، جتان لوڪ نڪر ٿي.

اڳي نه مارڻ ڀڄي، جنهن سڀئي مٿان سون ٿي،
اڳي اُمر ڪوت ڀڄي، ڪنڊيس کان ڪڍي،
پڪي جي ڀڄي، مڙي سين نه مٽيان.

عمر! اڃا ڪڍڻ، ڪاٺيار ٿيڻ ڪنهن ڪن؟
جڏهن جا ٿيڻ ڀڄي، وڏو لا وڃي سون،
هوءَ جي حق ڀڄي، هي ڪنهن سٽيڻ؟ - دهر!

اٿون ڪنهن سڙيڻ سونهان؟ مون وڏو ٿيڻ وڃي!
ڪٿي ٿيڻ ٿي، عمر! ڪڍي مڙ ٿيڻ!

اٿون ڪنهن سڙيڻ سونهان؟ مون وڏو ٿيڻ وڃي!
وڏو آهائين سين اڃا، ڪو شريف ٿيڻ، دهر!

جڏهن ڪراڻي ڪڇ ڄا، وڏو ساهيڙو ٿي سڀا
اٺي اکين ڏي آهيان، منته مارو ڇي،
پڪي سين نه پاڙيان، هٿ ڇڏي ڇي،
اهل آهائين ڪي، مري شال ملهائين!

ڪراڻي ڪروڙ ڄا، ڇوڙا ڪوڙا ڇي،
سو موڪل مارو ٿو ٿي، جتان لوڪ ٺڪ ٿي.

اڳي نه مارڻ ڀي، جنهن سڀ متاڻي سون ٿي،
اڳي امر ڪوت ڀي، ڪنڊيس کان ڪو ڀي،
پڪي ڇي ڀي، ماڙي سين نه مٽيان.

عمر! اڃا ڪوڙا، ڪاٺيار ٿي ڪن ڪن؟
جڏهن ڄا ٿي، وڏو لا ويٺو سون،
هرو ڇي حق ٿي، سي ڪن سٽيون؟ - دهر!

اٿون ڪن سڙين سڙين؟ مون وڏو ٿي وڏو!
ڪهڙي لان ڪل، عمر! ڪي مڙا ٿي!

اٿون ڪن سڙين سڙين؟ مون وڏو ٿي وڏو!
وڏو، اٿون سين اڃا، ڪو شريف ٿي، دهر!

پڪن جي ڀريت

جو ڏهه ڏاڏا ٿيا آڻيو، ڏاڏي نه طعدو؛
 ”پاڻي وهه مَ پلنگين، ڀڄي سِر ڳالو،
 مَٽا لڪ، لطيف جي، کان مَ خزانو،
 سر ٿين سيل چوائيو، جو ر هڻي جانو،
 نعو سڏ سمارو، حرف لکي هيڪڙي.“

منڊا ڌوءَ نه مارئي، مڃين مارڻا ڌار،
 ٻاٻو ميڪ ملير ري، مڏ نه ويڙهي وار،
 جا هتيجن هار، سا ڪين وهندي ڪرت ٻر.

منڊا ڌوءَ نه مارئي، آهس من ملير،
 ڪڍي نه ڪاڻ لهي، هتان هي همير،
 ڪاٿر پڻ ڪٻر، جي امانت اٻ وڃي.

مون سين مارو ٿو ڏون، ڪهڙي رابڻ رسد ڏون؟
 چوئي ۾ چيو ٿو، پڻ رڻ ڇڏون،
 نيطن لڏو وه لڏي، ساري ساڏو هيون،
 هتي جي هيون، ر سڏ پڻين سيل جي

پکن جي ڀريت

جو ڏهه ڏاڏا ٿيا آيو، ڏاڏر نه طعنه:
 ”پاڻي وهه م پلنگين، ڳچي سر ڳالو،
 مٿا لڪ، لطيف جي، ڪانه م خزانو،
 سرئين سيل چرائيو، چور هڻي ڄاڻو،
 لئو سڏ سمارو، حرف لئي هيڏي.“

منڊا ذوء نه مارئي، مڇلين مارڻا ڌار،
 بابو ميت ملير ري، منڏ نه ويڙهي وار،
 جا هٿيڃن هار، سا ڪين وهندي ڪوت ٻر.

منڊا ذوء نه مارئي، آهس من ملير،
 ڪڍي نه ڪاڻ لهي، هٿان هي همير،
 ڪاٿر پن ڪير، جي امانت اب وڃي.

مون سين مارو ٿڙاڏن، ڪهڙي رات رسد اڏن؟
 چوئي ۾ چوڙ پيو، پين رات ڇڏن،
 نپٽن لڏو ده لئي، ساري ساڙو هيڏن،
 هتي جي هيڏن، نه سڏ پين سيل جي

وہلو واجہ وجہی ہیون، آہر ہر بھدرارن،

اب اکھدی آہیان، ہائر ۽ ہرائن،

کریان ہی نہ کتن، ولدیس وطن سامہین۔

ولدیس وطن سامہین، ملیر مہجو ماہٹ،

ڈمک چنڈلدیس ڈہا ہر، ساٹ سرائین ساہٹ،

نہ مون سکون سپاہٹ، جی وپجھی لیان ور کی۔

جہ ۽ ہند ہون مسجہ ہند ہر، لن ۽ مون من مارونن جیون،

ڈنیون لن، لطیف ہی، ہیری کی ہمیر،

وجی منجہ میں، سب چورلدیس، سوہرا!

سکون کیے تھن، سوہرا! تن بھدرارن ہزار؟

کھنچن ہی ہی، لگی رہ لہار،

سکھن سکھ سنہین، جیجی منجہ ہزار،

نہ ۽ ہند ہون، جیجی جیجی!

وہلو واجہ وجہی ہیون، آہر ہر بھدرارن،

اب اکھدی آہیان، ہائر ۽ ہرائن،

کریان ہی نہ کتن، ولدیس وطن سامہین۔

ولدیس وطن سامہین، ملیر مہجو ماہٹ،

ڈمک چنڈلدیس ڈہا ہر، ساٹ سرائین ساہٹ،

نہ مون سکون سپاہٹ، جی وپجھی لیان ور کی۔

جہ ۽ ہند ہون مسجہ ہند ہر، لن ۽ مون من مارونن جیون،

ڈنیون لن، لطیف ہی، ہیری کی ہمیر،

وجی منجہ میں، سب چورلدیس، سوہرا!

سکون کیے تھن، سوہرا! تن بھدرارن ہزار؟

کھنچن ہی ہی، لگی رہ لہار،

سکھن سکھ سنہین، جیجی منجہ ہزار،

نہ ۽ ہند ہون، جیجی جیجی!

آلا اولیٰ آئین، جی لیا پیا لہن!
 آئون آئین جی آہیان، لوئی مرن نہ مچین،
 مس مہجی ہفت ہر، کاغذ کی آئین!
 لڑکے نہ لکھ لہن، کرار ہون قلم لہی۔

سہین سیما کدجری، لوئی لیڑ لٹام،
 اہان جی آسری، کٹی کان کٹام،
 جا بیت پکھیاں، بھون، برورا پن رھائین!

سہین سبا کدجری، لوئی لیڑون لڑ،
 واسی وار نہ وڑھیان، مر چگون رھن چڑ،
 مارو جی مہار ر، اندر ناہ اکبر،
 ہڑو حال، ہمر! ولی شال وڑ وچان!

سہین سیما کدجری، لوئی سین لیڑن،
 ہڑو حال ولی کری، وچان منجھ کون!
 مارو مان چون، نہ ہئی آسائین آسری!

آلا اولیٰ آئین، جی لایا لایا!
 آئون آئین جی آہیان، لوئی مون نہ مچین،
 مس مہجی ہفتہ، کاغذ کی آئین!
 لوک نہ لکھ لکھ، کرارہ اون قلم کی۔

سہین سیما کدھری، لوئی لیڑ لٹام،
 اہان جی آسری، کتی کان کٹام،
 جا بیت یکیام، بھو، برورا پن رھائین!

سہین سبا کدھری، لوئی لیڑون لیڑ،
 واسی وار نہ وڑھیان، مر چگون رھن چھڑ،
 ماروہ جی مہارہ، اندر ناہ اکبر،
 ہڑو حال، ہمر! ولی شال وڑ وچان!

سہین سیما کدھری، لوئی سین لیڑن،
 ہڑو حال ولی کری، وچان منجھ کون!
 مارو مان چون، نہ ہئی آسائین آسری!

سَرَلِينِ سَسُڪُ جُڏَلو، سَتِينِ ٻالِ سَئي،
 مارڇي ماڙين ۾، ڪڏه ڪان هُئي،
 عَمَر! آڻ نه مَئي، اِن اويائِنا اڳهر!

مارن منجهه مياس

جي ڪر لڏائون، نه بندي بند نه ساريو،
 ماروئڙن آئون، چڪس ويسِ وسري!

لنگڙياري لوءِ ۾، جين لاءِ لياس،
 تين ڀر جهيٽو، پلڪَ نه ڀڃياس،
 جهروڪن جهورو ڀڄون، ڪولن آئون ڪُنياس،
 مارن منجهه مياس، نامَ ماڙين ماريس ڪن ڪن.

ماڙين ماريس ڪن ڪن، ميس مارن لاءِ،
 ڪر ڪهڏا ڪڏهر؟ موهي آڇي، ماءِ!
 ساليون سڌاءِ، ويلو وانجه، وجهي هڻون.

هڪ ڇنءِ نه ڄاياس، پتو ڇاندي جي مران!
 ڏهنگهر ڏهون لياس، ڇاڀي، ماروئڙن کي!

سَرَلِينِ سَسُڪُ جُڏَلو، سَتِينِ ٻالِ سَئي،
 مارڇي ماڙين ۾، ڪڏه ڪان هُئي،
 عَمَر! آڻ نه مَئي، اِن اويائِنا اڳهر!

مارن منجهه مياس

جي ڪر لڏائون، نه بندي بند نه ساريو،
 ماروئڙن آئون، چڪس ويسِ وسري!

لنگڙياري لوءِ ۾، جين لاءِ لياس،
 تين ڀر جهيٽو، پلڪَ نه ڀڃياس،
 جهروڪن جهورو ڀڄون، ڪولن آئون ڪُنياس،
 مارن منجهه مياس، نامَ ماڙين ماريس ڪن ڪن.

ماڙين ماريس ڪن ڪن، ميس مارن لاءِ،
 ڪر ڪهڏا ڪڏهر؟ موهي آڇي، ماءِ!
 ساليون سڌاءِ، ويٺو وڃهه وڃي هٿون.

هڪ ڇنءِ نه ڄاياس، پتو ڇاندي جي مران!
 ڏهنگهه ڏهون لياس، ڇاڀي، ماروئڙن کي!

سو درن سنڀار

اَلِيْنَ كِيَن ڇاڙهيَن، ڏَنفَ ڏِيَهائي، سَومرا!
 سَنا ڪَئو، سَيدَ چي، ساڻون سُڪائين،
 مَنجها لَسَ، لُطيفُ چي، چائو ڪَئو ڇاڙهيَن،
 ٻُلاءَ نه پاڙين، عُمرا! آراڙي سين.

دَرُ سِي وَطَنَ ڄاڻيون، صَحرا سَترَ جِي!
 مولاڙا ۽ مَگروڙون، اوچُ اُهاڻن،
 وڙهيا گُهمنَ وِليَن، جهانگي مَنجهه جُهنگن،
 مُڪي مارو وِڙن، سَڄَ ڪُڻائي سِيحَ برا

ٻَلرُ پِيٽُ، اوچُ اُن، جَن جا پَر مَعي پَتَ پاڪَ،
 وَهَڻُ وِڙاڪَن برا، اِنَ جِي اُڇوڪِي اوطاقَ،
 پاڻُ نه پَسَن پاڻَ کي، ويچارا بي پاڪَ،
 عُمرا! اوه نه عاقَ، ڏِڪتا جَرُ ڏِڪوڻيس!

لوري قُوتَ قرارِ تا، رَهَن سَهرَ سَيفَ،
 کَڻي هر ڪَڏَ ڪَڏَ، پُوکَن اَهڙِي پَيتَ،
 ٻُهراڙِ کي پَيتَ، پِيهِي پُڄَ مَليو برا.

سو درن سنڀار

اَلِيْنَ كِيَن ڇاڙهيَن، ڏَنفَ ڏِيَهائي، سَومرا!
 سَنا ڪَئو، سَيدَ چي، ساڻون سُڪائين،
 مَنجها لَسَ، لُطيفُ چي، ڇاڻرُ ڪَئو ڇاڙهيَن،
 ٻَلاءَ نه پاڙين، عُمرا! آراڙي سِين.

دَرُ سِي وَطَنَ ڄاڻيون، صَحِرا سَترُ جِي!
 مولاڙا ۽ مَگريُون، اوچُ اُهاڻن،
 وِڙهيا گُهَمَن وَلِيَن، جِهانگي مَنجھ جَهنگَن،
 مُنڪي مارُون ٿَرَن، سَڄُ ڪُٽائي سِيحَ برا

ٻَلُرَ بِيٺَ، اوچُ اُن، جَن جا بِرَ مَعي پَتَ پاڪَ،
 وَهَڻُ وُراڪَن برا، اِنَ جِي اُڇوڪِي اوطاقَ،
 پاڻُ نه پَسَن پاڻَ کي، ويچارا اِي پاڪَ،
 عُمرا! او نه عاقَ، ڏِکُئا جِرُ ڏِڪوڻِين!

لوري قُوتَ قَراڻا، رَهَن سَهرَ سَيفَ،
 کَٽِي هرَ ڪَڇَ ڪُڪُڻا، ڀُوڪَن اَهڙِي پَيتَ،
 ٻَهرارَڪي پَيتَ، ٻِيهي ٻُڄُ مَليو برا.

”لَا بَعْدَ نَهْرٍ غَيْرِي“، بُرُڪِي ڪِينَ پُٺِي،
هُوَ جِي جُهوئا بِسِجَنَ جُهو پُڙا.

بُهڻِي جُڏِي بَتَ ۾، رُڙَہ اِنَسَ جِي رَٺِي،
هُوَ جِي جُهوئا بِسِجَنَ جُهو پُڙا.

خَدَمَتَ ڪَرِ خُلُقِ سِينَ، ٻانڌَ ڳڇِي ۾ ٻَٺِي،
هُوَ جِي جُهوئا بِسِجَنَ جُهو پُڙا.

اَدِ اُونِ! عَدَالَتِ جِي، اِناعِنَ ڪِي آهي،
هُوَ جِي جُهوئا بِسِجَنَ جُهو پُڙا.

چرون چڻڪن چت ۾

چَرِنَ، چُڻڪَن چِتَ ۾، وِسا رِٿانَ، ڪِينَ وِڙِي!
جِي اِي بُڻِي پِياريو، مَنجَها سِڪَ سَري،
وِهيَنَ وِڙِي اچَن جِي، سِٺائِنَ سَري،
تَوَنَ تَوَڪَ ڏَري، اِي وَکُڙا اڪَري.

”لاَ اَعْرِثْهُمُ غَيْرِي“، بُرُڪِي ڪِي ڪِي ٻائي،
هُوَ جِي جُهونا بَسِجَن جُهوپڙا.

بُهِي ڇڏي بَتَ مَ، رڙهَ اَنس جِي رائي،
هُوَ جِي جُهونا بَسِجَن جُهوپڙا.

خَدَمَ ڪَرِ خُلُقِ سِين، ٻانڌُ ڳچِي مَ ٻائي،
هُوَ جِي جُهونا بَسِجَن جُهوپڙا.

اَدَاوَن! عَدَالَتِ جِي، اِنَاسَ ڪِي آهي،
هُوَ جِي جُهونا بَسِجَن جُهوپڙا.

چرون چڻڪن چت مَ

چَرَن، چُڻڪَن چَتَ مَ، وِساڙِ لَان، ڪِيَن ڌَري!
جِي اِي ٻِي ٻِيَارِ يو، مَنجَها ڪَ سَري،
وَهِيَن وِڙِ لَچَن جِي، سِتاڻِ سَري،
گَرَن لَوَڪَ ڌَري، اِي وِگَڙا اڪَري.

جڏهن ڪوڙ ۽ ڪاليجون، پنهنجن لکين پاء،
مير به ماڻاء، ڏيهائي ڌار چري.

لک لاکيڙ ڪرڻ، ڪوڙين ڏيئي ڳڏوڻ،
اڻ سونڌ لڏوڻ، مل مهانگي م چڻو.

پهلوارن ٻاڙهه

پهلوارن ٻاڙهه، ورتا واهندا،
سارنر سڀ، سيد ڇي، ڪاڏ پليون ڳندا،
پتن پڙهندا، پنکا پڙ پتار جا.

پهلوارن ٻاڙهه، ڪي وس واهندا،
لڏو سڀ، لطيف ڇي، ٻڌو ڦڻا ڦرن،
اوه ٿا ڪوڙين ڪٽيري، سرليون! ماسن،
عمر! ان اڪندري، پاسي ڪاندڪتن،
ٻاڙو ڏيئون پليون، ڪنڊن ڏورائين،
ڪاٿر ڪٽيون خاصيون، اڇي اڇي اڇن،
ڪڍڻو بس ڪهن: ”مليو ڳهرجي مارئي!“

جڏهن ڪوڙ ۽ ڪاليجون، پنجن لکين ٻاءُ،
مير ۽ ماڻا، ڏيهائي ڌار ڇري.

لک لاکيو ڪرڻ، ڪوڙين ڏيئي ڳڏوڻ،
اڻ سونڌ لڏوڻ، مل مهانگر م ڇڏو.

پهلوارن ٻاڙهيو

پهلوارن ٻاڙهيو، ورتا واهندا،
سارن سڀ، سيد ڇي، ڪاڏ پليون ڳندا،
پتن پڙهندا، پنکا پڙ پٽار جا.

پهلوارن ٻاڙهيو، ڪي قس واهندا،
لڏو سڀ، لطيف ڇي، اڏو قنڀا ڦرن،
اوه ٿا ڪڍين ڪٽيري، سرليون! ماسن،
عمر اڻ اڻڌري، پاسي ڪالڊ ڪٽن،
پاڻ ڏيئون پليون، ٽنڊن ٿوراڻن،
ڪاٿر ڪٽيون خاصيون، اڇي اس اڇن،
ڪڍڻو سڀ ڪهن: ”مليو ٿو جي مارئي!“

مُون اوهيسين ٿاڙي، اي ڪهڙ مَ سَل،
هاڙ ڪندو ڪُل، نه ڪڍائون ڪُون ڪي.

بلاڻيان، پٺرا اولائون نه ايلي!
جيداه وڳ وڻ، اهو نرسي اولڙهر.

چانگي چئي ڪياس، مٺاءُ اڪ نه آهي!
جه ڏل ڪهڙا وهائين، ان سمن آر لڪياس،
چوڌاري چندن ڏک، پڇي پوڄ پياس،
راڙي رڻ ڪياس، هن ڪڏائوري ڪرهي!

چانگا چندن نه چوڻ، مياڻ پيڻ نه موڪ،
اڪر اولڙو نه رجهن، لڪڻو چڏين لوڪ،
لاڻي وڃا لوڪ، نو ڪهڙي اڪر آڙي؟

ڪرھاا ڪسڙ چڏ، وڳ وڌلدي ٻاء،
موجود هڪڙا اهر، چئي چالب جاء،
توڪي چندن چاربان، پٺو وڳ لاڻي ڪاه،
اهر اندا الاء، چنء هڏي راب هٿ مڙون.

مُون اوجھسِين ٿَاڻِي، اِي ڪِهَر مَر سَلُ،
هَافَر ڪَندو ڪَلُ، نَ ڪَڇاڻُون ڪَرَن ڪِي.

بَلَاڻِيَان، پَنو اِوَلَاڻُو نَ اِلي اِ
جِيڏَاهَ وَڳَ وَڻو، اِهڙ ڪُري اِوڏِيهر.

چانگي چَڻِي ڪَڇِياسَ، مَٽاءَ اُڪَ نَ اَنهي اِ
جِهَ وِل ڪَٽا وَهائِتا، اَن سَن اَر لَڪِياسَ،
چوڏاري چَڻڊَن وَڻ، پَڇِي پُوح پِياسَ،
راڙي رَمَ ڪَڇِياسَ، مَن ڪُڏاڻوري ڪَڙهي اِ

چانگا چَڻڊَن نَ چُون، مِيالِ پِيَسَن نَ موڪَ،
اُڪَر اِوڏو نَ رَجِيَن، اُڪَڻو چَڏِيَسَن اِوڪَ،
لاڻِي وِچا لوڪَ، نو ڪَٽِي اُڪَر اَنڙِي؟

ڪَڙها ڪَڙ چَڏَ، وِڪَ وَڏَلِي پاءِ،
مُهجو هَڪُڻا اَنهر، جِتي جالِبَ جاءِ،
لوڪي چَڻڊَن چارِاَن، پَنو وَڳَ لاڻِي ڪاهِ،
اَنهر اَنڊا اَلاءِ، جِنءَ هِيڊِي رابِ هَم مَرُون.

شاه جو چواند شعر

ڪانگل! سي ئي ڪوٽ، ڀرين جي ٻرڻهه وٽ،
جمن رءُ جهان ۾، اڪڙين اُروٽ،

لله لک، لطيف جي، ڪڇ ٻاراڇو ٻوٽ،
هي ڏمڙا ڪڇ ڏوٽ، سي اڏامي آيا ڀرين.

آءُ ڪانگا! وڻا وٽ، سڏيون ڏي ساطيه چيون،
ڇڏا هلا پيرين، ڪ سڪ ڏسي ساطيه،
ڀرين لاءِ ٻرڻهه، مون تان ڪڍئون ڀنڀار ٿو.

ڀرين جي ٻرڻس ۾، ٿيندي ڪانگا! ڪڇ خسر،
د سڀ مڙها پاڻ سون سين، ٻڪي ٿيڄا ٻر،
گهي مٽاءُ گهر، ڏچ ٻارا لڳا ڀري ڪي.

ڪانگل ڦرئس جا! اچي وائي وڻ،
ٿو ٻر اُوءِ ٻيڙ جي، مٽڪ ڪڍري مٽ،
اچي عجيبن جو، اورانگيچ اٿڻ،
ٿو ڪي ٻسي ٿڻ، سڙو ٿيڻا صاف ٿي.

شاه جو چواند شعر

ڪانگل! سي ئي ڪوٽ، ڀرين جي ٻرڻهه وٽ،
جمن رءُ جهان ۾، اڪڙين اُروٽ،

لله لک، لطيف جي، ڪڇ ٻاراڻو ٻوٽ،
هي ڏمڙا ڪڇ ڏوٽ، سي اڏامي آيا ڀرين.

آءُ ڪانگا! وڻا وٽ، سڏيون ڏي ساطيه چيون،
ڇڏا هلا پيرين، ڪ سڪ ڏسي ساطيه،
ڀرين لاءِ ٻرڻهه، مون تان ڪڍئون ڀنڀارو.

ڀرين جي ٻرڻس ۾، ننڍي ڪانگا ڪڇ خرو،
د سڀ مڙها پاڻ سون سين، ٻڪي ٺهجا ٻر،
گهي مٽاءُ گهر، ڏچ ٻاراڻا ڀري ڪي.

ڪانگل ڦرهن جا! اچي وائي وڻ،
تو ۾ اُوءِ ٻيڙ جي، مٽڪ ڪڍري مٽ،
اچي عجيبن جو، اورانگيچ اٿڻ،
تو ڪي ٻي ٿڻ، سڙو ٿيڻا صاف ٿي.

اَڄُ پُڻا اُڃائي، چوڏهي ماهَ چنڊَ جي،
مُون ڳڀو مُون پُڙن جي، اُڃڻَ جي والي،
مُون ڳڀو واڌائي، پيئي ڪام ڪَڙن ۾.

اَڄُ پُڻا اُمارو، چوڏهي ماهَ چنڊَ جو،
مُون ڳڀو مُون پُڙن جو، اُڃڻَ جو وارو،
سَڃڻَ سوارو، پيئڻَ پيئي ڳڀو آڻيو.

دوست جو درباري

سو ڪانگ مَ قاصدُ ڪَري، جو سدا پُوندي پُوندي ڪي،
ڪَ ڪندو ٻهجي ٻهت جي، ڪَ ويٺو دوستِ دُرِ
جه جي اڏيائي ”اَر اَر“، سو نياپا پيئي رهيو!

ڏاڻي چڙهي ڏار ٿي، ڪي جو ڪانگ ڪَڀيو،
سُر پيئي سُر پيئي، ٻه ٻهت ٻهت
نامي اُرُت ڪيئي ويڃاري ورهن مان.

اَڄُ پُڻا اُچائي، چوڏهي ماهَ چنڊَ جي،
 مون ڪيرَ مون پُرينَ جي، اُچڪَ جي والي،
 مون ڪيرَ واڌائي، پيئي ڪامَ ڪَرنَ مه.

اَڄُ پُڻا امارو، چوڏهي ماهَ چنڊَ جو،
 مون ڪيرَ مون پُرينَ جو، اُچڪَ جو وارو،
 سڄڪَ سوارو، پيئَ پيئي ڪيرَ آندو.

دوست جو درباري

سو ڪانگَ مَ قاصدُ ڪَري، جو سدا يُوندي يُوندي ڪي،
 ڪَ ڪندو ٻهجي ٻيٽَ جي، ڪَ ويٺو دوسنَ دَرِ
 جِهَ جي اڏلياڻي ”اَرِ اَرِ“، سو نياپا پيئي رهيو!

ڏاڻي چڙهي ڏارَ تي، ڪي جو ڪانگَ ڪَپيو،
 سُرِ پيئي سُرِ پيئي، ٻه ٻيٽَ هنيو،
 نامي اُرُتَ ڪَنيو ويڃاري ورهڻَ مان.

جَنڊا لڳيئي مَنڊ، سَڄيئي سِيخَ لِين،
ڪَڙ انداهي اُنڌ، نه مِلن مَڃوَن ڪي.

جَنڊا چُٽِي حق، هي وِهيَن هي وِڃِيَن؛
نه اُڪيُون نٿو اُڪي، نه رِڻو نه پَرِيَن جِهو.

جَنڊا چُٽِي سَڄ، هي مَٺي نه پائِيَن؛
ڪڙهه اُڀرِيَن سِهرُو، ڪڙهه اُڀرِيَن ڪُڇ،
مَٺو اُڀيئي مَڄ، نه رِڻو نه پيشاني پَرِيَن جي.

پيشاني ۾ پَرِيَن جي، پلائي جا پَر،
اڳا اُڪڍِيَن جي، ڏي پاڙهي پَر،
نور پاڙي ڪير، شمسُ سِهرِيَن سِين؟

انداهي اُنڌ رات ۾، پَرِيَن پَساو پاڻ،
جَنڊا ڪَتِي ساڻ، پِيئي وِٺو پَرِڻاؤ ۾.

سَهِين سَڄن اُڀري، چوراسي چَنڊن،
بالڻ، ڏي پَرِيَن، سَڄ انداهي پائِيَن.

جَنڊا لڳيئي مَنڊ، سَڄيئي سِيخَ لِين،
ڪَڙ انداهي اُنڌ، نه مِلن مَڃوَن ڪي.

جَنڊا چُٽِي حق، هي وِهيَن هي وِڃِيَن؛
نه اُڪيُون نٿو اُڪي، نه رِڻو نه پَرِيَن جِهو.

جَنڊا چُٽِي سَڄ، هي مَٺي نه پائِيَن؛
ڪڙهه اُڀرِيَن سِهرُو، ڪڙهه اُڀرِيَن ڪُڇ،
مَٺو اُڀيئي مَڄ، نه رِڻو نه پيشاني پَرِيَن جي.

پيشاني ۾ پَرِيَن جي، پلائي جا پَر،
اڳا اُڪڍِيَن جي، ڏي پاڙهي پَر،
نور پاڙي ڪير، شمسُ سِهرِيَن سِين؟

انداهي اُنڌ رات ۾، پَرِيَن پَساو پاڻ،
جَنڊا ڪَتِي ساڻ، پِيئي وِٺو پَرِڻاؤ ۾.

سَهِين سَڄن اُڀري، چوراسي جَنڊن،
بالڏي، ڏي پَرِيَن، سَڄ انداهي پائِيَن.

مَندَ لِي، مَندَلْ مَندِلَا، كِي اِوَهِيژَن اوك،
چاچِر لِي چَن بَر، مِيژُون چَرَن موك،
سَرَهِيژُون لِيژُون سَكِهَارِژُون، اِدَو بَانِ طوق،
مِيژَا، چِيژَر، قُنْگِيژُون، جِيژِيژِي سِيژِي لوك،
لَاغِيژِيژِي مَنان لوك، ذُولَانِي جَا ذُ بِيژَا.

نَوَوْنَا، كَرَوْنَا، وَلَيُونِ كَرَابُون،
 بَرَوَ جَوِيَّتِي لِي، كَنِ وَلَوْنَا وَأَبُون،
 مَكْنِي بَرِي مَحْتَرَا، سَكِيَارُون سَابُون،
 سَارِي دُحْنِ سَابُونُون، اَوَلَايُون رَابُون،
 بَانِيُون ۽ بَابُون، پَنِي سُبْنِ پَاهِي.

دَئِي دَئِي دَئِي

ذٰلِی لَیْلِ لَیْلٍ ذٰہِ، کَے جاٹاں کِیڑا یوں؟
ایک یوحی لیتے، پلٹتا بارہوں کے۔

ذٰلِیْ ذِیۡہِ نَعَامٍ، کَعۡ جَاثَانِ یَکۡبُرَا بِرِیۡمَ؟
وَلٰیۡلَیۡہُ جَنۡءٌ وَّوَدَّ اَلَا یُنۡدَرُ غَمۡرُہِ بِرِیۡمَ جَا۔

مَنڊَ لِي، مَنڊَلْ مَنڊَلْ، ڪِي اوهِيڙَن اوڪَ،
 چاچِرِ لِي چَنَن ۾، مَنڊُونِ چَرَن مَوڪَ،
 سَرَهِيُون لَهُون سَنگهارِ بُون، اُوڍو ٻانِن طوقَ،
 مِيٺا، چِيڙَ، مُنڱِيُون، جِيبَ لِينِ سِيڙِي لوڪَ،
 لاهين مٿان لوڪَ، ڏولائي جا ڏِ ٻِيڙا.

نَوَ وُٺا، نَوَ وُٺا، وَلِيُون نَرَانُون،
 پَرَهَ جو پَنَن لِي، ڪَن وَلوڙا وَاُون،
 مَڪَڻَ پَرِيانَ هَٿَڙا، سَنگهارِ اُون سَاُون،
 ساري ڏُهَن سامَٽِيُون، اُوڙا اُون رَاُون،
 ٻانِييُون ؟ ٻانِيُون، پُڪي سُون ٻاڏجي.

ڏَلِي ڏِي ڏِيهِن ٿِيَا

ڏَلِي ڏِيهِن ڏِيهِن، ڪَڏَ ڄاڻان ڪِيڙا پَرِيَن؟
 اِيڪَ پَرِيَن ٿِيَا، پَنِيَا ٻاڏُون ڪَري.

ڏَلِي ڏِيهِن ڏِيهِن، ڪَڏَ ڄاڻان ڪِيڙا پَرِيَن؟
 وِلَن چَنَ ڦِرِ ٻارَ، مُنڊَ وِ غَمِ پَرِيَن جا.

اَڪَر ڪِئا اَلَلَّ، لڳَٽَ پَرِ! لَطِيفُ ڇِي،
 پَرُ ڇِي ٻالوتَ سِين، پَنَنِ جُهَلُڪا ٻاڏَ،
 وَاڃَ وَڌائِي ڪِئا، مَعِي کَسِ ٿاڏَ،
 سالَڪِي وَرِتا ساڏَ، اَنَنِ آبُ اَکُونِڊِرو.

اَهُون ڪَڪَر ڪَڏَرِيُون، اَنَرُ ڏِي آهِي،
 ڪَري اَڪَر آئِيُون، مُنڌَ نه مَنائِي،
 مَٽاءُ لوڪَ، لَطِيفُ ڇِي، کُونڊَرُ کُوائِي،
 پَلَرُ پيارِي، اَڃِي آبُ اَکُونِڊِرو.

اَڄُ پُڻا اَنَرُ ٻارَ ڏِي، ڪَڪَرُ لو ڪَري،
 وَسارو وائِڙِي لِي، لو خَالِقُ کُنڊَ پُري،
 ٻاسارِهاڻ پُري، سالَڪِ مَ وَڃِي سِيرِي.

اَڄُ پُڻا اَنَرُ ٻارَ ڏِي، ٿاڙِي ڪِي تَوارَ،
 ڇاڙِي هَرُ سَباھِيا، سَرِعا لَٽا سَنگِيارا،
 اَڄُ پُڻا مَڇِي ٻارَ، وَسَڪَ جا ويسَ ڪِئا.

اَڄُ پُڻا اَنَرُ ٻارَ ڏِي، ڪَڪَرِيُون ڪارِيُون،
 وسي لو وَڌَ ٿَڙو، ٺَهڪَن لِيُون ٿارِيُون،

اَڪَر ڪِئا اَلَلَّ، لڳَٽَ پَرِ! لَطِيفُ ڇِي،
 پَرُ ڇِي ٻالوتَ سِين، پَنَنِ جِهَلُڪا ٻاهِ،
 وَاِحدَ وَذائِي ڪِئا، مَعِي کَسِ ثَءَ،
 سَالِڪِي وَرِتا ساءِ، اَنَنِ آبُ اَکُونَدِرُو.

اَهُون ڪَڪَر ڪَڏَرِيُون، اَنَرُ ڏِي اِهِي،
 ڪَري اَڪَر اَئيُون، مُدَ نہ مَنانِي،
 مَءِءَ لَوڪَ، لَطِيفُ ڇِي، کُونَدَرِ کُوائِي،
 پَلَرِ پيارِي، اَڃِي آبُ اَکُونَدِرُو.

اَڄُ پُڻا اَنَرُ ٻارَ ڏِي، ڪَڪَرُ لَو ڪَري،
 وَساوِ واٽَرِي لِي، لَو خَالِقُ کُنَدَ پُري،
 ٻاسارِهاڻ پُري، سَالِڪِ مَ وَجِي سِيرِي.

اَڄُ پُڻا اَنَرُ ٻارَ ڏِي، تازِي ڪِي تَوَرِ،
 ڪارِي ڪَرِ سَباهِيا، سَرِڪا لَنا سَنگِيارِ،
 اَڄُ پُڻا مَڇِي ٻارِ، وَسَڪَ جا وِسَ ڪِئا.

اَڄُ پُڻا اَنَرُ ٻارَ ڏِي، ڪَڪَرِيُون ڪارِيُون،
 وِسي لَو وَڌَ تَرُو، تَهڪَن لِيُون تارِيُون،

سَہ سِبارو، پاڻي ٻارو، جِٻ جُھڙُ، جُھڪَ ۽ جُھولَ،
 مَن اَندَرِ مِھارَ جا، ھِڙي اُجِن ھولَ،
 جِھلَہ اَڏيسِ اول، ٿي اُڙاڻڪا آرَ ٿران.

ڪَڙ ڪَڙ، ڪَن اَمرَ وِج، ٻانڊِي اوڙ مَ ٻارِ ۾،
 مُون ٿي جا مِھارَ جِي، سا ڪِنءَ ڏُٺان ڏَح؟
 ٿو ٺُھڙ ٺَڏيسِ اُج، جِي اُٻا آرَ ڪَڙين.

دائِرَ جا ڏرِ ٻاھَ ۾، سا مَڇِي ڪِڇِي ڪرَہ؟
 آھسِ اِي اَندوہ، پاڻي ڪِڇِي نہ ٻيان.

کاماڻ، ٻُڄاڻ، ٻُڄَڙاڻ، ٺُڄاڻ ۽ اوچاڻ،
 کَن ۾ کُٽسِ ٻُڙين جِي، ٻيان نہ ٺاڻيان،
 جِي سَمَندَ مَ ڪَڙيان، ٿو سِرَ ڪِٻاڻِي نہ ٺِي.

سَھمين ساڙِ اوڙ اُڙن، مُنڌ اوڙ ٺو مِھراڻُ،
 وَہ ۽ ڇاڻِو ٻاڻُ، ڪَٽِي ڪَٽِ ڪَڙن سِين.

ساهڙ، سائر، سهڙي

ڪولہ آڳڻا اهڙو، جهڙي مَتَمَب مِن،
 اِيڏون اورين ٻارَ ڏي، ڪوڙاڙن ڪَڪَ ٻُڃن،
 لَڏي نِ ليڙُ لِي، جي رءُ ٿُڙهي ٿَڙن،
 سِڪَ رَسالي، سُوھڙي! اصل عاشقن،
 سي جھليون ڪين ڪُنن، ٻُڃن جي مِھارَ کي.

ٻُڃن جي مِھارَ کي، ٻُڃي سي مِھارَ،
 ٿُڙهو ٿين ٻارَ، عشقُ جِمين کي آڪرو.

عشقُ جِمين کي آڪرو، ٿُڙهو مَئي نِ،
 جي ساهڙ کي سِڪَن، ٿين جُڙ جُڏ لِي.

ٿُڙهو آڇ مَ نِ کي، جَن عشقُ سين آڻاه،
 ٻُڃي مَسَ مَلاح، ساهڙ مَڙي سُوھڙي.

اُکيڏن، مَ مِھارَ ڏي، رَکيُون جَن جهڙي،
 رءُ سَنَد، سِيد جي، ٿارَ گِڙڙن ٿوڙي،
 ٿين کي ٻوڙي، سائر سَگهي ڪين ڪين.

ساهڙ، سائڙ، سهڙي

ڪولہ آڳڻہ اهڙو، جهڙي مَتَمَب مِن،
 اِيڏون اورين ٻارَ ڏي، ڪوڙاڙون ڪڪَ ٻُڄن،
 لڏي نِ ليڙُ لِي، جي رءُ ٿرهي ٿرن،
 سِڪَ رَسالي، سوھڙي اِ اصل عاشين،
 سي جھليون ڪين ڪنن، ٻُڄن جي مِهارَ ڪي.

ٻُڄن جي مِهارَ ڪي، ٻُڄي سي مِهارَ،
 ٿرھو ٿين ٻارَ، عشقُ جِمين ڪي آڪرو.

عشقُ جِمين ڪي آڪرو، ٿرھو مَئي نِ،
 جي ساهڙ ڪي سِڪَن، ٿين جَرُ جَندُ لِي.

ٿرھو آڇَ مَ نِ ڪي، جنِ عشقُ سين آٿا،
 ٻُڄي مَسَ مَلاح، ساهڙ مَڙي سوھڙي.

اُڪيڏن، مَ مِهارَ ڏي، رَڪيڏن جنِ جڙي،
 رءُ سَندَ، سَيد جي، لارَ گِڙڙن لوڙي،
 ٿين ڪي ٻوڙي، سائڙ سَگهي ڪين ڪين.

ڳڙي ڳڙو هٿ ڪري، الاهي ٺهرا
 جنگه ڇرڪي وانءِ ۾، سڀي کي سڀار،
 چوڙا ٻڙا چڪ ۾، ٿڙ ۾ ٿڙس وار،
 لکين چڙهيس اوهڻيون، ليليون کولئون ڌار،
 مڙتا مڇ هزار، پاڻا ٻنڍي سوھڻي!

ڪاڏي ڪنگ ٺاس، وھڻ جنازو سوھڻي،
 اڳا هي ٻيٽن جا، ڪلا ٽن ڏناس،
 اکين ملڪ ڏناس، لوءِ من ڪاڍو مهار ڏي.

نه ڪر ڪنءِ مٽي؟ جي سير نه ڳڙي سوھڻي،
 هٿ حياڻي ڏاڍڙا، هڏه ٿان نه هٽي،
 چڪي نه چري ڪي، جو ڏاڻس ان ڏهي،
 سوھڻي کي، سيد چي، وڏو قرب ڪهي،
 هٿر هٿد مٽي، ٿر ٻڏي جا ٻڙا ٺا.

ڳڙي ڳڙو هٿ ڪري، الاهي ٺهرا
 جنگه ڇرڪي وانءِ ۾، سڀي کي سڀار،
 چوڙا ٻڙا چڪ ۾، ٿڙ ۾ ٿڙس وار،
 لکين چڙهيس اوهڻيون، ليليون کولئون ڌار،
 مڙتا مڇ هزار، پاڻا ٻنڊي سوھڻي!

ڪاڏي ڪنگ ٺاس، وهڻ جنازو سوھڻي،
 اڳا هي ٻيٽن جا، ڪلا ٽن ڏناس،
 اکين ملڪ ڏناس، لوءِ من ڪاڍو مهار ڏي.

نه ڪر ڪنءِ مٺي؟ جي سير نه ڳڙي سوھڻي،
 هٿ حياڻي ڏاڙها، هڏه ٿان نه هڻي،
 چڪي نه چري ڪي، جو ڏاڻس ان ڏهي،
 سوھڻي کي، سيد چي، وڏو قرب ڪهي،
 هٿر هڏ مٺي، ٿر ٻڏي جا ٻڙا ٺا.

دَهشَت دَمُ دَرِيَاةَ هِي، جِيبِ جَاهُونِ جَانَارِينِ،
 اُڪو سَنَدُو سِيرُ جو، مَنَبُ نِه مَلَاخِينِ،
 دَرِلدا دَرِيَاةَ هِي، وَاڪا ڪَنو ڌَرِينِ،
 سَڄا اِيڙا يادِ هِي، هَلڪا هِيڪَ وَجِينِ،
 پُرُو پَندا نِه لِيِي، ڪُشتو مَنجها ڪِنِ،
 ڪو جو قَهَرُ ڪُتِنِ هِي، وِٺا ڪِينَ ڌَرِينِ،
 اِيي اُڪتارِينِ، سَاهڙا سِيرُ لَنگهَاءَ تُونِ.

دَهشَت دَمُ دَرِيَاةَ هِي، جِيبِ هِيَسَتِ هُلاچو،
 وِرڇِي وِڀَرِنِ وِڇَ هِي، ڪاڏِي وِٺو ڪَڇو؟
 سَاهڙُ ڄامَ سَڇو، ساهِي لِنْدَمِ سِيرِ هِي.

دَهشَت دَمُ دَرِيَاةَ هِي، جِيبِ يِڪِيُونِ تَوَارُونِ،
 مِهِيُونِ مانِ مِهَارُ ڪِي، پَهِيَنِ پُڪارُونِ،
 لَن، سَاهڙا سَنبارُونِ، نِه لَوَرِنِ لَوِلي نِه مَرانِ.

دَهشَت دَمُ دَرِيَاۃَ ۛرِ، جِيبِ جَاهُونِ جَانَارِينِ،
 اُڪو سَنَدُو سِيرُ جو، مَنَبُ نَه مَلَاڪَرِنِ،
 دَرِلدا دَرِيَاۃَ ۛرِ، وَاڪا ڪَٽو ڌَرِنِ،
 سَڄا اِيڙا ٻاڍِ ۛرِ، هَلڪا هِيڪَ وَجِنِ،
 پُرُو پَنڊا نَه لِيِي، ڪُشتو مَنڇها ڪِنِ،
 ڪو جو قَهَرُ ڪُٽِنِ ۛرِ، وِٺا ڪَينَ ڌَرِنِ،
 اِي اُڪتارِنِ، سَاهڙا سِيرُ لَنگهءِ ٿُون.

دَهشَت دَمُ دَرِيَاۃَ ۛرِ، جِيبِ هِيَسَ هُلاچو،
 وِرڇِي وِڀَرِنِ وِڇَ ۛرِ، ڪاڏِي وِٺو ڪَٽو؟
 سَاهڙُ ڄامَ سَڄو، ساهِي لِنڌَمِ سِيرُ ۛرِ.

دَهشَت دَمُ دَرِيَاۃَ ۛرِ، جِيبِ لِيڪِيُون تَوَارُونِ،
 مَڇِيُون مان مَهارَ ڪِي، ٻُهڻِن پُڪارُونِ،
 لُڏ، سَاهڙا سَنڀارُونِ، نَه لَوَرِنِ لَوِلي نَه مَرانِ.

صورت ساهڙ ڄام جي

واھڙ وَھِن اُڏان، اُجا وَه اُڳي لڏو،
گھڙ ويندُون ٽوڙا ڪڙيو، سُرڻيون ا سڱ، سوان،
صُورَن جا ساهڙ جي، سا جي ڏي آڻ،
هُندَ نه پڪو مان، ڳھڙو سڀ ڳھڙا ڪڍي.

جھڙاون! ڏلياڻدي، صُورَن ساهڙ ڄام جي،
سُڪِ اِي سُرڻيون ڪين ڪي، ڪالڏن پاسي ڪي،
مُڃائي اُڳي، ڳھڙو سڀ ڳھڙا ڪڍي.

جيڪي ڏٺو مان، سو جي ڏٺو جھڙين،
گھڙو ڏرين سان، هُندَ ڪُهڻ ڳھڙي ڇڏنا.

تھڙن وارڙون ٿڙن لي، ڳھڙن ڳھڙي،
سڀڪا جي: ”آڻ سوھڙي، لہ پويان ٻيئي“،
صاح سڀيئي، اسيون پائاد مر.

صورت ساهڙ ڄام جي

واھڙ وَھِن اُڏان، اڃا وَه اُھي لڏو،
گھر وڀيئون ٽھڙا ڪريو، سُرڻيون ا سڱ، سوان،
صُورَن جا باھڙ جي، سا جي ڏي آڻ،
ھند نہ ٻڌو مان، ٽھڙو سڀ گھڙا ڪڍي.

جيڏاڻن! ڏلياڻي، صُورَن ساهڙ ڄام جي،
سُک اي سُرڻيون ڪين ڪي، ڪالڏن پاسي ڪي،
مُٻائي اُھي، ٽھڙو سڀ گھڙا ڪڍي.

جيڪي ڏٺو مان، سو جي ڏٺو جيڏين،
گھر وڙين سان، ھند ڪھڻن گھوري ڇڏنا.

ٽپڙن واريون ٺڙن لي، ٽھڙن ڪپڙي،
سڄا جي: ”آڻ سوھڙي، لہ پريان ٻيئي“،
صاح سڀي، ٻيڻون ٻاٽار ۾.

تَرُ مَ، لاڙاڻو لَعو، هَلي ڪَڙ هِمْڪَ،
سِجُ سامهون مَ، مَنان ڪَڙين ڪَڪَ،
سُهيران جي سَڪَ، ڳاڙهي سِجِ ڳالِ مِڙان.

وَهَ مَ، مَندا پَيورَ، ڪَڙ ڪو واڪو وِسَ،
ٻاڙهي ٻارو وِڃن جي، ڪوڙي اِ چڏِ مَ کَسَ،
ڏورَن مَڇها ڏَسَ، پُندُ هونَ پُڻهوءَ جو.

وِڙڇارا! وِهي، تو نه سَرندي شاهَ ري،
مَکِ ٻهجي مَڪَڙي، چَڪي ڪَڙ چِٽي،
پاسي پاڙين جا، سَمندَ لَو سَڪي،
جي ٿندا هَ لَڪي، وِڙ وِڙ هِندي تَن سَن.

وِڙو تَن ٿينس، مَکِ ڏِ ٻهاڙي مَڪَڙي،
سَباهي، سَيدَ جي، مَٽي ليدَوءَ لِينس،
وِڙائي وِڙالدر، لاڳو لَڳائِينس،
آخِرِ اِهرائِينس، نه جو ڪو رِي نه جَهارَ کي.

هِي! تُو رَجي هونَ، آئون ڪِ اڳوڙي لِيان،
مَنان جي بَلوچُ: ”ڪَمِيٽِي کان ڪَينَ ٿو.“

تَرُ مَ، لاڙاڻو لَعو، هَلي ڪَڙ هِمْڪَ،
سِجُ سامهون مَ، مَنان ڪَڙين ڪَڪَ،
سُهيران جي سَڪَ، ڳاڙهي سِجِ ڳالِ مِڙان.

وَهَ مَ، مَندا پَيورَ، ڪَڙ ڪو واڪو وِسَ،
ٻاڙهي ٻارو وِڃن جي، ڪوڙي اِ چڏِ مَ کَسَ،
ڏورَن مَڇها ڏَسَ، پُندُءَ هونَ پُندُءَ جو.

وِڙڇارا! وِهي، تو نه سَرندي شاهَ ري،
مَکِ ٻهجي مَڪَڙي، چَڪي ڪَڙ چِٽي،
پاسي پاڪڙين جا، سَمندُ لو سَڪي،
جي ٿندا هَ لَڪي، وِڙ وِڙ هِندي تَن سَن.

وِڙو تَن ٿينس، مَکِ ڏِ ٻهاڙي مَڪَڙي،
سَباهي، سَيدُ جي، مَٽي لَيدُوءَ لَينس،
وِڙائي وِڙالِدارا، لاڳو لَڳائينس،
آخِرِ اِهرائينس، نه جو ڪو رَبي نه جَهارَ ڪي.

هَي! تو رَجي هونَ، آئون ڪِ اڳوڙي لَيان،
مَنان جي بَلُجُ: ”ڪَمِپُڻي کان ڪَمين ٿِندو.“

لُڙ مَ، لاڙائو ٿو، هلي ڪرِ همت،
 سجِ سامهون مَ، مٿان ڪرِين ڪت،
 سهران جي سَڪَ، پاڙهي سجِ ٻالِ مڙين.

وَه مَ، مَڏا پيروزِ، ڪرِ ڪو واڪو وِسَ،
 ٻانهي ٻاروچنِ جي، ڪولي اِ چڙِ مَ ڪَسَ،
 ڏورنَ مَنڇيا ڏَسَ، ٻُڌءُ هوڻَ پُهوڻَ چو.

وِڻجارا! ويٺي، تو نه سِرلدي شاهَ ري،
 مَڪِ اِوڃي مَڪَڙي، چڱي ڪرِ چيلي،
 ٻاسي ٻاڪڙينِ جا، سَمنڊُ تو سِڪي،
 جي ٿندا ٻه ليڪي، وِڻ وِڙهندي ٿنِ سين.

وِڻو ٿنِ ٿينس، مَڪِ ڏِ ٻهاڙي مَڪَڙي،
 سَماهي، سَڏَ چي، مَٽي نِيڏوڻَ لِينس،
 وِٽائي وِڏالدر، لاڳو لُڪائِينس،
 آخِرِ اُهرائِينس، نه جوڪرِ ٿي نه جَهارَ ڪي.

هي! تو وڃي هوڻَ، آئون ڪِ اڳڀري ٿيان،
 مٿان چي اُلڙجُ: ”ڪَمِيٽِي کان ڪِهن ٿو.“

لُڙ مَ، لاڙائو ٿو، هلي ڪرِ همت،
 سجِ سامهون مَ، مٿان ڪرِين ڪت،
 سهران جي سَڪَ، پاڙهي سجِ ٻالِ مڙين.

وَه مَ، مَڏا پيروزِ، ڪرِ ڪو واڪو وِسَ،
 ٻانهي ٻاروچنِ جي، ڪولي اِ چڙِ مَ ڪَسَ،
 ڏورنَ مَنڇيا ڏَسَ، ٻُڌءُ هوڻَ پُهوڻَ چو.

وِڻجارا! ويٺي، تو نه سِرلدي شاهَ ري،
 مَڪِ اِوڃي مَڪَڙي، چڱي ڪرِ چيلي،
 ٻاسي ٻاڪڙينِ جا، سَمنڊُ تو سِڪي،
 جي ٿندا ٻه ليڪي، وِڻ وِڙهندي ٿنِ سين.

وِڻو ٿنِ ٿينس، مَڪِ ڏِ ٻهاڙي مَڪَڙي،
 سَماهي، سَڏَ چي، مَٽي نِيڏوڻَ لِينس،
 وِٽائي وِڏالدر، لاڳو لُڪائِينس،
 آخِرِ اُهرائِينس، نه جوڪرِ ٿي نه جَهارَ ڪي.

هي! تو وڃي هوڻَ، آئون ڪِ اڳڀري ٿيان،
 مٿان چي ٻُڄُ: ”ڪَمِيٽِي کان ڪِهن ٿو.“

ويهر م ويسري

وہ م ويسري! تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.
مَتَمَع هي ميدان بر، سُڄي ڳال ڪري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

سي ٻُڙا رولدا رُف وِتا، مِڙتا هي مري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

سُتي سَڄُ لَه ملي، آهي لاهي ڪري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

جي اوسيري آڏي آڻن، کين واپ ڌري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

اِدُنُون! عَمْدَاللطيف جي، ابتدا شال ڌري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

ويهر م ويسري

وہ م ويسري! تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.
مَتَمَع هي ميدان بر، سُڄي ڳال ڪري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

سي ٻُڙا رولدا رُف وِتا، مِڙتا هي مري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

سُتي سَڄُ لَه ملي، آهي لاهي ڪري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

جي اوسيري آڏي آڻن، کين واپ ڌري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

اِدُنُون! عَمْدَاللطيف جي، اِندا شال ڌري،
تون ڪي ڄاڻي اور الله سين.

سُتُ اِنهن جو سُگرو، جي بُر ۾ ڀڄائين،
آوازُ اُٿل جو، ساهَ نه سَڻائين،
لڪاڀو، لُٽيلُ ڇي، ڪَٽيو ڪِٽائين،
جي مالُڪَ موٽائين، تپِ مُلِ مهانگر ان جو.

جا سَٻورو نه سِڪي، سا مُرُ وِلداڻي روڙي،
سُتُ ٽين جو سَگرو، وِٽا ٽراڙي ٿوري،
ٺُلوي ۽ ٺوري، وِٽاري سان وڙ ٺُرو.

ڇِرڪو ٻُڙي چمڪ سان، ڀٽي ٻِڙو ڄڻ،
ٺوڙي ڪي نه ڪِٽن، ٽپ ڪاٺ ٽين جو ڪوڏ ٺو.

نه سي وڙو وڙن ۾، نه سي ڪاٺا ٺُون،
ٻَسو ٺاڙا ٺُون، هيڙو مڙو ٺُون ٺِي.

ذات نه آهي ذات تي

اِي نه ٻان ٻڙ، ڄڻ ڪَٽيو ڪَٽيو،
سَٻاري صُروح سِين، وِڙي وِٽن وِڙ،
ٺوڪي چوڏو ڪير، ڪيرُفَ ڌارا، مَڱو؟

سُتُ اِنهن جو سُگرو، جي بُر ۾ ڀڄائين،
آوازُ اُٿل جو، ساهَ نه سَڻائين،
لڪاڀو، لُٽيلُ ڇي، ڪَٽيو ڪِٽائين،
جي مالُڪَ موٽائين، تپِ مُلِ مهانگر ان جو.

جا سَٻورو نه سِڪي، سا مُرُ وِلداڻي روڙي،
سُتُ ٽين جو سَگرو، وِٽا ٽراڙي ٿوري،
ٺُلوي ۽ ٺوري، وِٽاري سان وڙُ ٺُرو.

ڇِرڪو ٻُڙي چمڪ سان، ڀٽي ٻِڙو ڄڻ،
ٺوڙي ڪي نه ڪِٽن، ٽپ ڪاٺ ٽين جو ڪوڏ ٺو.

نه سي وڙُڪ وڙُن ۾، نه سي ڪاٺا ٺُون،
ٻَسو ٺاڙا ٺُون، هيڙو مڙُون ٺُون ٺِي.

ذات نه آهي ذات تي

اِي نه ٻان ٻڙ، ڄڻ ڪَٽيو ڪَٽيو ٽِڳيو،
سَٻاري صُروح سِين، وِڙي وِٽن وِڙ،
ٺوڪي چوڏو ڪير، ڪيرُڪ ڌارا، مَڱو؟

کت نہ رہمٹی پت

جانِ کچین نانِ کسٹ، ہیٰ ہڈِ وِھاٹی،
 گا بائی تپکا، کتی سیباٹی،
 چارو چن چاٹی، تِن ہٹا بھئی نہ چڈی۔

ہیٰ ہڈِ وِھاٹی، تُون کڑہ کالوٹی ذبہ کی،
 اُلی اور اُرت ہین، وہہ مر، وہکاٹی ا
 نہ صراف سہاٹی، موٹائی ہٹکتی نہ مٹے لی۔

ہیٰ ہڈِ وِھاٹی، جانِ کچین نانِ کسٹ،
 کر بھچی لکب تون، پیری کچ اُرت،
 متان رُئین رُت، صُبحِ دِی سُرئین۔

کُتھ ہی کانِ کرین، مٹی ساہین ہڈ،
 صُبحِ ابداء اوچتی، عید اُتھارن کڈ،
 چپ سُرئون کُندہ سڈ، اب سَکیدی سِگار کی۔

اُٹ بٹ اُچھ کی مَریں، آکھی کسٹ کال،
 ادِری ا نوسین پال، کالڈ کُربندو کیترا؟

کت نہ رہی پت

جانِ کتیں تانِ کت، ہیٰ ہڈِ وِھاٹی،
 گا بائی نہکا، کتی سیباٹی،
 چارو چن چاٹی، تِن ہٹا پھی نہ چڈی۔

ہیٰ ہڈِ وِھاٹی، تون کڑہ کالوٹی ذبہ کی،
 اہی اور اُرت ہین، وہہ مر، وہکاٹی ا
 نہ صراف سہاٹی، موٹائی ہکٹی نہ مہا بی۔

ہیٰ ہڈِ وِھاٹی، جانِ کتیں تانِ کت،
 گر پوچی لبک تون، پیری کچ اُرت،
 متان رُئین رُت، صُح رچ سُرہین۔

کتی ہی کان کُرم، مٹی ساہین ہڈ،
 صُح ابداء اوچتی، عید اٹھارن کڈ،
 جیہ سُرہون کندہ رُگ، اب سِکیدی سِگار کی۔

اُح پٹا اچھ کی مرم، آکی کسہ کال،
 وِری ا تر سین پال، کالڈ کُرمندو کیترا؟

پَرهٔ مُنِي، راسِ کُني، چهيٽا ليا اُڪت،
هاري! ويهي وٽ، ٺهڻا هٽدين ۽ هٽرا.

غافل! غُلُفَ چوڙ ٿون ڪن، اٿاسي! اوجھرين؟
چھانا چڙهي وٺا، وڃي پھتا ٿوڙ،
نيطين ٻنڌ اُکوڙ، چر وڍن ۾ واڪا ڪرين.

بيٺي جا پرياس، سا ماڪ مَ بسو ماڙھڻا!
روئي چڙي راس، ڏسي ڏکڻاڻ ڪي.

هي ٻالين پري پڙان، سڪ چوران ڪي ڏاس،
جاڳڻ جھڻ جن ڪي، سڪ نه ساري راس،
اچي اچي آليا، وائي ڪن نه واس،
سلي سوري چاڙھڻا، بيان ڪن نه واس،
ٺوٺي ڪس ڪاب، ساڳي سڀن ڪيڪي.

کَن نَسِيح، مَن مَٽِيُون، دِل ڏٺو رو جن،
ٺنڊون جي ٽَلَبَ چيون، وَحْدَتَ سِر وَجن،
وَحدَة لاشِرِهڪ لَءِ، اهو راڳس رڳن،
سي سَتائي ڄاڻن، ٻنڌ عبادت ان جي.

پَرهٔ مُنِي، راسِ کُني، چهيٽا ليا اُڪت،
هاري! ويهي وٽ، ٺهڻا هٽدين ۽ هٽرا.

غافل! غُلُفَ چوڙ ٿون ڪن، اٿاسي! اوجھرين؟
چھانا چڙهي وٺا، وڃي پھتا ٿوڙ،
نيطين ٻنڌ اُکوڙ، چر وڍن ۾ واڪا ڪرين.

بيٺي جا پرياس، سا ماڪ مَ بسو ماڙهئا!
روئي چڙي راس، ڏسي ڏکڻاڻ ڪي.

هي ٻالين پري پڙان، سڪ چوران ڪي ڏاس،
جاڳڻ جھڻ جن ڪي، سڪ نه ساري راس،
اچي اچي آليا، وائي ڪن نه واس،
سلي سوري چاڙهئا، بيان ڪن نه واس،
ٺوٺي ڪس ڪاب، ساڳي سڀن ڪيڪي.

کَن نَسِيح، مَن مَٽِيُون، دِل ڏٺو رو جن،
ٺنڊون جي ٽَلَبَ چيون، وَحْدَتَ سِر وَجن،
وَحدَة لاشِرِهڪ لَءِ، اهو راڳس رڳن،
سي سَتائِي جاڳن، ٻنڌ عبادت ان جي.

وجودي وٽڪار

ڏور مَر ڏها ڌار، ڏور ڪُٽُون ڏاڙو،
ڪوڙين لَکَ ڌار، هِن اولدا هي اَنڌا ڪِئا.

وڃين ڇو وٽڪار؟ هِٺ نه ڳولين هُوءَ ڪي؟
لِڪو ڪِٺن، لَٽِيٺُ ڇي، ٻارو ڇو اي ٻار،
پِي سَٽي، اُڏ سَڌرو، پُٺِ پُٺُوءَ سِين ٻار،
نالي لِيڪَ اِٺار، تو به ڏهرو دوست ڇو.

ڪولہ اِي ڪوهيار، جِٺ تو، ڀري اِٺيو،
بُڏ مَر ڪَر بِياڙ ڏي، وُڄوڏ لِي وِٽڪار،
ڌارِ تا پاڻِج ڌار، پُڄ پُڄان ڪَر پاڻِ تُون.

اُڙ ڪُٽو ٻاسو ڪري، پُڄ پُڄان ڪَر پاڻِ،
سو نان توھين ساڳ، جِه لَه جِٺائُون ڪَرين.

جاڳ ته ورهڻي ڀاڳ

هئا! اُٺي جاڳ، لَه نه ڪڇي اِٽري،
هئا! هئاڳ، لَه نه ڪندي لَه لِي.

وجودي وٽڪار

ڏور مَر ڏها ڌار، ڏور ڪُٽُون ڏاڙو،
ڪوڙين لَکَ ڌار، هِن اولدا هي اُنڌا ڪِئا.

وڃين ڇو وٽڪار؟ هب نه ڳولين هون ڪي؟
لِڪو ڪِئن، لَطِيفُ ڇي، ٻارو ڇو اي ٻار،
پي سَتي، اُڏ سَڌرو، پوي پُهو سَين ٻار،
نالي ليکَ اُٻار، تو به ڏهو دوست ڇو.

ڪولہ اِي ڪوهيار، جِستِ تو، ڀري اِٺايو،
بند مَر ڪَرِ بَياز ڏي، وُڄوڏِ ئي وٽڪار،
ڌارِ تا پاڻِجِ ڌار، پُڄِ پريان ڪَرِ پاڻِ ٿون.

اُڙ ڪُٽو ٻاسو ڪري، پُڄِ پريان ڪَرِ پاڻِ،
سو نان توهين ساڳِ، جِه لَه جِٿائون ڪرين.

جاڳ ته ورهئي ڀاڳ

هئا! اُتي جاڳ، لَه نه ڪڇي ايتري،
هئا! -هاڳ، لَه نه ڪندي له لِي.

گنجو نگر

پيو جن پُرو، گنجي ڏنگر ٿام جو،
چڙي ڪيٽ ڪرو، لوچي لاهوڻي ٿئا.

بيئي جن پٽي، گنجي ڏنگر ٿام جي،
چڙي ننڍ گهٽي، لوچي لاهوڻي ٿئا.

بيئي جن پُروڙ، گنجي ڏنگر ٿام جي،
چڙي سڀ ضرور، لوچي لاهوڻي ٿئا.

گنجو ڏنگر ٿام، بيئي جن پُروڙو،
ڪري ٽن ڪام، لوچي لاهوڻي ٿئا.

پير پُروڙي پاء، گنجي هر گن گهٽا،
ڪاهوڙي ڪرا ويا، آکا اوڙي ماء،
جنين ڏئي جاء، نين موٽڻ مهڻون.

آت واري وات

اچي پٺا آت ۾، وات وڃائي جن،
سي نيران ٿين ۾، انڌا لڏو اڀن،

گنجو نگر

پيو جن پُرو، گنجي ڏنگر ٿام جو،
چڙي ڪيٽ ڪرو، لوچي لاهوڻي ٿئا.

بيئي جن پٽي، گنجي ڏنگر ٿام جي،
چڙي ننڍ گهٽي، لوچي لاهوڻي ٿئا.

بيئي جن پُروڙ، گنجي ڏنگر ٿام جي،
چڙي سڀ ضرور، لوچي لاهوڻي ٿئا.

گنجو ڏنگر ٿام، بيئي جن پُروڙو،
ڪري ٽن ڪام، لوچي لاهوڻي ٿئا.

پير پُروڙي پاء، گنجي هر گن گهٽا،
ڪاهوڙي ڪرا ويا، آکا اوڙي ماء،
جنين ڏئي جاء، نين موٽڻ مهڻون.

آت واري وات

اچي پٺا آت ۾، وات وڃائي جن،
سي نيران ٿين ۾، انڌا لڏو اڀن،

مَحبَت جي ميدان ۾، لاشڪُ پُٺا لڳي،
 اُن کي ساري رات، سَيتَڙ ڇي، گوندَ ۾ ٽٽي،
 ڪَٽو سَيتَڙ سَهي، اِڪا پُٺن لوڪَ ۾.

جَهن ڏيهَ ڇَٽي، پُٺا ڪَ پُريان ۾،
 اُٿڙ آڏيسين کي، ڏُرائين ڏَٽي،
 پُري سُهَارا ڪِئا، ڪانئين آڳ ڪَٽي،
 پِٿر پَنج ڪَٽي، اِڪا پُٺن لوڪَ ۾.

سَتن ڏيهَ، سَيتَڙ ڇي، ڏاجا ڏوٽائون،
 اُپي اَلڪَ سامهون، ٻانهون ٻڌائون،
 وڏي ڪَ وِلايتِ جا، اُھجَ آندائون،
 دُوحَ پَٽو رام سين، پُر ۾ پُٽائون،
 ڪَٽيو ڪِڏائون، اِڪا پُٺن لوڪَ ۾.

اُنن ڏيهَ اُپي وِٺا، جوڳي جاءِ بَڄاءِ،
 سا پُر سامي سِڪتا، جا پُر چوڳڪَ جُڳاءِ،
 وِروٽارَ وُڇوڏَ ۾، اَللُہ اُنن کي آه،
 ڪَ ڇَ ڪَمائي لاءِ، اِڪا پُٺن لوڪَ ۾.

محبب جي ميدان ۾، لاشڪ ٻڌا لڳي،
 ان کي ساري رات، سڀڻ ڇي، گوندڙ ۾ ٽٽي،
 ڪوٺو سڀڻ سڀي، اڪا پڻ لوڪ ۾.

جهن ڏيه ڇڻي، ٻڌا ڪڍ ٻڌا ۾،
 آندڙ آڏيسين کي، ڏرائين ڏٺي،
 پري سهارا ڪٺا، کائين آڳ ٽڙي،
 پٿر پٺج ڪٺي، اڪا پڻ لوڪ ۾.

ستين ڏيه، سڀڻ ڇي، ڏاجا ڏوٽائون،
 اڀي الڪ سامهون، ٻانهون ٻڌائون،
 وڏي ڪڍ واپ جا، اُڇڻ آندائون،
 روح ٻڌو رام سين، ٻر ۾ ٻوٽائون،
 ڪٽيو ڪڍائون، اڪا پڻ لوڪ ۾.

اٺين ڏيه اڀي وٺا، جوڳي جاءِ بجاءِ،
 سا ٻر سامي سڪتا، جا ٻر جوڳڪ جڳاءِ،
 وڻوٺار وڻوڏ ۾، الله اٺين کي آه،
 ڪڍ ڪڍ مائي لاءِ، اڪا پڻ لوڪ ۾.

هي ڀاڻين جوڳي، ڀاڻ، نه ڪن ٻيالي ٻي،
ناهه ٻهاري هٿ ڪر، ”آئون“ سين اٺ نه ٻي،
نه سندو وڌيڪ ٻي، طالب! توڙا ماڻيس.

حوڳڻ جي جوڙ

ٿوري ۽ ٿوري، جوڳڙا جهان ۾،
ٿوري جن ٻاري، آئون نه چيندي ان ٻي.

سٽي سڄ ٿياس، مٽي آه اٿارو،
جنين ڄاڻاس، آئون نه چيندي ان ٻي.

ٽڪي ڪن ٻاڻ سين، ٽڪو ساڻن ٻاڻ،
ٺهڙو جن اهڃاڻ، آئون نه چيندي ان ٻي.

جڙو وڃاڻو جوڳين، ڪل سين آهين ڪم،
آسڻ جن عدڻ، آئون نه چيندي ان ٻي.

ڪير ڪاڙين جي، ٻه ٻين ٻه ٻوڙ،
سگها ساعما نه هيڪڙي، چارئي ٻه ٻوڙ.

هي ڀاڻين جوڳي، ڀاڻ، نه ڪن ٻيالي ٻي،
ناهه ٻهاري هٿ ڪر، ”آئون“ سين اٺ نه ٻي،
نه سندو وڌيڪ ٻي، طالب! توڙا ماڻيس.

حوڳڻ جي جوڙ

ٿوري ۽ ٿوري، جوڳڙا جهان ۾،
ٿوري جن ٻاري، آئون نه چيندي ان ٻي.

سٽي سڄ ٿياس، مٽي آه اٿارو،
جنين ڄاڻاس، آئون نه چيندي ان ٻي.

ٽڪي ڪن ٻاڻ سين، ٽڪو ساڻن ٻاڻ،
ٺهڙو جن اهڃاڻ، آئون نه چيندي ان ٻي.

جڙو وڃاڻو جوڳين، ڪل سين آهين ڪم،
آسڻ جن عدڻ، آئون نه چيندي ان ٻي.

ڪير ڪاڙين جي، ٻه ٻين ٻه ٻوڙ،
سگها ساعما نه هيڪڙي، چارئي ٻه ٻوڙ.

اَڄ نه اوطاڻن ۾، طالبِ نِواريڻ،
 آديسي اِلي وِٽا، مَرُ هُون مُون ماريڻ،
 هُو جي جي جِياريڻ، سي لاهوڙي لڏي وِٽا.

وِٽا سي وِٽهاري، هير وِٽل وِٽيڻ جي،
 ٽين سندا پوڻيان، سيهي ٿيڻ نه ساري،
 ڪٽن ڪٽ ٿياري، هاڻي انهن پيڙهي.

ج-وڳي

جه سڀي ساندو، ڪنڊي ۽ ڪراڻ،
 ائين ۽ کان اٿلڻ، اڃا آڳاھون ٿيو.

گولا جي ڪراڻ جا، جونا سي ڇوڳي،
 ڦٽل اوڻوڳي، جنهن ڏڪر ساندو يا.

ڇوڳي! ٿيڻي جوڳ ۾، ڳال ٿيڻ جي ڳڻ،
 وڏو، چيڙو، چيڙو، ٿر ۾ اڀر ٿيڻ،
 سڀوڙي ٻارڇ مڇ، جو اٿسا آب ٿي.

اَڄ نه اوطاڻن ۾، طالبِ نِواريڻ،
 آديسي اِلي وِٽا، مَرُ هُون مُون ماريڻ،
 هُو جي جي جِياريڻ، سي لاهوڙي لڏي وِٽا.

وِٽا سي وِٽا هارَ، هير وِٽا وِٽا جي،
 نِين سندا پوڻيان، سِيهي لهن نه سارَ،
 ڪن ڪن لهارَ، هاڻي انهن پيڙين.

ج-وڳي

جه سڀي ساندو، ڪنڊي ۽ گراهَ،
 ائين ۽ کان اٿلُ، اڃا آڳاھون ٿيو.

گولا جي گراهَ جا، جونا سي ڇوڳي،
 قتل اوڻوڳي، جنهن شڪر ساندو يا.

ڇوڳي! ٿيڻي جوڳ ۾، ڳال ٿيڻي ڳڻ،
 وڏو، چيو، چيو، ڳو، ڳو، ڳو، ڳو،
 سڀوڻي ڳو، ڳو، ڳو، ڳو، ڳو.

اَڄ نه اوطاڻن ۾، طالبِ نوازين،
آديءِ اِي وِٺا، مڙهيون مون مارين،
هر جي جي جيارين، سي لاهوري لڏي وِٺا.

وِٺا سي وِٺهار، هير وِٺل وِٺين جي،
ٽين سندا پوڻيان، سِيهي ٺهن نه سار،
ڪن ڪٽ ٺيار، هاڻي اِنن پيڻين.

جوڳي

جه سايي سانڍيو، گندي ۽ گراه،
اينءَ کان اُلٽ، آڃا آڻاهون ٿيو.

گرا هي گراه جا، جونا سي جوڳي،
ٺٽل اوڻوڳي، جنين شڪر سانڍيا.

هوئي! ٽپي جوڳ ۾، ٺال ٽپر جي ٽپ،
وڻو، ڇيرنو، ڇيرنو، ٻر ۾ اڀر ٻڄ،
سڙي ٻارڇ مڄ، جو آڻا آب ٿي.

اَڄ نه اوطاڻن ۾، طالبِ نوازين،
آديءِ اِي وِٺا، مڙهيون مون مارين،
هر جي جي جيارين، سي لاهوري لڏي وِٺا.

وِٺا سي وِٺهار، هير وِٺل وِٺين جي،
ٽين سندا پوڻيان، سِيهي ٺهن نه سار،
ڪن ڪٽ ٺيار، هاڻي اِنن پيڻين.

جوڳي

جه سايي سانڍيو، گندي ۽ گراه،
اينءَ کان اُلٽ، آڃا آڻاهون ٿيو.

گراه جي گراه جا، جونا سي جوڳي،
ٺٽل اوڻوڳي، جنين شڪر سانڍيا.

هوئي! ٿيئي جوڳ ۾، ٺال ٿيڙ جي ٺڳ،
وڻو، ڇوڙو، ڇوڙو، ٻر ۾ اڀو ٻڳ،
سڙي ٻارڇ مڳ، جو آڻا آب ٿي.

سَينَ ڪهڙي سار؟ رِج ڪولديءَ ويسرا!
تو جهڏا تو ٻار، لِهون لِهوارا ڪئا.

اُهي راءِ الله جي، اُهي، اُهي ٻي،
هوءَ جي ڏهاڙي ڏيه جا، ڪن ٻي موڙهي مٿي،
آچاران آٻي، ڪهڙج ڪهاڙي نيه سڀين.

سامي

سدائين سڦر ٻر، رَمَن مَعي راءِ،
پُون پُون پند ڏي، منجهه موالي ماه،
جن جي اَلڪ سڀن آگاه، ڪلوا نه ڪئا پسون ڪن جا

سامي ڪامي ٻري لاءِ، ڪي لڻا ڪباب،
ڪو ڏسن ڏوه ڪي، ڪو ڪن ڪوٺاب،
اوڻ آري ٿاڏو، منجهه اڪن آٻ،
سندو ذات جراب، ٿون ڪن پڇين ڪن ڪي؟

سامي چاين، مڪ ٽلين، سڪين نه، سامي!
اڃا اوڙين پند ٻر، وينين وسامي،

سُتِ ڪَٽِي سَارَ؟ وَحُ ڪَٽِيءَ وَسِرا!
تو جهڙا تو ٻار، ٿهون ٿهوارا ڪئا.

اُهي راءِ اٿلڻ جي، اُهي، اُهي ٻس،
هوءَ جي ڏهاڙي ڏيه جا، ٽن ٻن موڙهي ٻس،
آچاران ٻس، ڪهڙج ڪهاڙي نيٽ سين.

سامي

سڌائين سڦو ٻر، زمن مٽي راءِ،
ٻون پورب بند ڏي، منجهه موالي ماه،
جن جي الڪ سن آگاه، ڪلوا نه ٿڪا پئون ٽن جا

سامي ڪامي پري لاءِ، ڪي ٿا ڪباب،
ٺڪر ڏسن ڏوه ڪي، ٺڪر ڪن ٺواب،
اوڻي آر ٿي ٿاڏو، منجهه اڪن آت،
سندو ذات جواب، ٿون ڪن پڇين ٽن ڪي؟

سامي چاين، سڪ ٽلين، سڪين نه، سامي!
اڃا اوڙين پند ٻر، وٺين وسامي،

چن سمن ڪڙهي ٺار، وَهِن واري ڪاڏ ٿان،
هيرو پريان ڌار، نيسر يانس نه ليري.

اهڪي راه الله جي

ساري رات سُبْحَان، جاري جن باد ڪٿو،
ان جي، عَبْدُاللطيف جي، مٿي ڪڍو مان،
ڪوڙين ڪن سلام، آڳي اچندو ان جي.

سيرا ڪر سمنه جي، جيت هر وهي ٿو جال،
سمن وَهِن سبر ۾، ماڻڪ، موليٰ، نعل،
جي ماسو چڙهي مال، نه پوجارا! پر نمن.

سيد ٿو جن سُبْحَان، وپر نه وڙهي ڪن سين،
توبه جي ٿاڻر سان، ڪري وڻا طوفان،
ڏيئي ٽوڪل ٽڪو، آر لنگهيا آسان،
ڪامل ڪشتيان، روح ۾ ڪڏين واهرو.

هڪي باهي چٽ ۾، اي جا ڪري الله،
هاڻ وجهي ڪن ۾، هاڻه اڪاري اوڙاه،
نه واحد کي واه، آڳي جه جي انهن.

چن سمن ڪڙهي ٺار، وَهِن واري ڪاڏ ٿان،
هيرو پريان ڌار، نيسر يانس نه ليري.

اهڪي راه الله جي

ساري رات سُبْحَان، جاري جن باد ڪٿو،
ان جي، عَبْدُاللطيفُ جي، مٿي ڪڍو مان،
ڪوڙين ڪن سلام، آڳي اچندو ان جي.

سيرا ڪر سمنه جي، جيت هر وهي ٿو جال،
سمن وَهِن سِرَ بر، ماڻڪ، موليٰ، نعل،
جي ماسو چڙهي مال، نه پوجارا! پر نين.

سيد ٿو جن سُبْحَان، وپر نه وڙهي ڪن سين،
توبه جي ٿاڻر سان، ڪري وڻا طوفان،
ڏيئي ٽوڪل ڪيو، آر لنگهيا آسان،
ڪامل ڪشتيان، روح بر ڪڏين واهرو.

هڪي باهي چن بر، اي جا ڪري الله،
باطه وجهي ڪن بر، باطه اڪاري اوڙاه،
نه واحد ڪي واه، آڳي جه جي انهن.

ويجن سين والي بنا، ڪري نه ڪيائون،
جي بند ٻار ٿاڻون، نه سگهائي سگهيا بنا.

ٻاڙي ويح هٿار، ٿان مون مڙ نه پڇيائ،
ليلاهيڻ بنا، مڙيسر آڪين ۾.

ويجن ويندي، دوس بيهي ڏر آيو،
صحت جي سرور ۾، گل ڀرين پيئي،
پير ٻري ويئي، آڇا ساڻ عجب هي.

ڪڙي منجهه ڪڙو

ناڙ منجهارا اڪري، حذو ڀري ڪري ٿو بند،
پون ٿي ”بسم الله“ چئي، راءِ چمي لي راند،
اڀيون گهٽي آڏو سڀن، حورون حيرت هاند،
سائينءَ جو سو گند، ساڄن سينان سُهڻون.

ڪڙو منجهه ڪڙي، جنءِ ٿهار لهيٽو،
مُهجور جي جڙي، سُهڙيان سوکھو ڪٽو.

ويجن سين والي بنا، ڪري نه ڪيائون،
جي بند ٻار ٿاڻون، نه سگهائي سگهيا بنا.

ٻاڙي ويح هٿار، ٿان مون مڙ نه پڄما،
ليلاهيڻ بنا، مڙيسر آڪين ۾.

ويجن ويندي، دوس بيهي ڏر آيو،
صحت جي سرور ۾، گل ڀرين پيئي،
پير ٻري ويئي، آڇا ساڻا عجيب هي.

ڪڙي منجهه ڪڙو

ناز منجهارا اڪري، حده ڀري ڪري ٿو بند،
پون ٿي ”بسم الله“ چئي، راءِ چمي ٿي رلد،
اڀيون گهٽي آڏن سڀن، حورون حيرت هڻڻ،
سائينءَ جو سو ڪڍڻ، ساڄن سينان سُهڻون.

ڪڙو منجهه ڪڙي، جنءِ ٿهار لهيڻو،
مُهجڙو جي ڇڙي، سُهڙيان سوکھو ڪڙو.

هٽين جي، حبيب! مٽي ميا ڪري،

پٺيان ڪين عجيب، هٿ ڳاٺن سين تي ڳاٺيان.

سڪ ۽ سمهڻ

سڪ ٿڀي، سڙين! ڪهي ۽ ڪوري،

سگيان نه چوري، ڏاڍو ٿيڙ ٺيڙ جو.

سڪڻا اي نه سڏ، جنءِ اڪو لپاڪا پائين،

بئي پريان جي نه لپين، مٽي اڳڻا اڏ،

اي پٺا ڪوڙي سڏ، جنءِ ڪٿن، ڪاٻو، سمهڻ.

ساجن ڪارڻا سڄ، مڙ ٻولي سڙي،

اٿڌر جين اڄ، پاڻي اڇڙو ان ڪي.

اچي عزرائيل، سڙي جاڳائي سڙي،

ئي ڏوڙائي ڏليل، نه ٻڌو ۽ ماڙهو موڪليو.

منڪر ۽ اڪير ڪي، جڏه ڏنائين،

اڳا اٿي ان ڪي، ٻڌو پڇنائين،

”ادا! امانين، ڪرو ٿو ساڻ سڄڻ جر؟“

هٽين جي، حبيب! مٽي ميا ڪري،

پٺيان ڪين عجيب، هٿ ڳاٺن سين تي ڳاٺيان.

سڪ ۽ سمهڻ

سڪ ٿڀي، سڙين! ڪهي ۽ ڪوري،

سگيان نه چوري، ڏاڍو ٿيڙ ٺيڙ جو.

سڪڻا اي نه سڏ، جنءِ اڪو لپاڪا پائين،

بئي پريان جي نه لپين، مٽي اڳڻا اڏ،

اي پٺا ڪوڙي سڏ، جنءِ ڪلڻ، ڪاپو، سمهڻ.

ساجن ڪارڻا سڄ، مڙ ٻولي سڙي،

اٿڌر جين اڄ، پاڻي اڇڙو ان ڪي.

اچي عزرائيل، سڙي جاڳائي سڙي،

ئي ڏوڙائي ڏليل، نه ٻڌو ۽ ماڙهو موڪليو.

منڪر ۽ اڪير ڪي، جڏه ڏنائين،

اڳا اٿي ان ڪي، ٻڌو پڇنائين،

”ادا! امانين، ڪرو ٿو ساڻ سڄڻ جر؟“

جان ٿو ڏس ٿو ٿاڻ وٺي، نه ڏي ٿو وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
هي ٿو ڏس ٿو ٿاڻ وٺي، ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي.

ٻيو ٿو ڪاڻي ٿاڻ، ٽيون ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

ڪاڻي ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

جان ٿو ڏس ٿو ٿاڻ وٺي، نه ڏي ٿو وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
هي ٿو ڏس ٿو ٿاڻ وٺي، ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي.

ٻيو ٿو ڪاڻي ٿاڻ، ٽيون ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

ڪاڻي ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

ڪاڻي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي،
ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي، ٿو ٿاڻ وٺي ٿو ٿاڻ وٺي.

اين لاهينء جان، ستي لوڪ ڏڪيان،
اچامو ٻرن، لوڪي سار ٻو، سڀرين!

سوريءَ جو سڏ

اڏا اولڏا ويڃا ڪل ڪڇاڙتا ڪانڀين؟
اسان ڏي ڏي ڏي ڏي، ٿون پيارين پيڇا
سڙي جنين سڇ، مڙڪا ٿي مشاهدو.

سوري سڏ ڪري، اڀي عاشقن کي،
هي آئي سڏ سڃاڻي، نه ڪوءِ مڙ پڙ پڙي،
پسي ڌار ڌري، ٻچچ ٻوڙ پڙ پڙون.

سوري آه بنگار، آڳوڻن عاشقن جو،
مڙڪا، مڙڪا، مڙڪون، لڏا لڏاري ڀرڻ،
مڪسڻ جو قرار، اصل عاشقن کي.

سوري سڏ ٿو، مڪا هڻندي جهڙوڻ
ڏي ڏي ڏي، الو لاهي ڏي ڏي.

اين لاهينء جان، ستي لوڪ ڏڪيان،
اچامو ٻرن، لوڪي سار ٻو، سڀرين!

سوريءَ جو سڏ

اڏا اولڏا ويڃا ڪل ڪڇاڙتا ڪانڀين؟
اسان ڏي ڏي ڏي ڏي، ٿون پيارين پيڇا
سڙي جنين سڇ، مڙڪا ٿي مشاهدو.

سوري سڏ ڪري، اڀي عاشقن کي،
هي آئي سڏ سڃاڻي، نه ڪوءِ مڙ پڙ پڙي،
پسي ڌار ڌري، ٻچچ ٻوڙ پڙ پڙون.

سوري آه بنگار، آڳوڻن عاشقن جو،
مڙڪا، مڙڪا، مڙڪون، لڏا لڏاري ڀرڻ،
مڪسڻ جو قرار، اصل عاشقن کي.

سوري سڏ ٿو، مڪا هڻندي جهڙوڻ
ڏي ڏي ڏي، الو لاهي ڏي ڏي.

بِيتِي جِهَ پَاسِي لِي، مَنجَها رُجِنِ رُوحُ،
ڪاڻي چُڪَ ڪُڪُوهَ، لاهي سِرُ، لَطِيفُ هِي.

سَڌُڙِيا سَري جِيُون، ڪُڪُ پَچارُون ڪَن؟
جِهَ ڪانفَ ڪَلارُون ڪَڍَڻا، نه موٽَڻو پوءِ وَجَن،
پُڪُون سِي بِيَن، سِرُ جَنِين جَا سَتِ هِر.

سِرُ ڏيئي سَتِ جوڙي، ڪَڪُ پَر ڪَلارُون سِين!
ڪاڻي ڪُڪُ ڪُڪُارُ هِر، ڪُڪُڙُ آڻِي ڪُڪُڙُ،
مَرُڻا مَرُ مَرُڙُ، وِڙِي لِي وَڌِي لَهِي.

ڪَلارُون ڪاءِ، مَنبِ نه سِڪَن، مُون هِيان
رُندي رابِ وِهاءِ، چِڪائِيدي بَلِيُون.

ڀنگ

پَنسَن بَن ڪُڪُ، مَرُڙِيا مَڙِي مَڇُ،
پَسي لَهَسُ نه لَڇَڻا، سَڙِڻا آڇِي سَڇُ،
سَڌا پُڪِين ڪُڪُ، وِڇارُون وِڇاڻِيا.

پيتي جه پاسي لئي، منجهن ڏيکڻ روح،
ڪاٺي چڱ ڪڪڙو، لاهي سر، لطيف هي.

سڌڙيا سري جيون، ڪٿا پيارون ڪن؟
جه ڪاٺ ڪلاڙن ڪڍڻا، نه موٽڻو پوءِ وڃڻ،
پڪڙڻ سي پيڻ، سر جيڻن جا ست هر.

سر ڏيئي ست ڇوڙ، ڪٿا پر ڪلاڙن سين!
ڪاٺي ڪوٽ ڪٺار هر، خدجڙ آلي ڪوڙ،
مڙڻا مٽ مٽوڙ، وڙي لئي وڌ لهي.

ڪلاڙنئون ڪاء، مٽ نه سڪن، مڙن هيان
رندي رات وها، چڪائيندي اٿيون.

ڀنگ

ٻنهن ٻن ڪٽو، مڙها مٽي مڇ،
پسي لهن نه لڇڻا، سڙڻا آڇي سڇ،
سندا پڇين گچ، وڇاڙن وڇاڻيا.

ڪولي ڪهڻ

ڪهڻ ۽ ڪولين، اي پر سدي سڄڻين،
سروي چاڙهيو سڀرين، ڏٺ ڏيهاڻي ڏين،
وٺا وڍه وٺين، آءِ وايو وڙتا وهاءِ ٿون.

ڪولي ڪهي، سڀرين، ڪولي ڪهڻ ساڻ،
ليزي هيلان ليه جي، پاسي ڪرم پاڻ،
جُل، وڃائي جاڻ، عاشقِ اجل سامهون.

ڪوٺڻا ڦريين جو، عين ٽڙڪا آه،
اي اتي ڳاڙي، سڪ وڙندي ساه،
آسَ هڏ م لاه، چٽڪا ڳنڍڻا ان جو.

ڪهڻ تان ڪر ٿين، ڪر ٿين تان ڪهڻ،
سيئي ماءِ مهڻ، سيئي راحه روح جي.

ڪلاڙڪي هٿ

جي اُلي سڌ سُرڪ جي، نه وٺ ڪلاڙڪي ڪٽهه،
مهيسر جي مد جي هٿ هڏ ڇر هڏهه،

ڪولي ڪهڻ

ڪهڻ ۽ ڪولين، اي پر سدي سڄڻين،
سروي چاڙهيو سڀرين، ڏٺ ڏيهاڻي ڏين،
وٺا وڍه وٺين، آءِ وايو وڙتا وهاءِ ٿون.

ڪولي ڪهي، سڀرين، ڪولي ڪهڻ ساڻ،
ليزي هيلان ليه جي، پاسي ڪرم پاڻ،
جُل، وڃائي جاڻ، عاشقِ اجل سامهون.

ڪوٺڻا ڦريين جو، عين ڪوٺڻا آه،
اي اتي ڳاڙي، سڪ وڙندي ساه،
آسَ هڏ م لاه، چٽو ڳنڍڻا ان جو.

ڪهڻ تان ڪر ٿين، ڪر ٿين تان ڪهڻ،
سيئي ماءِ مهڻ، سيئي راحه روح جي.

ڪلاڙڪي هٿ

جي اُلي سڌ سُرڪ جي، نه وٺ ڪلاڙڪي ڪوٺ،
مهيسر جي مڏ جي هٿ هڏ ڇر هڏ.

عاشقِ آرام، ڪڏه تان ڪون ڪٿو،
طغي ڪٿا ٿام، حبيبائي هڪڙي.

نامرادي ٽپڙو، عذر اوتارو،
رضا راج سدو، مڙ نه مڱن ڪي ٻڌو.

جان عاشق مٽي رت، تان دعوت ڪري نه ٿي ڇي
سائو مٽ، سٺ ٿئي، سڪا ٻي شرط،
نه ڪين ڪرڻ ڪرت، مٽا سر سودا ڪري.

اڃا نو منجهاء، ڪڪ چٽي رت ٺڪري!
مٽ پر محبوتن جا، ڪن جهليندين ٿهه؟
سو ٿڌن ڪچاڙتاء، بهڪا جيون سدو ڪون ڪون؟

عاشق عزازيل، ٻٽا مڙني سڌڙيا،
منجهه به ڪه سبيل، لعنتي لال ٿڌو.

محبت جو ميدان

محببت جي ميدان ۾، عاشق اڙي آڇام
سمو سَل، سيد ڇي، ڪنڌه ٻير ٿام،

عاشقِ آرام، ڪڏه تان ڪون ڪٿو،
طغي ڪٿا ٿام، حبيبائي هڪڙي.

نامرادي ٽپڙو، عذر اوتارو،
رضا راج سدو، مڙ نه مڱن ڪي ٻڌو.

جان عاشق مٽي رت، تان دعوت ڪري نه ٿي ڇي
سائو مٽ، سٺ ٿئي، سڪا ٻي شرط،
نه ڪين ڪرڻ ڪرت، مٽا سر سودا ڪري.

اڃا نو منجهاء، ڪڪ چٽي رت ٺڪري!
مٽ پر محبوتن جا، ڪن جهليندين ٿهه؟
سو ٿڌن ڪچاڙتاء، بهڪا جيون سدو ڪون ڪون؟

عاشق عزازيل، ٻٽا مڙني سڌڙيا،
منجهه به ڪه سبيل، لعنتي لال ٿڌو.

محببت جو ميدان

محببت جي ميدان ۾، عاشق اڙي آڇام
سوها سل، سيد ڇي، ڪنڌه ٻير ٿام،

اوقاييل اكن ۾

اوقاييل اڪن ۾، توکي ٻاري ٿا،
 اهو آڳاٽو ڪرڻ، ماڳ ۾ ڪٽو مٿان،
 ڄاڻا ٿو ڏٺا، اڪن ۾ اها ڪرڻ!

اوقاييل اڪن ۾، ٻي ٻي توکي،
 ساڄا اٿي سوز ڇي، ڪل نه آ ڪي،
 مارڻ لو ٿو ڪي، ڇاڙهي لو، لطيف ڇي.

اوقاييل اڪن ۾، توکي ٻي ٻي،
 ساڄا اٿي سڳ، سين، ڪٽي ڪٽي ڪٽي،
 ٻوڙ مارڻ، ٻي ٻي ٻي ٻي ٻي ٻي.

اوقاييل اڪن ۾، ٻي ٻي ٻي،
 ٻي ٻي ٻي، ٻي ٻي ٻي ٻي ٻي.

اوقاييل اكن ۾

اوقاييل اڪن ۾، توکي ٻاري ٿا،
 اهو آڳاٽوون ڪرين، ماڳ ۾ ڪٽو مٿان،
 ڄاڻيا ٿوڻ ڏٺا، اڪن سين اهڙا ڪرين!

اوقاييل اڪن ۾، ٻيڙ ٻکا توکي،
 ساجڻا اٿيڙ سوڙ ڇي، ڪل نه آ ڪي ڪي،
 مارين لو مڙن ڪي، ڇاڙهي لو، لطيف ڇي.

اوقاييل اڪن ۾، توکي ٻکا ٻيڙ،
 ساجڻا اٿيڙ سيڱ سين، ڪٽيڙي ٽوٽا ڪٽيڙي،
 ٻيڙ مارڇي، ٻيڙ ٻيڙو ٻيڙو ٻيڙو.

اوقاييل اڪن سين، ٻيڙ ڇاڻا تو،
 ٻيڙ ماري سو، ڇا ڇو ٻيڙو ٻيڙو نه ٻيڙي.

جڳا اهي هي جڳا، جڳ جڳ سي جڳن،
اوه مڙي ڪن مڙن، مڙا اهي هي مڙا.

روحاني ريلو

رڳتا ڏر دوسن جي، هر هر هورائي،
بازي ڏه ڀري جي، اجهه م اوائِي،
اکڙ لي م آه ٿون، والهن وائي،
لالهنده لطيف جي، سورا سرهائي،
مُهو ٻالائي، روي وڙي ٻاڻا پر.

جان جان ايو سورو، نان نان طيب ناه ڪو،
جاء سو سونو سورو، نه ڪر ويڃ وڍ ٻڌو.

سور جڳن کي سونو، سري ن صفا،
ملي ميسا، آهي عاشق کي.

سوي سور طيب، جڳن سور سچ ڪي،
جوتو شيب لطيف جي، سون کي ڪن قريب،

جڳا اهي هي جڳا، جڳ جڳ سي جڳن،
اوه مڙي ڪن مڙن، مڙا اهي هي مڙا.

روحاني ريلو

رڳتا ڏر دوسن جي، هر هر هورائي،
بازي ڏه ڀري جي، اجهه م اوائِي،
اکڙ لي م آه ٿون، والهن وائي،
لالهنده لطيف جي، سورا سرهائي،
مُهو ٻالائي، روي وڙي ٻاڻا پر.

جان جان ايو سورو، نان نان طيب ناه ڪو،
جاء سو سونو سورو، نه ڪر ويڃ وڍ ٻڌو.

سور جڳن کي سونو، سري ن صفا،
ملي ميسا، آهي عاشق کي.

سوي سور طيب، جڳن سور سچ ڪي،
جوتو شيب لطيف جي، سون کي ڪن قريب،

”اَإِنَّمَا سِرِّي وَأَنَا سِرُّكَ،“ نَرُوذَجَر اِكَارَ،
ڪُنڊا وِتا نَوَارَ، عَالَمَ عَارِفَ اِخْزِي.

اَڪا اِبتدا عَبدَ جِي، اَڪا اِنْتِيَا،
سِي وَجْهَ ڪِي وِتا، جِي نَه سَچانو سِرِين.

هُوندِ تا هُوتَ بَرِي، اوڏو اِي هُونڊ ڪِي،
ساجَن ڪِي سَرِي، ’لا‘ سِين اِڏِين جِي.

بِرِياڻِي نَه ٻارَ، مُوڪَ نَه لَکِي اَلَبُون،
هَتِي جِي هُنَڪَ جِيُون، وَتُون سِرِ وِسارَ،
سَمُوري سِرڪارَ، لِيئِي رَڪِجَ ناهِ ٻر.

جَانِ جَانِ بَسِ بَالُ ڪِي، تان تانِ تانِ تانِ سَچُودَ،
وِجالي وَجودَ، رِبانِ ٻوڙِ لَڪِيرَ چَوَ.

ناتُردِي لِيئِي، عَبدَ ڪِي اَعلِي ڪُتُو،
مُورَتَ ٻر مَڙِي لَٽا، صُورَتَ پُٺِ سِيئِي،
ڪَجي لَٽ ڪَڇِي، ٻالِ ٻرِبانِ جِي ڳُڇِيهَ جِي.

”آٺسَ سَري وَاٺا سَري،“ نَرُوڙِجَ اِڪارَ،
ڪُنڊا وِٽا نَوَارَ، عَالَمَ عَارِفَ اِخِڙِي.

اَڪا اِبتدا عَبدَ جِي، اَڪا اِنتِيا،
سِي وَجِجَ ڪِي وِٽا، جِي نَه سَڃاڻو سَڀِي.

هُونڊِ تا هُوتَ پَري، اوڏو اُڀَ هُونڊِ ڪِي،
ساجَ ڪِي سَري، ’لا‘ سِي اِڏِي جِي.

پُريائي تَه ٻارَ، مُوڪَ تَه لَکِي اَلِٻوِي،
هتي جِي هُنَڪَ جِيوِي، وُٽُون سَڀِ وِساڻِ،
سَموري سَڪارَ، لِيئي رَڪِجَ ناڻَ پَر.

جَانُ جَانُ پَسِنَ ٻاڻَ ڪِي، تانُ تانُ ناڻو سَڄُورَ،
وِجالي وُڃورَ، پُٺاڻَ پوءِ لَڪِيرَ چُورَ.

ناٿُورِي لِيئي، عَبدَ ڪِي اَعلِي ڪَٽو،
مُورَتَ پَر مَڙِي لَٽا، صُورَتَ پُٺِ سِيئي،
ڪَجي لَٽ ڪَڇِي، ٻالَ پُريان جِي ڳُڇِي جِي.

جن کي دور ڏرند جو، سبق سوز پڙهن،
ڏڪر ڦرهي هڪ ۾، مانڊ مطالع ڪن،
پئون سو پڙهن، ڇا هر پسن پري کي.

ڪنو مطالع مون، هو جو ورق وصال جو،
نه هر ٽنهن ٿون، اي لاءِ نه کڻي جيتري.

اگر پڙه اٿل جو، ورق سڀ وسار،
اندر ٿون اڃا، پٺان پڙهنده ڪيترا!

هاليج هين ۾، اٿل سنڊي اوڙ،
نه ڪتابن جي ڪوڙ، منجهائي معلوم ٿئي.

جنءِ جنءِ ورق ڌرائين، ٿرءِ ٿرءِ ڏنو ڏوه،
نه ڪهڙي ڪيو ڪره؟ جي رهڻي رهيو نه سڀرين.

ڪو لو ڪاگر ڪورين؟ ويٺو وڃاين مس،
دور ٻڌائين ڏس، اگر ڄاڻين ڇڙا.

ٿڙا چاليها نه چاليءَ، جهڙو پست پري جو،
ڪهڙي ڪاٺ! ڪرين، مٽي پٺن پيءَ،
جي ورق وارن وٽ، نه اگر اهرني هڪڙو.

جَنَ کي دَوَرُ دَرَدَ جَو، سَبَقُ سَوَرُ پُڙَهَن،
اَڪَرُ قُرَهي هَتَ ۾، مَانِدَ مَطَالِحَ ڪَن،
پَنون سو پُڙَهَن، ڇَهَ ۾ پَن پُڙِي کي.

ڪَڻو مَطَالِحَ مُون، هُو جو وَرَقُ وَصَالِ جَو،
نَهَ ۾ تَنهين تُون، اِي لَاحِ لَهَ لَهَڙِي جِيَتِي.

اَڪَرُ پُڙَهَ اِلَکَ جَو، وَرَقُ سَڀِ وَسارِ،
اَنَدَرُ تُون اُچارِ، پَنان پُڙَهِنْدَه ڪِيَتَرَا!

هَلالِجِ هِين ۾، اِلَکَ سِندي اوڙ،
نَهَ ڪِتابَن جِي ڪوڙ، مَدِجَهائِي مَعْلُومَ رِي.

جَنَ جَنَ وَرَقُ قَرائِين، رَنَ رَنَ ڏَنو ڏوڏَ،
نَهَ ڪَهڙِي ڪِڇو ڪوڙ؟ جِي رَهڙِي رَهو لَهَ سِيران.

ڪو لو ڪاڳر ڪوڙ ۾؟ وِٺو وِڃاين مَسَ،
ڏور تَنائِين ڏَسَ، اَڪَرُ جَنائِين جُڙا.

پَهڙا چالِيها نَهَ چالِيڪَ، ڇَهڙو پَن پُڙِي جَو،
ڪَهڙِي ڪالِبَ ڪَڙاين، مَڙِي پَن پِيڪَ،
جِي وَرَقُ وارن وِٺَ، نَهَ اَڪَرُ اُهوڙِي هِڪڙو.

۱۸۰
په ټولن ځوان ۱۸، هند، سند، سورت ټول،
دو دانا مکت مکتا، ای ځي کد مکتا،
پاکو د ر ټول، حال ټول ځي.

۱۸۱
ټول ټول آهين، ټول ټول ټول،
سبا ټول ټول، ټول ټول ټول،
مان ټول ټول ټول، سکت ټول ټول.

۱۸۲
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول،
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول،
سا ټول ټول، ټول ټول ټول.

۱۸۳
ما ټول ټول، آ ټول ټول ټول،
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول،
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول.

۱۸۴
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول،
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول.

۱۸۵
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول،
ټول ټول ټول، ټول ټول ټول.

۱۸۰
پاڻوڻ ڪيون ڇهان ۾، هيند، سڏ، سورت هان،
دور دانا مڱ مڱا، اي جي ڪڍ م ڪاڻ،
پاڻوڻ ڀاڻ، حال ٻي پال ڪري.

۱۸۱
ڀلائي آهين، پوين ڀلائي ٻاهجي،
سڃاها سر چڙهندو، ڏوراڻو نه ڏين،
مان ڏي مڊيون ٿين، سڃڻ سڃاين ۾.

۱۸۲
مُهجي مڊائن جي، ڪل پريان ٻيئي،
ڪڏه ڪوسا نه ٿيا، ڏوراڻو ڏيئي،
ساڃن سڃيئي، پڪير ڊول ڊرلائيون.

۱۸۳
ماڙهو ڪُهرن مال، آئون سڀ ڏيه ڪُهرن سُهرين،
ڏليا، نه دوست تان، ڏدا ڪريان ٿي الحال،
ڪيس نام ٻهال، پڻ تان ٻري ٿيو.

۱۸۴
الا ڏاهي مر ٿيان، ڏاهيون ڏک ڏسن،
مون سين مون پرين، پورائيءَ ۾ پال ڪئا.

۱۸۵
ڄاڻن ٿپ نه ڄاڻ، اِي ڏر اُهوچين ڄن،
ان ڏر سي ٿي اُڪهئا، ڄن نه پايو پاڻ،

ٺان ڪا وائي وار، دلَسي ڇي، داسُڙا!
 ٿون مڙهي وڻهي، آڻڻ تو ۾ طمعدار،
 ڏکي، ڀول ٿڌار، کڻ مڙهي لوڪ ۾.

ڇي مون مڙهي مٽي، نه ٿون پاڻ سڃاڻج سڍڍڻ!
 اصل آڍڻ جا، عيب ڏکين ٿڌن آڻ،
 اي، پرا ٿيڇي پٽي، جنءِ وڻهيون ڏکين، وڻها!

ڊولا ڪڇاڙتا، ڊولاڻو هوڳ چڻين؟
 آڻن تو پيرالڏتا، ڪر مڙو، وڙا آڻيان!

ڊولا ڊيل مڙن، ڪالڏا ڪمپڻي آهيان،
 سڪ ٿيڇي، سڀڻا پيري وڏيس پون،
 مون وڙ ٿيڻ ٿون، وڙا وڙون ڪيترن پون.

ٿو، وڙا وڙون ڪيترن پون، مون وڙ ٿون وڙيج،
 سڙي ان سڙاڳ ڪي، ڊري اڙ مڙيج،
 پڙتا پڙ پڙيج، مڙاڻج مڪين ڪي.

ڏن پڙيجون ڪاڻيڻون، ٿون ڪوڙين سڌو ڪاڻڏ،

ٺان ڪا وائي وار، دلَسي ڇي، داسُڙا!
 ٿون مڙهي وڻهي، آڻڻ تو ۾ طمعدار،
 ڏکي، ڀول ٿڌار، کڻ مڙهي لوڪ ۾.

ڇي مون مڙهي مٽي، نه ٿون پاڻ سڃاڻج سڍڍڻ!
 اصل آڍڻ جا، عيب ڏکين ٿڌن آڻ،
 اي، پرا ٿيڇي پٽي، جنءِ وڻهيون ڏکين، وڻها!

ڊولا ڪڇاڙتا، ڊولاڻو هوڳ چڻين؟
 آڻن تو پيرالڏتا، ڪر مڙو، وڙا آڻيان!

ڊولا ڊيل مڙن، ڪالڏا ڪمپڻي آهيان،
 سڪ ٿيڇي، سڀڻا پيري وڏيس پون،
 مون وڙ ٿيڻ ٿون، وڙا وڙون ڪيترن پون.

ٿو، وڙا وڙون ڪيترن پون، مون وڙ ٿون وڙيج،
 سڙي ان سڙاڳ ڪي، ڊري اڙ مڙيج،
 پڙتا پڙ پڙيج، مڙاڻج مڪين ڪي.

ڏن پڙيجون ڪاڻيڻون، ٿون ڪوڙين سڌو ڪاڻڏ،

ٺٽي لڏڻيون، لس، لڏي، ڇٽي اٽ نه اهي اب جو،
الله! اب م اولين، ٻڙا مٽي ٻيٽ،
جوکو ٿي م جهار کي، ڦرهي اچي م ڦيٽ!
لڳي ڪا م لڏي، هن غاري غراب کي.

آڏو ڇڪڻ ڇاڙ، مڙهي موج نه سٽي مڪري،
مڙي مٺين جو، ٻيٽ ڇاڙهي اٽ،
ڇوڪ ڇاڙو لاه ڪو، بدبون بيمار،
ڪو ڪارونهار، اڪارين احسان سين.

اوڙين، ڇاڙهيون ٺٽي! اي جو دعويٰ رسي نه ٺٽي،
هن مڙهي حال جو، مڙهي کي معلم،
رڪ پيلي جو پو، هو اچي پو اجهور پر.

هندي اڪرم هڪ، هيڙي ڇوڏ ڇوڏون،
لڳ ٿيڻ گڏو، مڙهي وڙهي مٽ،
ٺيڻ ڪن ڦوٽ، پر، پليرا سڀين!

ٺٺ، ٺٺيون، لس، لیت، چٽي آف نه آهي اب جو،
 اَللّٰهُ! آف مَ اولين، ٻڙا مَٽي ٻيٽ،
 جوکو ٺٺي مَ جٽار کي، ٺٺي اُچي مَ ٺيٽ!
 لڳي ڪا مَ ٺيٽ، هن غار ٻي غراب کي.

آڏو ڇڪڻ ڇاڙ، مڙجي موج نه سهي مڪڙي،
ميڙي مٺاين جو، بيهڻ ڇاڙهيڻ وارو،
ڇوڪڻ ڇارو ناه ڪو، ٻڌيئون بيهمارو،
ڪٽو ڪارو نيارو، اڪارين احسان سين.

اور ٿيس، چاڙهين ٿو ڏٺي! اي جو دعويٰ رسي نه ٿي
هن منڇي حال جو، ميوو ڪي معلوم،
رڪ پيلي جو پوڙ، هو اچي پٽو اجهوڙ ۾.

ہندی اکبر ہت، ہیری حجون جڈون،
لک ایرون گڈلو، موجون وریون مک،
نیم کن قوٹ، ہر، پلیرا سیرین!

وائڻ نه وڙڪار ڇي، ٻاري سڄڻ ٿر،
وڙ، وسيلو اسپرين! ٺڪيس ڏوري ٿر،
ٺهڻ، ٺل ٺٻڻ ڇي، ڪالڊا مڻي ڇي ڪر،
واهي ڪري، وڙا مڇڻ مارڳب ڇڏين.

واٽ لہ وٽڪار چي، پاڻي کٽير لہ پاڻ،
جبل جلد اون ڪري، بک لہ ڪاري ٿاڻ،
لکي لکي، لطيف چي، معدورن مٿاڻ،
اٺي اوڙ وٽ، جيت، هوندا هيڪلي آهيان.

مَرَّ كَرِي، دَوَلْ! دِلُو، نَالُو اِمَالِي مِين،
کولِہ کَمِیٹِي جَو، بِکَرِ تَو دِلُو،
تُہجُو نَان دِلُو، وَلِہو وَلِہی آہِلان۔

سُرُورِ سَآدَا اَنُوں اَکھاڑی اَہیان،
دیکھیں، دیکھارَا دُہی ہاڈ پساہ جو،

جِنِّے تُوں فائِز، کالِدا ۛن آتُوں، وِرا وَلِہی نہ لِہان،
بِکی چِا پالِدا، کُندِ نہ چاٹِی کِو پتِو۔

لَوْنِ اَوَدُو، تُوْنِ اَوَدُكُو، تُوْنِ اُجھُو، تُوْنِ اُکُو۔

واٽڻ نه ڦٽڪار ڇي، ٻاري سڄڻ ٿو،
ڏو، ڏسڻ! سڀرين! ٽڪيس ڏوري ٿو،
ٻهڻ، ٽوڻ ٻهڻ ڇي، ڪاٺا ٻي ڇي ڪو،
ولهي ڪري، ڏرا مڇو مارڻ ڇڏين.

واٽڻ نه ڦٽڪار ڇي، ٻاٺي ڪٽير نه ٻاء،
جڳل جلدائون ڪري، ٻڪ ڏيڪاري ٺاء،
ٻي ٽڪي، ٻهڻ ڇي، مڇوڙن مٽاء،
اٺي اوڏراء، ڇي، هوند! هيڪلي آهيان.

م ڪو، ڏوڏ! ڏو، ٺاٺو ٺاٺي سڄڻ،
ڪوٺي ڪمپڻي جو، ٻيڙ ٺوڙ ٻو،
ٽهڙو ٺاٺو ٻو، ڦٽو ويٺي آهيان.

سڙ ڪو، سڙا آئون اڪهاري آهيان،
ڏيڪين، ڏيڪهاري ڏيڪي ٻاٺو ٻاء جو.

ڄڻ ٽوڻ ٺاٺو، ڪاٺا ٻي آئون، ڏرا ولهي نه ٻان،
ٻي ڄڻ ٻاٺو، ڳنڍ نه ڄاٺي ڪو ٻو.

ٺوڻ اوڏو، ٺوڻ اوڏو، ٺوڻ اڄهو، ٺوڻ آڳو،

جڙو لڪ ٿرار، ڌڻا ٿيا وائي هيڪڙي،
سبيئي شئيءَ لاءِ، سُورِي سَزاوار،
هَـمَ مَـصُورَ هَـزار، ڪهڙا چاڙهڻو چاڙهين؟

ڪهڙا ڪاهيان ڪر هو؟ ڇوڏس ڇٽاڻو،
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين گداڻو،
ڍاڻو ڍاڻو، رءِ وائي پيو ٿا ڪو.

الله! ڇنءِ ٺالوءَ

جيڪڏهن منجهه جهان، سو ٿاري لڳي ٿوڃي،
گُٺُڻَ ڇي، گُٺُڻَ ڇي، نو رَتِ ڪمي ڪان،
عَدُلُ چٽان آڻ نه، ڪو ڦيرو ڪڇ ڪُڙل جو.

لُڪُ ڪير لکيج، جي مُوراھن ٺاڻو مون،
مون کي ملهائجي، وارو ٿيئي، وڻها!

ڪوڙي، گُٺام، سُڙنن! ڪنِيئي سان ڪوڙ،
عَدُلَ جا اُکين ڇي، سا ٿيئي لاهيج ٿوڙ،
مون ۾ عَيْنِ ڪوڙ، تون پاڻ سڃاڻيج، سُڙين!

جڙو لڪ ٿو ٿو، ڏٺا ٿيا وائي هيڪڙي،
سڀئي شيءِ لڌا، سُورِي سُڙاوار،
هڪ مَصور هزار، ڪهڙا ڇاڙهڻو ڇاڙهين؟

ڪهڙا ڪاهيان ڪر هو؟ ڇوڏس ڇٽاڻو،
منجهن ڪاڪ ڪڪوري، منجهن گداڻو،
ڍاڻو ڍاڻو، راءِ وائي پيو ٿو ڪو.

الله! ڇنءِ ٺالوءِ

جيڪڏهن منجهه جهان، سو ٿاري لڳي ٿوڃي،
ٽٽڻ جي، ٽٽڻ جي، ٽوڙت ڪمي ڪان،
عدل ڇٽان آڻ نه، ڪو ٿيرو ڪڇ ڪٽل جو.

لکڪا ڪير لکيج، جي مُوراھن ٺاڻو مون،
مون کي ملهائجي، وارو ٿيئي، ٽٽي!

کوڙي، ڪٺام، سُڙنن! ڪٽيئي ٿان ڪوڙ،
عادت جا اُڪيڻ جي، سا ٿيئي لاهيج ٿوڙ،
مون ۾ عين ڪوڙ، ٿون پاڻ سڃاڻيج، سوڙن!

سَوِ ڏِوَلِي ٻان، ڏڙ ڏِ لَهان ڏڙ ڏِوَلِي ٻان، سَوِ ڏِوَلِي
هَنَ ڪَراڻِي ڏِوَلِي ٻان، وِڻا ڪَڙِي ڪَڙِي
وَحَدَنَ جِي وِڻان، جِي وِڻا سِي وِڻان.

عاشقِ چَوَ مَ اَن ڪِي، مَ ڪِيَن چَوَ مَعشُوقِ،
خَالقِ چَوَ مَ حَامِ ٿِيَن ڏِ ڪِيَن چَوَ مَخْلُوقِ،
سَلِجِ ٿِيَن سَلُوكِ، جَوِ ڏِ اَبِصَا ٿِيَن.

وَحَدَنَ ڪَڙِي ٿِي، ڪَڙِي وَحَدَنَ ڪَڙِي،
حَقِ جِي ڪَڙِي ڪَڙِي، اِڙِي ڪَڙِي ڪَڙِي،
هُوَ هَلاچُو هَلُ، ٻالَهَ سَڌُو سَڌِي.

ٻالَهَ جَل جَلانَ، ٻالَهَ جَانِ جَمالَ،
ٻالَهَ صُورَتِ پُري جِي، ٻالَهَ حُسنِ ڪَمالَ،
ٻالَهَ پُرو پُرو ٿِي، ٻالَهَ پاڻِ جَمالَ،
سَڀ سَڀو ٿِي حالَ، مَڇَڙِي مَڇَڙِي.

ٻالَهَ پُري پاڻِ ڪِي، ٻالَهَ ٿِي مَڇَڙِي،
ٻالَهَ خَلِجِي خُوبَ، ٻالَهَ طَالِبُ ڪَن جَوِ.

سَوِ هِي، سَوِ هُو سَوِ اَجَلُ، سَوِ اَلَلُ،
سَوِ پُري، سَوِ ٻَڌَ سَوِ وِڻِي، سَوِ وَاڙو.

سَوِ ٻَڌِي، سَوِ پُري سَوِ سَوِ، سَوِ ٿِي هَنَ.

سو ڏولڻ پان، ڏڙ نه لھان ڏڙ ڏولڻ پان، سو ڏولڻ
ھنڪ ڪرايون آڏيون، وٽا ڪڍي ڪانه،
وڃندڙ جي وڃانءِ، جي وٽا سي وٺو ٿا.

عائش ڇو نه ان کي، نه ڪين ڇو معشوق،
خالق ڇو نه ڪار ٿي، نه ڪين ڇو مخلوق،
سليح ٿيڻ سٺو ڪ، جو ڏاڍا ٺيڻو.

وڃندا ڪٽر ٿي، ڪٽر ٿي وڃندڙ ڪٽل،
حق جيتوڻي هڪڙو، اڀري ٻي نه ٿي،
هو هلاچو هل، ٻالهه سڏو سڄڻين.

ٻاڻه جل جلاله، ٻاڻه جان جمال،
ٻاڻه صورت ٻري جي، ٻاڻه حسن ڪمال،
ٻاڻه پير مرشد ٿي، ٻاڻه پاڻ جمال،
سڀ سڀئي حال، منجهائي معلوم ٿي.

ٻاڻه ٻسي پاڻ کي، ٻاڻه ٿي محبوب،
ٻاڻه خلقي ڪوٺ، ٻاڻه طالب ڪن جو.

سو هي، سو هو سو اجل، سو الله،
سو پير، سو ٻاهه سو وٺري، سو واهرو.

سو ٻڪي، سو پٿرو سو سُر، سو ٿي هنج،

[illegible]

[illegible]

شاه، سنڌي شاعرن جو سرمورو، صوفي، عارف ۽ فيلسوف آهي. سندس ڪلام ۾ اهو سوز ۽ ساز، ۽ روحاني راز آهي جو هر طبعي ۽ هر طبعي جو انسان، عمر جي هر دور ۽ هر حال ۾، پنهنجي احساس ۽ انهنجو آهر، منجهانئس روح جي راحت ۽ دل جو قرار حاصل ڪري سگهي ٿو. لصف جون گهرايون، خيال جون بلند پروازيون، فطرت جو بهر ۽ نڪر، ۽ انساني برادريءَ جا پاڪ ۽ پُر اثر جدا جدا سندس بيت بيت ۾ ملندا. ڪائنات جو ڏرو ڏرو هن لاءِ عرف جو آئينو هو. اهڙو اُڪتو يا بهار مشڪل هوندو جو هن باريڪ بين قابل لاش هتان رهجي ويو هجي. ڇنڊ ۽ ٽار، بيان ۽ اهر، جبل ۽ شهر، بکي ۽ بسون، پوک ۽ واپار، خوراڪ ۽ پوشاڪ، مطلب نه هر طرح جا حقيقي ۽ الڳا چتر چٽي، فطرت سان گڏ ملڪ جي ماني، سماج، سياسي، اخلاقي ۽ روحاني حالت کي ظاهر ڪيو اٿس.

اڙهين صديءَ جي سنڌي ٻوليءَ جو اندازو لڳائڻ سان، شاه جي زماني واري سنڌي گهڻي ۾ گهڻو نه هڪ صوبائي محاورن (dialect) جي منزل واري نظر ايندي. شاه پنهنجي ڪلام ۾ اٽڪل ويهه هزار مختلف لفظ ڪم آڻي نه فقط اسانجي زبان کي پرڀر ڪيو آهي، پر ايڏي شيد پندار سان شيد رس شامل ڪري ان کي نهايت مٺو ۽ موهيندڙ بنايو آهي. سڄو رسالو اٽڪل ٽي اڙهين ٽي چار مصرعون مس ملندڙون جي لڳيس حروفيءَ کان خالي هجن. دنيا ۾ جي شاعرن ۾ اهڙو ڪمال شايد ئي ڪنهن ڏيکارو هجي. لفظن جي چونڊ ۽ لاجواب الس ۾ هر لفظ وٺندڙ، پختو ۽ ٿرپل آهي ۽ ڪهترين مصرعون اڄ به عام چوڻيون ۽ پهاڪا ٿي ڪم اچن ٿيون. ڪٿي ڪٿي خيال دهرابا اٿس يا ساڳيا لفظ ۽ جملا وري وري

شاه، سنڌي شاعرن جو سرمورو، صوفي، عارف ۽ فيلسوف آهي. سندس ڪلام ۾ اهو سوز ۽ ساز، ۽ روحاني راز آهي جو هر طبعي ۽ هر طبعي جو انسان، عمر جي هر دور ۽ هر حال ۾، پنهنجي احساس ۽ انهنجو آهر، منجهانئس روح جي راحت ۽ دل جو قرار حاصل ڪري سگهي ٿو. لصف جون گهرايون، خيال جون بلند پروازيون، فطرت جو بهر ۽ نڪر، ۽ انساني برادريءَ جا پاڪ ۽ پُر اثر جدا جدا سندس بيت بيت ۾ ملندا. ڪائنات جو ڏرو ڏرو هن لاءِ عرف جو آئينو هو. اهڙو اُڪتو يا بهار مشڪل هوندو جو هن باريڪ بين قابل لاش هتان رهجي ويو هجي. چنڊ ۽ تارا، بياپان ۽ اهر، جبل ۽ شهر، بکي ۽ بسون، پوک ۽ واپار، خوراڪ ۽ پوشاڪ، مطلب ته هر طرح جا حقيقي ۽ الڳا چتر چٽي، فطرت سان گڏ ملڪ جي ماني، سماج، سياسي، اخلاقي ۽ روحاني حالت کي ظاهر ڪيو اٿس.

اڙهين صديءَ جي سنڌي ٻوليءَ جو اندازو لڳائڻ سان، شاه جي زماني واري سنڌي گهڻي ۾ گهڻو ته هڪ صوبائي محاورو (dialect) جي منزل واري نظر ايندي. شاه پنهنجي ڪلام ۾ اٽڪل ويهه هزار مختلف لفظ ڪم آڻي ته فقط اسانجي زبان کي پرڀر ڪيو آهي، پر ايڏي شيد پندار سان شيد رس شامل ڪري ان کي نهايت منو ۽ موهيندڙ بڻايو آهي. سڄو رسالو اٽڪل ٽي اڙهين ٽي چار مصرعون مس ملندڙون جي لڳيس حروفيءَ کان خالي هجن. دنيا ۾ جي شاعرن ۾ اهڙو ڪمال شايد ئي ڪنهن ٻي ڪارو هجي. لفظن جي چونڊ ۽ لاجواب الس ۾ هر لفظ وڻندڙ، پختو ۽ گرايل آهي ۽ ڪهترين مصرعون اڄ به عام چوڻيون ۽ پهاڪا ٿي ڪم اچن ٿيون. ڪٿي ڪٿي خيال دهرابا اٿس يا ساڳيا لفظ ۽ جملا وري وري

هي سندن ڪڍ ٻيا. پاڙي جي انگ کان پنهجن پراڻن پوئلڳن
 ٿي مدد ڪرڻ مناسب ڄاڻي، شاه پاڻ آڇيو، مگر نه فقط
 سندس آڇ نڪرائي ويئي، بلڪه مغل بيگ نه اکر نه پتي
 ڪڍيس. شاعر جي نازڪ دل کي پتر جي چوٽ لڳي.
 ڪرامت جا قائل چوَن ٿا ته اُن وقت شاه صاحب جي زبان
 مان ارخود نڪري ويو:

”بيگ! گنجي بيگي، ڪوٺڙي ۾ ڪان،

اَمَرِ اسَ اَللّٰهُ ۾، دَلِ مارِ نِعي مان.“

سيرا جو اُن جل ڌرتيءَ تان ڪڍي چڪو هو. پاڻ ۽ سندس
 سالي لوڻن سان لڙندي اجل جو شڪار ٿيا. اهو حادثو سنه
 ۱۱۲۴ هجري (۱۷۱۱ عيسوي) ۾ ٿيو جڏهن لطيف اڃا ٻارن
 ورهين جو هو. مغلن جي زالن جي دلين ۾ اڇي منسو جاگرو
 نه هيتون. مردن جو اوچتو موت لاشڪر سندن جي راجش
 سبب آهي، تن اچي سندن بئاءَ ورتي. عبداللطيف کي
 سندس دل ڳهر تي دلهر جو سڱ آڇيو ويو، جو هن
 ڪدم قبوليو.

هينئر سندس حياتي هموار ٿي پيئي. هو عبادت، رياضت،
 مخلوق سان محبت ۽ مصيبت جي مارين جي مدد ڪرڻ
 کي لڳي ويو. وقت ملندو هوس ته شعر به چوندو هو. هڪ
 سيد، ٻيو سپاءَ سباجهه، اڪري سپاوڪ دوستن ۽ مريدن
 جي تعداد ۾ واڌارو ليک لڳس. پيرن، زميندارن ۽ وقت جي
 حاڪم ڪلهوڙن کان اهو سٺو نه ويو. هنن کيس سختيون
 سڻائڻ ۽ مارائڻ جا به اپاءَ ڪيا، پر جنهن سان راکو ساڻ تنهن جو
 ار به ونڱو ڪيئن ٿئي!

هي سندن ڪڍ ڀيا. پاڙي جي انگ کان پنهجن پراڻن پرڻن کي
 ئي مدد ڪرڻ مناسب ڄاڻي، شاه پاڻ آڇيو، مگر نه فقط
 سندس آڇ نڪرائي ويئي، بلڪ مغل بيگ نه اکر به پئي
 ڪڍيس. شاعر جي نازڪ دل کي پٿر جي چوٽ لڳي.
 ڪرامت جا قائل چوڻ ٿا ته ان وقت شاه صاحب جي زبان
 مان ارخود نڪري ويو:

”بيگ! ٿڀجي بيگي، ڪوٺڙي ۾ ڪان،

اَثر آس اَللّٰهُ ۾، دَل مارِئِي مَسان.“

سيرا جو ان جل ڌرتيءَ تان ڪڍي چڪو هو. پاڻ ۽ سندس
 سالي لوڻ سان لڙندي اجل جو شڪار ٿيا. اهو حادثو سنه
 ۱۱۲۴ هجري (۱۷۱۱ عيسوي) ۾ ٿيو جڏهن لطيف اڃا ٻارپن
 ورهين جو هو. مغلن جي زالن جي دلين ۾ اچي سندس جاڳو
 نه هيترو. مردن جو اوچتو موت لاشڪر سندن جي راجش
 سبب آهي ۽ هن اچي سندن پٽاءُ ورتي. عبداللطيف کي
 سندس دل ڳهر تي دلهر جو سڱ آڇيو ويو، جو هن
 ڪدم قبوليو.

هينئر سندس حياتي هموار ٿي پئي. هو عبادت، رياضت،
 مخلوق سان محبت ۽ مصيبت جي مارين جي مدد ڪرڻ
 کي لڳي ويو. وقت ملندو هوس ته شعر به چوندو هو. هڪ
 سید، ٻيو سباء سباجهرو، اڪري سياروڪ دوستن ۽ مريدن
 جي تعداد ۾ واڌارو ٿيڻ لڳس. پيرن، زميندارن ۽ وقت جي
 حاڪم ڪلهوڙن کان اهو منو نه ويو. هنن کيس سختيون
 سڃاڻ ۽ مارائڻ جا به اپاءَ ڪيا، پر جنهن سان راکو سان تنهن جو
 ار به ونکو ڪيئن ٿئي!

آهي، تنهن صورت ۾ ظاهري علم به حاصل ڪرڻ لاءِ آهي،
 شاه جهڙي سلطنتي ۽ چنڊوان پٽ ضرور پڙهڻ چالو رکيو
 ٿو لندو۔ البته اهو چوڻ مشڪل آهي ته هو ڪيترو وقت
 پڙهيو ۽ ڪيتري قدر علم پرايائين. مگر هڪ سؤ کان به وڌيڪ
 وٽان مجيد جون آيتون تلميح يا تضمين طور آڻڻ اڪيچار
 عجبن جو سڏي ۽ طرح استعمال ڪرڻ يا اٿڻ ڏيڻ ۽ ٿڪڻ
 هي وڃي نراڪتدار ڪڙي ڪري بهارڻ ۽ مادري ٻوليءَ کي
 مالا مال ڪرڻ ۽ هموطنن کي فارسي، هندي، پنجابي وغيره
 ٻالن جي همخيال شعرن، سلوڪن ۽ دوهن جو لطف وٺائڻ
 لاءِ انهن کي اهڙي ئي اها ۽ ٻي ساخت نموداي ۾ پيش ڪرڻ
 جو اصليت جو ڏوڪو ڪارائين ۽ اڳ ۽ پنهنجي وقت جي
 سنڌي شاعرن جي طور ۽ خيال تي يا سندن جواب ۾ بهتر شعر
 چوڻ ۽ چالو ڏوهڙي جي اوج لاءِ نئون نئون وائون ۽ وسيلو
 جوڙڻ ۽ وائيءَ يا ڪافيءَ جو سنڌي شعر ۾ رواج وجهڻ سندس
 عالم هجڻ جي ساک ٿا ڀرين.

عبداللطيف اڃا ننڍو ئي هو ته حبيب الله هالا حويليءَ
 مان لڏي اچي پر واري ڳوٺ ڪوٽڙيءَ ۾ ويٺو. اتي ارغون
 خاندان جو هڪ معزز شخص ميرزا مغل بيگ به رهندو هو.
 جنهن جو حبيب الله سان مريدِيءَ ۽ عشيدارِيءَ جو رستو
 هو. بيماريءَ يا تڪليف جي وقت، هو دعا ڏيئي لاءِ وٺس
 ايندو هو ۽ وقتي ٿهر به وٺي ويندو هوس.

شاه جرناليءَ کي رسيدو هو ته هڪ ڏينهن ميرزا جي وڏو
 لياڻي ناچاق ٿي پيئي. مغل بيگ هميشه وانگر دعا ۽ شفا
 لاءِ مرشد ڏانهن ماڻهو موڪليو، مگر چئن نه حبيب الله پاڻ
 ئي مزي هو، ان ڪري لطيف کي پنهنجي ٻارن روانو

آهي، تنهن صورت ۾ ظاهري علم به حاصل ڪرڻ لاءِ آهي،
 شاه جهڙي سلطنتي ۽ چنڊوان پٽ ضرور پڙهڻ چالو رکيو
 هوندو. البت اهو چوڻ مشڪل آهي ته هو ڪيترو وقت
 پڙهيو ۽ ڪيتري قدر علم پرايائين. مگر هڪ سؤ کان به وڌيڪ
 وٽان مجيد جون آيتون تلميح يا تضمين طور آڻڻ اڪيچار
 عجبن جو سڏي ۽ طرح استعمال ڪرڻ يا اٿرو ڏيڻ ۽ ٿڪڻ
 هي وڃي نزاڪتدار ڪڙي ڪري بهارڻ، مادري اڏي ۽ ڪي
 مالا مال ڪرڻ ۽ هموطنن کي فارسي، هندي، پنجابي وغيره
 ٻان جي همخيال شعرن، سلوڪن ۽ دوهن جو لطف وٺائڻ
 لاءِ انهن کي اهڙي ئي اها ۽ ٻي ساخت نموداي ۾ پيش ڪرڻ
 جو اصليت جو ڏوڪو ڪارائين ۽ اڳ ۽ پنهنجي وقت جي
 سنڌي شاعرن جي طور ۽ خيال تي يا سندن جواب ۾ اهتر شعر
 چوڻ چالو ڏوهڙي جي اوج لاءِ نيون نيون وائون ۽ وسيلو
 جوڙڻ ۽ وائي يا ڪافي ۽ جو سنڌي شعر ۾ رواج وڃي سندس
 عالم هجڻ جي ساک ٿا ڀرين.

عبداللطيف اڃا ننڍو ئي هو ته حبيب الله هالا حويلي ۽
 مان لڏي اچي پر واري ڳوٺ ڪوٽڙي ۽ ۾ ويندو. اتي ارغون
 خاندان جو هڪ معزز شخص ميرزا مغل بيگ به رهندو هو.
 جنهن جو حبيب الله سان مریدي ۽ عقيدتمنديءَ جو رستو
 هو. ايماريءَ يا تڪليف جي وقت، هو دعا ڳيڻي لاءِ وٽس
 ايندو هو ۽ وقتي ٿهر به وٺي ويندو هوس.

شاه جرناليءَ کي رسيدو هو ته هڪ ڏينهن ميرزا جي وڏو
 لياڻي ناچاق ٿي پيئي. مغل بيگ هميشه وانگر دعا ۽ شفا
 لاءِ مرشد ڏانهن ماڻهو موڪليو، مگر چئن نه حبيب الله پاڻ
 ئي مزي هو، ان ڪري لطيف کي پنهنجي ٻارن روانو

۱۲۹	۷۶. هيٺاهيون ڄڻ جي
۱۳۰	۷۷. ليلا! ليلائيچ
۱۳۱	۷۸. ٺهي ڪوي ٺهار
۱۳۲	۷۹. پاڻ م ڪٽيچ پاڻ سين
۱۳۴	۸۰. هرون هاڙو لنگهڙو
۱۳۴	۸۱. سمون ۽ گندري
۱۳۷	۸۲. ڪنجهر
۱۳۸	۸۳. سامونڊي ڪو سڱ
۱۴۳	۸۴. سر جي صدا
۱۴۶	۸۵. ان پر نه ايمان
۱۴۸	۸۶. انسان اڳيان آڙسي
۱۴۹	۸۷. وڳر
۱۵۰	۸۸. چوڻ به ٿي ڏيهڙا
۱۵۱	۸۹. هي سڀ هلق هارا
۱۵۳	۹۰. هاديءَ جون هدايتون
۱۵۵	۹۱. اک الٽي ڌار
۱۵۶	۹۲. ماڻڪ، موٽي، لعل

۱۲۹	۷۶. هيٺاهيون ڄڻ جي
۱۳۰	۷۷. ليلا! ليلائيچ
۱۳۱	۷۸. ٺهي ڪوي زهار
۱۳۲	۷۹. پاڻ م ڪٽج پاڻ سين
۱۳۴	۸۰. هرون هاڙو لنگهڙو
۱۳۴	۸۱. سمون ۽ گندري
۱۳۷	۸۲. ڪنجهر
۱۳۸	۸۳. سامونڊي ڪو سڱ
۱۴۳	۸۴. سر جي صدا
۱۴۶	۸۵. ان پر نه ايمان
۱۴۸	۸۶. انسان اڳيان آرسِي
۱۴۹	۸۷. وڳر
۱۵۰	۸۸. چوڻ به ٿي ڏيهڙا
۱۵۱	۸۹. هي سڀ هلق هارا
۱۵۳	۹۰. هاديءَ جون هدايتون
۱۵۵	۹۱. اڪ الٽي ڌار
۱۵۶	۹۲. ماڻڪ، موٽي، لعل

۳۳	۲۲. ڪاٺي
۳۵	۲۳. قرب جو ڪان
۳۶	۲۴. سڪ ۽ سهڻو
۳۷	۲۵. واڌو وڙنا ۽ ويڃ
۳۸	۲۶. ڪڙي منجهه ڪڙو
۴۰	۲۷. اُھڪي راھ اللہ جي
۴۲	۲۸. سامي
۴۴	۲۹. جوڳي
۴۶	۳۰. جوڳين جي چوڻ
۵۰	۳۱. گندڙو ٺڪر
۵۰	۳۲. آت واري واٽ
۵۲	۳۳. وجود تي وڻڪار
۵۲	۳۴. جاڳ نہ ورتي ڀاڳ
۵۵	۳۵. وڃي رس وڃڻ کي
۵۶	۳۶. ڪٽ نہ رھيئي پٽ
۵۸	۳۷. ڏاٽ نہ آھي ڏاٽ تي
۶۰	۳۸. ويھ م ويسري
۶۱	۳۹. خوف هلندن ڪٿو
۶۴	۴۰. صورت ساھڙ ڄام جي
۶۵	۴۱. دھشت دم درياھ م
۶۷	۴۲. گھڙي گھڙو ھٿ ڪري
۶۹	۴۳. گھڙو پڳو
۷۰	۴۴. ساھڙ، سائو، سھڻي
۷۳	۴۵. سارنگ
۷۶	۴۶. ڏني ڏيھن ليا
۷۷	۴۷. چنڊ ۽ دلبد
۸۰	۴۸. دوست جو درٻاري

۳۳	۲۲. ڪاٺي
۳۵	۲۳. قرب جو ڪان
۳۶	۲۴. سڪ ۽ سهڻو
۳۷	۲۵. واڌو وڙنا ۽ ويڃ
۳۸	۲۶. ڪڙي منجهه ڪڙو
۴۰	۲۷. اُھڪي راھ اللہ جي
۴۲	۲۸. سامي
۴۴	۲۹. جوڳي
۴۶	۳۰. جوڳين جي چوڻ
۵۰	۳۱. گندڙو ٺڪر
۵۰	۳۲. آت واري واٽ
۵۲	۳۳. وجود تي وڻڪار
۵۲	۳۴. جاڳ نہ ورتي ڀاڳ
۵۵	۳۵. وڃي رس وڃڻ کي
۵۶	۳۶. ڪٽ نہ رھيئي پٽ
۵۸	۳۷. ڏاٽ نہ آھي ڏاٽ تي
۶۰	۳۸. ويھ م ويسري
۶۱	۳۹. خوف هلندن ڪٿو
۶۴	۴۰. صورت ساھڙ ڄام جي
۶۵	۴۱. دھشت دم درياھ م
۶۷	۴۲. گھڙي گھڙو ھٿ ڪري
۶۹	۴۳. گھڙو پڳو
۷۰	۴۴. ساھڙ، سائر، سھڻي
۷۳	۴۵. سارنگ
۷۶	۴۶. ڏني ڏيھن ليا
۷۷	۴۷. چنڊ ۽ دلبد
۸۰	۴۸. دوست جو درٻاري

